

รายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านที่ 3
ส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานบริหารการศึกษา
ขอมีวิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดเชี่ยวชาญ
เรื่อง รายงานการดำเนินงาน
ตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์
ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์
ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดทำขึ้นเพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (3) เพื่อนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (4) เพื่อประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย (1) บทสรุปผู้บริหาร (2) บทที่ 1 บทนำ (3) บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (4) บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน (5) บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน (6) บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ (7) บรรณานุกรม และ (8) ภาคผนวก

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้รายงานได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษานักศึกษา กศน. และผู้ที่เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการให้ข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบพระคุณและขอบคุณผู้ที่ได้กล่าวถึงข้างต้นมา ณ ที่นี้ด้วย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงาน กศน. ต่อไป

นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์

ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (3) เพื่อนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (4) เพื่อประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีผลดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ร่วมกับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า

1.1 สภาพบริบทพื้นที่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชื่อย่อ “สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เป็นหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 8 แห่ง ดังนี้ (1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ (2) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวหิน (3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปราณบุรี (4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกุยบุรี (5) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพาน (6) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพานน้อย และ (8) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสามร้อยยอด มีหน่วยจัดการศึกษาและหน่วยบริการการศึกษาในสังกัด ดังนี้ กศน.ตำบล จำนวน 48 แห่ง กศน.เทศบาลจำนวน 5 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทย “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) จำนวน 2 แห่ง หอสมุดรัชมังคลาภิเษกวงไกลกังวล อำเภอหัวหิน ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอบางสะพาน ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 6 แห่ง บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 64 แห่ง และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน กลุ่มเป้าหมาย เป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ ทหารกองประจำการ และผู้ต้องขัง

1.2 สภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.1 ด้านหลักสูตร พบว่า เป็นไปตามหลักการจัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงาน กศน. โดยมีจุดหมายที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ มีระดับการศึกษา 3 ระดับ คือ (1) ระดับ ประถมศึกษา (2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ (3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีการจัดการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เลือก วิธีการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับความต้องการ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการทำงานของผู้เรียน โดยใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กศน. หรือ ONIE MODEL

1.2.3 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานตามคู่มือ การดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับ ปรับปรุง พุทธศักราช 2555) มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียน ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการออกแบบวิธีการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ (1) การประเมินระหว่างภาค และปลายภาคเรียน (2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (3) การประเมินคุณธรรมจริยธรรม (4) การสอบซ่อมผ่านระบบออนไลน์ (5) การทดสอบทาง การศึกษานอกระบบระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) และ (6) การทดสอบด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam)

1.2.4 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้กับ ผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย (1) สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ (2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3) สื่อบุคคลและภูมิปัญญา (4) สื่อแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ใน ท้องถิ่น และ (5) สื่อประเภทเทคนิควิธีการ โดยครูผู้สอนมีการใช้สื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้

1.2.5 ด้านบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการ จัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองจาก สื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสถานศึกษาในสังกัด มีการพัฒนาครู อย่างต่อเนื่อง

1.3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1.3.1 ด้านหลักสูตร พบว่า (1) ครูยังไม่มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ (2) สถานศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่มีการประเมินหลักสูตร มีเพียง กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ที่มีการประเมิน หลักสูตรรายวิชาเลือกหน้าที่พลเมืองตามรอยพระยุคลบาทรัชกาลที่ 9 ในระดับประถมศึกษา

1.3.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า (1) ครูบางส่วนมีการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้แต่ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ยังไม่สามารถนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียนได้ (2) สถานศึกษาจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตรวจแผน/เห็นชอบแผนก่อนเปิดภาคเรียน รวมทั้งบันทึกหลังจากการจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วน (3) กศน.ตำบล ที่ไม่เป็นเอกเทศ คับแคบ ไม่สามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ และ (4) ผู้เรียนมีภารกิจในเรื่องของอาชีพและการดำรงชีวิต ส่งผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

1.3.3 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า (1) มีการจัดทำต้นฉบับแบบทดสอบเพื่อใช้ในการสอบซ่อมในทุกภาคเรียน ทำให้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก (2) หลักฐานที่นำมาใช้เป็นคะแนนระหว่างภาค ควรเก็บคะแนนจากข้อมูลที่ถูกต้องตามเกณฑ์ความเป็นจริง สามารถวัดได้ชัดเจน และ (3) สถานศึกษาควรพัฒนาการวัดและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.4 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาควรจัดหาสื่อ คู่มือ เอกสารที่หลากหลาย ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้เรียน

1.3.5 ด้านบุคลากร พบว่า (1) ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ (2) ควรพัฒนาครูให้มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล (3) ครูควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองและดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง (4) ครูควรจัดทำรายงานการค้นคว้าด้วยตนเองเป็นรูปเล่มผลงาน หรือ Portfolio ที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และ (5) ครูผู้สอนควรใช้ระบบการเรียนรู้แบบ Google Classroom มาใช้กับกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่ไม่สามารถมาพบกลุ่มได้ เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณการมาพบกลุ่มของผู้เรียนให้เพิ่มมากขึ้น

2. การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดเป็นแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ได้ 5 แนวทาง ได้แก่ (1) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ (2) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ (4) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้ และ (5) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

3. การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการวางแผนการดำเนินงานการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ (1) การวางแผนการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิต สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านสื่อการเรียนรู้ และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีการบรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พิสูจน์อักษร และรูปแบบการพิมพ์ผลงานทางวิชาการและการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้บรรณาธิการ และ (3) การนำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไปใช้จัดการศึกษาในสถานศึกษา พบว่าสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา ทั้ง 8 แห่งในสังกัดนำแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่า

4.1 ผลการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4.2 ผลการประเมินการนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4.3 ผลการประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยผลการศึกษานำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวัดและประเมินปลายภาคเรียน (สอบซ่อม) ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Website, Fan-page, Facebook, Line เป็นต้น และการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้สื่อดิจิทัล E-book, Video Clips, File, Audio Files เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อ Application มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.95 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้ Application Line และ Facebook สูงสุด รองลงมาคือ Google Forms, Google Classroom, Zoom Meeting และ Google Sites ตามลำดับ

4.4 ผลการประเมินผลการศึกษาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการประเมินตนเอง ประจำปี 2563 ในมาตรฐานการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประเด็นการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางที่กำหนด ดังนี้

4.4.1 แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาทุกประเด็น การพิจารณา พบว่า มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอบางสะพานบุรี กศน.อำเภอสทิงพระ และ กศน.อำเภอทับสะแก ตามลำดับ มีคุณภาพระดับดีเลิศ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอบางสะพาน และ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ

4.4.2 แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ (1) มีผลจากการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นการพิจารณา 1.5 ผู้เรียนการศึกษานอกระบบมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า มีผู้เรียนการศึกษานอกระบบที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ดิจิทัล โดยมีผลการประเมินคุณภาพ คือ กศน.อำเภอหัวหิน และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด มีค่าคะแนนสูงสุด คือ 4.00 ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม รองลงมาคือ กศน.อำเภอปราณบุรี มีคะแนน 3.70 ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม ส่วน กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีค่าคะแนนต่ำสุดคือ 2.56 ระดับคุณภาพดี (2) มีผลจากการประเมินตนเองในมาตรฐาน ที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นการพิจารณา 1.1 ผู้เรียนการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาจำนวน 7 แห่ง ที่กำหนดค่าเป้าหมายจากคะแนนเฉลี่ยผลสอบปลายภาคเรียนของผู้เรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดมีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม ค่าคะแนน 10.00 โดยมี กศน.อำเภอปราณบุรี มีค่าคะแนนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 78.13 รองลงมาคือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีค่าคะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.21 ส่วน กศน.อำเภอทับสะแก มีค่าคะแนนต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 ยกเว้น กศน.อำเภอหัวหิน ที่กำหนดค่าเป้าหมายจากคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 54.17 และ (3) มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นการพิจารณา 2.3 ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย มีค่าคะแนนสูงสุดคือ 5 คะแนน มีคุณภาพในระดับดีเลิศ จำนวน 6 แห่ง คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด มีค่าคะแนนรองลงมาคือ 4 คะแนน และมีคุณภาพในระดับปานกลาง จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพาน มีค่าคะแนนต่ำสุดคือ 3 คะแนน

4.4.3 แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (1) มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกประเด็นการพิจารณา พบว่า มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม จำนวน 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพาน และ กศน.อำเภอกุยบุรี ตามลำดับ มีคุณภาพระดับดีเลิศ จำนวน 3 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด ตามลำดับ และ (2) มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพของการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกประเด็นการพิจารณา พบว่า มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน มีคุณภาพระดับดีเลิศ คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด ตามลำดับ และมีคุณภาพระดับดี คือ กศน.อำเภอทับสะแก และ กศน.อำเภอบางสะพาน

4.4.4 แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้ มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นการพิจารณา 2.2 สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาที่มีระดับ

คุณภาพยอดเยี่ยม ในการใช้สื่อดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ กศน.อำเภอหัวหิน และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด รองลงมา มีคุณภาพระดับ ดีเลิศ คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอบางสะพาน กศน.บางสะพานน้อย กศน.อำเภอปราณบุรี และ กศน.อำเภอทับสะแก และ การแสดงความคิดเห็นในประเด็นการนำสื่อดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำสื่อห้องเรียนออนไลน์แบบ Google Classroom เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การจัดทำสื่อการเรียนในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) การเรียนรู้ผ่านสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV.) และ YouTube ตามลำดับ

4.4.5 แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นการพิจารณาที่ 2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับคะแนน 4.38 ระดับคุณภาพดีเลิศ เมื่อพิจารณารายสถานศึกษา พบว่า มีระดับคุณภาพยอดเยี่ยม 3 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี และ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย รองลงมาคือ ระดับคุณภาพดีเลิศ 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพานและ กศน.อำเภอสามร้อยยอด และสถานศึกษามีกระบวนการและวิธีการดำเนินงานที่ครู กศน. ทุกคนสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ผู้เรียนได้รับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลจากครู กศน. ผู้เรียนได้รับทราบผลการวัดและประเมินการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกรายวิชาและทุกระยะ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ระดับสำนักงาน กศน.จังหวัด

1. การเสริมสร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล วิถีชีวิตใหม่และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. การพัฒนาครู กศน. ให้มีความรู้และทักษะในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านต่าง ๆ เช่น
 - 3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีเนื้อหาที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
 - 3.2 รูปแบบ เทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- ผู้เรียน
- 3.3 การออกแบบเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบท ความพร้อมของ
 - 3.4 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 3.5 การใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 3.6 การวัดและประเมินผลผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์
 - 3.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
 - 4. การกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลด้วยระบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ระดับสำนักงาน กศน.

1. สำนักงาน กศน.ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง
2. สำนักงาน กศน.ควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อขอรับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข

สารบัญ.....	ฎ
สารบัญตาราง.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	5
ขอบเขตการดำเนินงาน.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
กรอบแนวคิด.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดและทฤษฎีการจัดการศึกษา.....	13
นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	22
แนวคิดการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล.....	32
บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและการบริหารจัดการ.....	43
แนวคิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal).....	68
การสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	79
บริบทของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	91
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	96
การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	97
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	97
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล.....	98

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	98
กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	98
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	98
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	99
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99

การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	100
การวางแผนจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์.....	100
การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	100
บรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา.....	101
การแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้บรรณาธิการ.....	101
การนำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้จัดการศึกษาในสถานศึกษา.....	101
การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์...	101
การประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	101

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	101
การประเมินผลการนำแนวทางจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	102
การประเมินผลการศึกษาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563.....	106
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน.....	107

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	107
ผลการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	112
ผลการนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	116
ผลการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	154
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	188
สรุปผลการศึกษา.....	191
อภิปรายผล.....	201
ข้อเสนอแนะ.....	208
บรรณานุกรม.....	209
ภาคผนวก.....	219
ประวัติผู้รายงาน.....	255
คณะผู้จัดทำ.....	256

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์.....	154
ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษากศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	156
ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม.....	157
ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร.....	158

ตารางที่ 5	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้.....	159
ตารางที่ 6	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน.....	161

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 7	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิต ใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล.....	162
ตารางที่ 8	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงานกศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ.....	163
ตารางที่ 9	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านบุคลากร.....	166
ตารางที่ 10	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม.....	168
ตารางที่ 11	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร.....	168

ตารางที่ 12	แสดงผลการศึกษาศาภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้.....	170
-------------	---	-----

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 13	แสดงผลการศึกษาศาภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน.....	171
ตารางที่ 14	แสดงผลการศึกษาศาภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล.....	172
ตารางที่ 15	แสดงผลการศึกษาศาภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ.....	173
ตารางที่ 16	แสดงผลการศึกษากำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัด การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	175

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกลไกที่ส่งผลต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงมากขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นไปแบบก้าวกระโดด ทำให้ประชาชนทั่วโลกต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย หน่วยงานทางการศึกษาจึงควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของโลกและประเทศ ที่ผ่านมาสำเนียงาน กศน. ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (พ.ศ. 2560–2579) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “คนไทยได้รับโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัยสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21” กำหนดจุดเน้น “ส่งเสริม สนับสนุนและให้บริการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มีสาระการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบันและตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม” โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัยมาเป็นกลไกในการจัดการศึกษา รวมทั้งพัฒนาครูให้เป็นผู้จัดการศึกษาและการเรียนรู้มืออาชีพ เน้นให้กลุ่มเป้าหมายพัฒนาระบบการคิดและการวิจัย มีเป้าหมายหลักในหน่วยงานและสถานศึกษา มีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการการศึกษาในการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในการยกระดับการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน กลุ่มผู้ด้อย พลาดและขาดโอกาสทางการศึกษาให้สูงขึ้น ทั้งในด้านความรู้ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน และมีทักษะที่หลากหลายรอบด้านเพื่อเป็นการเตรียมประชากรวัยแรงงานของประเทศให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีศักยภาพ ซึ่งการศึกษาในระบบแต่เพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เป็นการเพียงพอจึงต้องอาศัยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์จากการทำงาน และการประกอบอาชีพ โดยการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้มีความสำคัญกับการพัฒนากลุ่มเป้าหมายด้านจิตใจ ให้มีคุณธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน สามารถจัดการกับองค์ความรู้ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สร้างภูมิคุ้มกันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งคำนึงถึงธรรมชาติ

การเรียนรู้ของผู้ที่อยู่นอกระบบ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร

สำนักงาน กศน. ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จัดการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย ผลิตและขาดโอกาสทางการศึกษา ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง การพบกลุ่ม การเรียนแบบชั้นเรียน และการจัดการศึกษาทางไกล พัฒนาประสิทธิภาพ คุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งด้านหลักสูตร รูปแบบ กระบวนการเรียนการสอน สื่อและนวัตกรรม ระบบการวัดและประเมินผลการเรียน และระบบการให้บริการนักศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ จัดให้มี กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีคุณภาพที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้และเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการจบหลักสูตร อาทิ กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด การแข่งขันกีฬา การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และ ยุวกาชาด กิจกรรมจิตอาสา และการจัดตั้งชมรม ชุมนุม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำกิจกรรมการ บำเพ็ญประโยชน์อื่น ๆ นอกหลักสูตรมาใช้เพิ่มชั่วโมงกิจกรรมให้ผู้เรียนจบตามหลักสูตรได้

สภาพการจัดการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงาน กศน. จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ มีการดำเนินการด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ด้าน สื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลตามคู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2555) มีการดำเนินการสอบซ่อม ผ่านระบบออนไลน์ ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 และดำเนินการทดสอบทางการศึกษานอก ระบบระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) มีการทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) เพื่อรองรับผู้เรียนที่พลาดและขาดการสอบการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) มีการอนุมัติการจบหลักสูตรจัดทำเอกสารการรายงานผลการเรียนของผู้เรียน และด้านบุคลากรครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

จากปัญหาการพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาที่ไม่อาจนำพาประเทศพัฒนาไปได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้สร้างโมเดลใหม่คือ “ประเทศไทย 4.0” เป็นโมเดลเศรษฐกิจใหม่เน้นการพัฒนาสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งภายใน” ขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง” ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ต้องการขับเคลื่อนให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยใน 3 มิติ สำคัญ คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากขับเคลื่อน ประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี คิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และ เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นการบริการมากขึ้น ซึ่งการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญ ในการขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นการศึกษาในยุคดิจิทัล Thailand 4.0 หน่วยงาน ทางการศึกษา สถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้เรียนจะต้องปรับตัวเอง เพื่อรองรับการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ทั่วโลกและตัวแปรสำคัญ ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ ต้องมีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT มีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มา

ใช้เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าเพียงพอต่อการใช้งาน สามารถแสดงศักยภาพทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้ใช้วิธีการสอนที่สร้างความท้าทาย มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการค้นหาความรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเพื่อใช้ชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง และเป้าหมายที่สำคัญคือการสร้างคนคุณภาพที่เป็นคนดีและมีคุณธรรม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมยุคดิจิทัลได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความสามารถและมีศักยภาพส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนแข่งขันกับนานาประเทศโดยที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักศาสนาอันเป็นคุณลักษณะของความเป็นไทยสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล

ประกอบกับช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 สถานการณ์ของโลกปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยต่างได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ผลักดันให้ผู้คนทั่วโลกเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวในทุก ๆ ด้าน ทั้งในเรื่องของส่วนตัว ครอบครัว การงาน รวมไปถึงการประกอบธุรกิจ การสาธารณสุข การศึกษา ฯลฯ มีการนำคำว่า “New Normal” มาใช้กันมากมาย ซึ่งราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติศัพท์ “New Normal” เพิ่มเข้ามา โดย รศ.มาลี บุญศิริพันธ์ คณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้ผ่านทาง Facebook : Malee Boonsiripunth เอาไว้ว่า New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าไว้ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติและการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหาถึงอดีต นอกจากนี้ ยังมีการใช้คำว่า “New Normal” ในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ โดยคำนี้กำเนิดขึ้นในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลกในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 (ค.ศ. 2007–2008) ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจครั้งใหญ่ การจัดการบางอย่างซึ่งแต่เดิมเคยถูกมองว่าผิดปกติ ได้กลับกลายมาเป็นสิ่งที่พบเห็นกันได้ทั่วไปและถูกนำมาใช้ในบริบทอื่น ๆ อย่างเช่น ด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิที่สูงขึ้นและความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ส่วน “New Normal” ในบริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของ “COVID-19” ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ โดยมีการปรับหาวิธีการดำรงชีวิตแบบใหม่

เพื่อให้ปลอดภัยจาก การติดเชื้อ ควบคุมไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการบ่าเบ้นออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปทำให้เกิดความคุ้นชิน ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (กรุงเทพฯธุรกิจออนไลน์ 2563 : ระบบออนไลน์)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบันและประกาศของกระทรวงศึกษาธิการที่แจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ปิดภาคเรียนด้วยเหตุพิเศษ ลงวันที่ 17 มีนาคม 2563 ตลอดจนนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงาน กศน. ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ เร่งรัดให้หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่รวดเร็วมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนในอดีตที่ผ่านมา จำเป็นต้องหารูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมในสถานการณ์ดังกล่าว สถานศึกษาจึงควรจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและวิถีชีวิตใหม่ที่เกิดขึ้น มีการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ สำนักงาน กศน. ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้วยการเน้น (1) การจัดการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ในกรณีที่ผู้เรียนมีความพร้อมด้านเครื่องมือ และ (2) การจัดการศึกษาในรูปแบบออฟไลน์ในกรณีที่ผู้เรียนไม่มีความพร้อมด้านเครื่องมือ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานทางการศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีความสามารถในการประยุกต์ใช้วิธีการ สื่อและนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รายงานในฐานะผู้บริหารการศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนัก เห็นความสำคัญและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การบริหารจัดการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนักเห็นความสำคัญและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ ได้เรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อสร้างโอกาสทางสังคม สร้างความเท่าเทียมกันทางสังคมและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ผู้รายงานเล็งเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ จึงได้จัดทำรายงานการ

ดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงาน กศน.ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. เพื่อประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตการดำเนินงาน

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้งนี้ มีขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านพื้นที่ดำเนินงาน

อำเภอในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 8 อำเภอ ได้แก่ (1) อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ (2) อำเภอหัวหิน (3) อำเภอปราณบุรี (4) อำเภอกุยบุรี (5) อำเภอทับสะแก (6) อำเภอบางสะพาน (7) อำเภอบางสะพานน้อย และ (8) อำเภอสามร้อยยอด

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 8 แห่ง ได้แก่ (1) กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ (2) กศน.อำเภอหัวหิน (3) กศน.อำเภอปราณบุรี (4) กศน.อำเภอกุยบุรี (5) กศน.อำเภอทับสะแก (6) กศน.อำเภอบางสะพาน (7) กศน.อำเภอบางสะพานน้อย (8) อำเภอสามร้อยยอด

ด้านเนื้อหา

1. สภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย

1.1 สภาพบริบทพื้นที่สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2 สภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านบุคลากร

4.4 การประเมินผลการศึกษาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563

ด้านระยะเวลา

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในครั้งนี้ ผู้รายงานได้ กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 2/2562 (เดือนพฤศจิกายน 2562 – มีนาคม 2563) และภาคเรียนที่ 1/2563 (เดือนมิถุนายน 2563 – ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : ระยะเวลาการเปิด-ปิดภาคเรียน เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ด้านกลุ่มเป้าหมาย

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 8 คน
2. ครู กศน.	จำนวน 137 คน
3. นักศึกษา กศน.	จำนวน 5,780 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

รายงานการดำเนินงาน หมายถึง ผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ (1) การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (3) นำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (4) การประเมินผล การนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สภาพการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการพัฒนาสื่อ และ (5) ด้านบุคลากร

แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง ขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างสอดคล้องในยุคดิจิทัลกับวิถีชีวิตใหม่ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัด กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง การจัดการศึกษาที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่อกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต รวมถึงการใช้ Application ต่าง ๆ เช่น Line, Facebook, Google classroom, Google site เป็นต้น

วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากเดิม อันเนื่องมาจากมีสถานการณ์บางอย่างมากระทบจนทำให้แบบแผนหรือแนวทางที่ปฏิบัติอย่างปกติ หรือสามารถคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักการหรือมาตรฐานใหม่ ทำให้ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบัน รูปแบบวิถีชีวิตใหม่ประกอบด้วย วิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการ

การบริหารจัดการในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง (1) การสร้างการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาขององค์กรทางการศึกษาและสถานศึกษา (2) การสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น (3) การประชาสัมพันธ์ (4) การสร้างแรงจูงใจ (5) การพัฒนาระบบสารสนเทศ (6) การพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน (7) การพัฒนาเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ (8) การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีและวัฒนธรรมการทำงานที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้บรรลุจุดมุ่งหมายและ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

กระบวนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยผสมผสานกับเทคโนโลยีดิจิทัลและสอดคล้องกับแนวทางวิถีชีวิตใหม่

วิธีการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีปฏิบัติที่ครูผู้สอนนำมาใช้โดยผสมผสานกับเทคโนโลยีดิจิทัลและสอดคล้องกับแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์และมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

สื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์หรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะหรือประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้หรือระบบงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบ วิธีการเรียนรู้ สถานการณ์ และแนวทางวิถีชีวิตใหม่

การวัดและประเมินผลในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้สถานศึกษาทราบความก้าวหน้าหรือผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งด้านสมรรถนะ เจตคติ คุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริงเหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละสาระการเรียนรู้ ตลอดจนความสอดคล้องกับระดับการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินการควบคู่ไปกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางวิถีชีวิตใหม่

หลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองอุดมการณ์การจัดการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตามปรัชญา “คิดเป็น” เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร

การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MODEL) หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดการความรู้มาวิเคราะห์และดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดสภาพปัญหาการเรียนรู้ (O : Orientation) (2) การแสวงหาข้อมูลและกิจกรรมการเรียนรู้ (N : New way of Learning) (3) การปฏิบัติและนำไปใช้ (I : Implementation) และ (4) การประเมินผลการเรียน (E : Evaluation)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ครู กศน. หมายถึง ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล ครู ศรช. และครูประจำกลุ่ม ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

นักศึกษา กศน. หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2563 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์
2. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
3. ครู กศน. ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

5. นักศึกษา กศน. ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับการจัดการศึกษา
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต
สถานการณ์และมาตรการป้องกัน ควบคุมของภาครัฐ

กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

① การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล
ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประเด็นการสนทนา

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดและประเมินผล
4. ด้านสื่อการเรียนรู้ และ
5. ด้านบุคลากร

② การกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล
ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประเด็นการสนทนา

1. การบริหารจัดการ
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้
3. วิธีการจัดการเรียนรู้
4. สื่อการเรียนรู้ และ
5. การวัดและประเมินผล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการศึกษา
2. นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. แนวคิดการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล
4. บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและการบริหารจัดการ
5. แนวคิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)
6. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)
7. บริบทของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีดังนี้

1.1 ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

มาสโลว์กล่าวว่า มนุษย์เราทุกคนต่างพยายามดิ้นรนเพื่อต่อสู้จุดมุ่งหมายของตนเอง แต่เนื่องจากการที่มนุษย์มีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่จะได้รับการตอบสนองถึงขั้นไหนย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละบุคคล

จากรูปแบบที่แสดงลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ สามารถแบ่งได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นระดับความต้องการปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัย 4 อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้า ยารักษาโรคและที่อยู่อาศัย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety Needs) เช่น ปราศจากการประสบอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การเจ็บป่วย เศรษฐกิจตกต่ำ การถูกข่มขู่จากบุคคลอื่นและการถูกโจรกรรมทรัพย์สิน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการการยอมรับ การเข้าเป็นสมาชิก การให้ความรัก การให้อภัยและความเป็นมิตร เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม (Esteem or Ego Needs) มาสโลว์ ได้ให้ความหมายไว้ 2 ประการ คือ 1) ความต้องการการยกย่องนับถือ 2) ความต้องการที่เกี่ยวกับการมีชื่อเสียง

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จ (Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะให้บุคคลอื่นยอมรับนับถือตนเองรวมทั้งความต้องการและความสำเร็จของตนเอง ซึ่งมาสโลว์เรียกว่า ความต้องการความสำเร็จก้าวหน้า (Growth Needs)

มาสโลว์ได้กล่าวเน้นว่า ความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเกิดเป็นลำดับขั้น และจะไม่มี การข้ามขั้น ถ้าขั้นที่ 1 ไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการในลำดับขั้นที่ 2-5 ก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ การตอบสนองที่ได้รับในแต่ละขั้นไม่จำเป็นต้องได้รับทั้ง 100% แต่ต้องได้รับบ้างเพื่อจะได้เป็นบันไดนำไปสู่การพัฒนาความต้องการในระดับที่สูงขึ้นในลำดับขั้นต่อไป

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา เพื่อการสร้างประสิทธิภาพในการจูงใจได้ โดยให้แนวคิดที่ว่า ก่อนที่จะจูงใจบุคคลให้เกิดพฤติกรรม อย่างหนึ่งอย่างใดนั้น ควรคำนึงถึงลำดับขั้นของความต้องการของบุคคลก่อน ดังนั้นในการ จัด การศึกษาของสถานศึกษาจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ประชาชนให้เหมาะสมกับ ยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วย

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning Theory) หรือที่นักการศึกษาทั่วไปมัก เรียกกันว่า Andragogy ซึ่งมีความเป็นมาที่น่าสนใจ โดยความเป็นมาของคำว่า Andragogy ในการ เรียนการสอนผู้ใหญ่ ต่อมา โนลส์ (Knowles) จึงนำคำดังกล่าวมาใช้ในแถบอเมริกา มีความหมายว่า The Art and Science of Teaching Adults หรือศาสตร์และศิลป์ในการสอนผู้ใหญ่แต่โดยในทาง ปฏิบัติแล้วการสอนในความหมายนี้ครูจะไม่ใช่ผู้สอนหรือผู้แสดงฝ่ายเดียว แต่จะมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Learning Facilitator)” หรือเป็น “ผู้ร่วมกิจกรรม (Member)” นั่นคือ ครูเป็นผู้ช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมไปถึงทักษะ

พฤติกรรม ค่านิยมและทัศนคติด้วย ซึ่งครูจะไม่สอนผู้ใหญ่โดยตรงในสิ่งต่าง ๆ แต่ครูจะช่วยเหลือให้ผู้ใหญ่เรียนรู้และตกผลึกเองดังนั้น Andragogy จึงหมายถึงศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ (The Art and Science of Helping Adults Learn) อาชญญา รัตนอุบล (อ้างถึงในปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558 : ออนไลน์)

โดยโนลส์ (Knowles) ได้ให้นิยามคำว่า Andragogy ไว้ว่าเป็นศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ (the Art and Science of Helping Adults Learn) เพื่อให้แตกต่างจากคำว่า Pedagogy หรือศาสตร์และศิลป์ในการสอนเด็ก (the Art and Science of Teaching Children) รวมถึงได้ตั้งสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ (Adult Learner) ขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ได้หลุดพ้นจากการพึ่งพาไปสู่ความเป็นอิสระที่สามารถชี้นำตนเองได้รวมไปถึงการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เอง
2. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่สามารถตั้งประสบการณ์ชีวิตของพวกเขาเข้ามาช่วยในการเรียนรู้ได้ทันที
3. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่พร้อมที่จะเรียนรู้ตามการเปลี่ยนแปลงของบทบาทใหม่ทางสังคมหรือบทบาทของชีวิต
4. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่เน้นปัญหาเป็นศูนย์กลางและต้องการเรียนรู้สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ทันที
5. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่มีแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้มากกว่าปัจจัยภายนอก

สรุปศาสตร์และศิลป์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ครูจะไม่เป็นผู้สอนหรือผู้แสดงฝ่ายเดียวแต่จะมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Learning Facilitator)” หรือเป็น “ผู้ร่วมกิจกรรม (Member)” ครูเป็นผู้ช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมไปถึงทักษะ พฤติกรรม ค่านิยมและทัศนคติด้วย

1.3 ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่

มัลคอล์ม โนลส์ (Malcolm S. Knowles) เป็นนักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงได้ตั้งข้อสังเกตว่าทฤษฎีการเรียนรู้ที่ผ่านมานั้น เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษา ค้นคว้า ทดลองเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก Knowles จึงได้ศึกษาค้นคว้าและเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ขึ้น เรียกว่า “แอนดราโกจี” (Andragogy) คำว่า “Andragogy” หมายถึง ศาสตร์หรือศิลปะในการช่วยผู้ใหญ่ในการเรียนรู้ ส่วน Pedagogy หมายถึง กระบวนการสอนที่ใช้กับเด็ก Knowles ได้นำความแตกต่างของการสอนเด็ก (Pedagogy) กับการสอนผู้ใหญ่ (Andragogy) เป็นหลักในการเปรียบเทียบว่าวิธีสอนผู้ใหญ่แตกต่างไปจากการสอนเด็ก ดังนี้ (อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล, 2556)

1. ความเข้าใจตนเอง (Self-concept)

ผู้ใหญ่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเองและนำตนเองได้ (Self-directing) แต่เด็กจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองน้อย อนาคตของเด็กมักขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้ใหญ่ แต่เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ความคิดจะเปลี่ยนแปลงไปคือ ไม่ต้องการให้ชีวิตของตนเองขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้ใหญ่ แต่มีความต้องการที่จะรับผิดชอบชีวิตตนเอง ผู้ใหญ่จะมองตนเองว่าไม่ได้อยู่ในสถานภาพเด็ก

อีกแล้วแต่จะอยู่ในสถานะผู้ผลิตหรือมีส่วนสร้างสรรค์สังคมและมักถือคติว่า ความสำเร็จของชีวิตคือการประสบความสำเร็จในการทำงานอาชีพ การได้ยอมรับนับถือและการมีสถานภาพในสังคม ดังนั้น เมื่อผู้ใหญ่มาเรียนและถูกครูปฏิบัติกับเขาเหมือนเด็ก ๆ เช่น ครูบอกให้เขาทำอย่างนั้น อย่างนี้ หรือถูกครูสอนว่าควรจะทำอะไร หรือไม่ควรจะทำอะไร เขาทำจะรู้สึกอายนเหมือนตนเองถูกลงโทษและจะเกิดปฏิกิริยาต่อต้านพฤติกรรมของครู และการต่อต้านการเรียนภายใต้เงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของตนเอง แต่ถ้าผู้ใหญ่ได้รับการยอมรับจากครูและได้มีโอกาสรับผิดชอบในสิ่งที่เรียนด้วยตนเองและมีวิธีเรียนรู้ที่แตกต่างจากเด็กเขาจะเกิดความรู้สึกว่าเขาต้องการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น จากแนวคิดเรื่องความเข้าใจตนเอง (Self-concept) Knowles จึงได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่ “แอนดราโกยี” (Andragogy) ดังต่อไปนี้

1.1 บรรยากาศของการเรียน (Learning Climate) คือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1.1.1 บรรยากาศด้านกายภาพ คือการจัดอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เช่น อาคารสถานที่ ทั้งบริเวณภายนอกและภายในมีความสะดวก สะอาด ร่มรื่น สวยงามและปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและเพียงพอ เช่น มีโต๊ะ เก้าอี้ มุมอ่านหนังสือ เครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

1.1.2 พฤติกรรมของครู ครูจะต้องสร้างความรู้สึกให้ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ได้รู้สึกว่าเขาได้รับการยอมรับนับถือและส่งเสริมสนับสนุนให้เขามีอิสระในการแสดงออกโดยไม่ต้องกลัวถูกลงโทษ ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่จะชอบบรรยากาศของความเป็นมิตรและมีความเป็นกันเองมากกว่ามีพิธีรีตอง ครูจะต้องแสดงความสนใจและยอมรับและเคารพในเหตุผลของนักศึกษาผู้ใหญ่ และทำ ความรู้จักเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนทุกคน

1.2 การวิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs) เนื่องจากผู้ใหญ่มีความเป็นตัวของตัวเอง และไม่ชอบให้บอกวาทให้ทำอะไรอย่างเด็ก ๆ ดังนั้นจึงเสนอแนวคิดการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่โดยใช้กระบวนการที่ให้ผู้ใหญ่วิเคราะห์ความต้องการของตนเอง (Self-Diagnosis of Needs) ครูอาจสร้างสถานการณ์หรือรูปแบบ (Model) ขึ้นมาเพื่อสร้างประสบการณ์ให้แก่ศึกษาผู้ใหญ่ ในการวิเคราะห์ความต้องการของตนเองและการที่นักศึกษาผู้ใหญ่ได้ทราบความต้องการและความสามารถของตนเองจะทำให้เขาเกิดแรงกระตุ้นที่จะปรับปรุงตนเอง (Self-improvement)

1.3 กระบวนการวางแผน (Planning Process) ทฤษฎี “แอนดราโกยี” (Andragogy) ได้เสนอแนะกระบวนการวางแผนการเรียนด้วยตัวเอง คือ ครูจะต้องให้ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนของตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้การแนะแนว

1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Conducting Learning Experience) เนื่องจากผู้ใหญ่มี Self-directing ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงควรเป็นลักษณะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้หรือเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา (Facilitator)

1.5 การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation of Learning) ทฤษฎี “แอนดราโกยี” (Andragogy) มีหลักการว่าการเรียนจะต้องมีการประเมินผลตนเอง (Self-evaluation) ดังนั้นจึงเป็น

หน้าที่ของครูที่จะต้องหารูปแบบหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่ได้ประเมิณผล การเรียนรู้ของตนเองได้

2. ประสบการณ์ (Experience)

2.1 ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมากกว่าเด็ก เนื่องจากมีอายุมากกว่าเด็ก มีอาชีพการงาน มีบทบาททางสังคม ทำให้ผู้ใหญ่รู้เรื่องต่าง ๆ ของชีวิตและมีปัญหามากกว่าเด็ก จึงทำให้ผู้ใหญ่มีประสบการณ์ที่แตกต่างจากเด็กในด้านการเรียนรู้ ดังนี้

2.1.1 ผู้ใหญ่สามารถนำประสบการณ์ของตนเองมาเป็นแหล่งความรู้ (Resource) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

2.1.2 ผู้ใหญ่สามารถนำประสบการณ์ในอดีตมาสัมพันธ์กับประสบการณ์ ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

2.1.3 ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าเด็ก จึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตและ ปัญหาชีวิต จึงทำให้เขาเป็นผู้ที่สามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขณะเดียวกันก็จะแสวงหารูปแบบ และพฤติกรรมที่ตนเองต้องการด้วย

2.2 การจัดการเรียนการสอน Knowles ได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่ โดยการนำ ประสบการณ์ (Experience) ของผู้ใหญ่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.2.1 เทคนิคการทดลอง (Emphasis on Experimental Techniques) การจัดการเรียนรู้ด้วยการทดลองเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการ เรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้เรียนจะมีความ กระตือรือร้นในการเรียน

2.2.2 เน้นการนำความรู้ไปใช้ (Emphasis on Practical Application) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ประสบการณ์ของตนเองมากที่สุด ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้จึงควรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตจริง

2.2.3 เน้นการเรียนรู้จากได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง (Unfreezing and Learning to Learn from Experience) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนรับผิดชอบ ในเรื่อง ที่เรียนรู้ด้วยตนเอง และจะต้องแสวงหาคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเองวิธีเรียนแบบนี้จะช่วย ให้ผู้ใหญ่เข้าใจตนเองมากขึ้นเพราะเป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์มากขึ้น

3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness to Learn)

ผู้ใหญ่มีสภาวะทางร่างกายและวุฒิภาวะทางจิตซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการ สร้างความพร้อมในการเรียน และมีบทบาททางสังคม เช่น เป็นลูก คู่ครอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ลูกจ้าง พลเมือง เพื่อน สมาชิกขององค์กร ศาสนาและผู้ใช้เวลาว่าง บทบาททางสังคมเหล่านี้มีผลต่อการสร้าง ความพร้อมในการเรียน เช่น การที่ผู้ใหญ่เป็นลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการ ทำให้เขาจะต้องฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำงาน เพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองให้ก้าวหน้าขึ้น เขาจึงมี ความพร้อมที่จะเรียนวิชาชีพ Knowles จึงได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่ “แอนดราโกยี” (Andragogy) ใน สร้างความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ดังนี้

3.1 เรื่องที่เรียนควรสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

3.2 การจัดกลุ่มผู้เรียน ควรพิจารณาถึงความสนใจและประสบการณ์ ซึ่งอาจจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น มีประสบการณ์และสติปัญญาคล้ายคลึงกัน หรือจัดในลักษณะของกลุ่มที่ไม่คำนึงถึงองค์ประกอบที่แตกต่างกันของผู้ใหญ่ เช่น อายุ สถานภาพและเพศ

4. เป้าหมายของการเรียนรู้ (Orientation to Learning)

ผู้ใหญ่มาเรียนเพื่อสนองความต้องการในปัจจุบัน ดังนั้น การจัดหลักสูตรจึงมุ่งให้ผู้ใหญ่ได้นำความรู้และทักษะไปใช้แก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ การเรียนจึงเน้นนำปัญหาเป็นแกน (Problem-centered) ขณะที่ผู้เรียนที่เป็นเด็กเรียนแบบวิชาเป็นแกน (Subject-Centered) Knowles ได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่ "แอนดราโกจี" (Andragogy) ในด้านเป้าหมายของการเรียนรู้ (Orientation to Learning) ดังนี้

4.1 ครูควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยเน้นกิจกรรมการสอนแบบบุคคลเป็นแกน (Person centered)

4.2 การจัดหลักสูตรควรเน้นปัญหาเป็นแกน Problem centered เพื่อให้ผู้ใหญ่ได้ใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่ในกระบวนการแก้ปัญหา

4.3 การเรียนควรเริ่มต้นที่ "ปัญหา" ของผู้ใหญ่และสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการรู้

1.4 ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Classical Connectionism)

ทฤษฎีการเรียนรู้ ธอร์นไดค์ (ค.ศ.1814-1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and Error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียวและจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ สรุปได้ดังนี้ (Hergenhahn and Olson, 1993 : 56-57 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี 2550 : 51-52)

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

หลักการจัดเรียนการสอน

1. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้าง (เมื่อพิจารณาแล้วว่าไม่ถึงกับเสียเวลามากเกินไปและไม่เป็นอันตราย) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหาจดจำการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความภาคภูมิใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน การเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐานเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

3. หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกการนำการเรียนรู้ไปใช้บ่อย ๆ

5. การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.5 การจัดรูปแบบการเรียนการสอนของกาเย่ (Gagne)

จากทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทางกาเย่ (Gagne) (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2552 : 36) สามารถจัดรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งอาศัยสมมติฐานเบื้องต้น 5 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การจัดรูปแบบการเรียนการสอน มุ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล การจัดรูปแบบการเรียนการสอนนี้จึงไม่ได้มุ่งที่คนกลุ่มใหญ่ คือมุ่งให้ความรู้และทัศนคติแก่คนในสังคมรวม ๆ แต่จะมุ่งให้กับแต่ละบุคคลที่ร่วมกันอยู่ในสังคมนั้น ๆ

ประการที่ 2 การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ทำได้ทั้งระบบสั้นและยาว คือเป็นทั้งการจัดรูปแบบหรือวางแผนการสอนในแต่ละชั่วโมง การวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยตลอดในบทเรียนหรือในรายวิชานั้นทั้งหมด ซึ่งอาจทำโดยครูแต่ละคนหรือครูช่วยกันทำเป็นคณะก็ได้

ประการที่ 3 การจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างมีระบบจะมีผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

ประการที่ 4 การจัดรูปแบบการเรียนการสอนควรจัดทำเชิงระบบ

ประการที่ 5 การจัดรูปแบบการเรียนการสอนต้องอยู่บนรากฐานความรู้ที่ว่า มนุษย์เรามีการเรียนรู้วิธีการที่ต้องการรู้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ

1.6 ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism)

เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ใหม่หรือจากความรู้ใหม่บวกด้วยประสบการณ์เดิม ซีมัวร์ พาร์เพิร์ท (Seymour Papert) ได้ให้ความเห็นว่า ทฤษฎีการศึกษาการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการการสร้าง 2 กระบวนการด้วยกัน สิ่งแรก คือ ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นด้วยตนเองไม่ใช่รับแต่ข้อมูลที่หลงไหลเข้ามาในสมองของผู้เรียนเท่านั้นโดยความรู้จะเกิดขึ้นจากการแปลความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับ สังเกตว่าในขณะที่เราสนใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่อย่างตั้งใจ เราจะไม่ลดละความพยายาม เราจะคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นจนได้ สิ่งที่สอง คือ กระบวนการการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดหากกระบวนการนั้นมีความหมายกับผู้เรียนคนนั้นจากที่กล่าวมาสามารถสรุปให้เป็นหลักการต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้ ดังนี้

1. หลักการที่ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism คือการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนลงมือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีความหมาย ซึ่งจะรวมถึงปฏิภยาระหว่างความรู้ในตัวของผู้เรียนเอง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอกการเรียนรู้จะได้ผลดีถ้าหากว่าผู้เรียนเข้าใจในตนเองมองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า(รู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง) และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา

2. หลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยครูควรพยายามจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Many Choice) และเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าได้ ส่วนครูเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก

3. หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมหลักการนี้เน้นให้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน (Social Value) ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้ก็แหล่งหนึ่งที่สำคัญการสอนตามทฤษฎี Constructionism เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมคนออกไปเผชิญโลกถ้าผู้เรียนเห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้สำคัญและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กันได้ เมื่อเขาจบออกไปก็จะปรับตัวได้ง่ายและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการเรียนรู้จักแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่ฝังแน่นเมื่อผู้เรียน “เรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learn how to Learn)” ธีระยุทธ โพธิ์ทอง (2563 : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนคือการวางแผนการเรียนการสอนที่เป็นระบบ กล่าวคือเป็นการกำหนดภาพรวมของการเรียนการสอน ที่จะดำเนินการให้เห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งอาจจะเป็นระบบขนาดใหญ่ เช่น การจัดรายวิชา การออกแบบระยะเวลาหรือในระบย่อย ๆ เช่นระดับการสอนในแต่ละชั่วโมง โดยเน้นหลักการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้าง (เมื่อพิจารณาแล้วไม่ถึงกับเสียเวลามากเกินไปและไม่เป็นอันตราย) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหาจดจำการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความภาคภูมิใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน การเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐานเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

3. หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกการนำการเรียนรู้ไปใช้บ่อย ๆ

5. การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.7 แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์การทางการศึกษา

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในองค์การทางการศึกษา เป็นความร่วมมือของทุกคนทุกภาคส่วน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่เริ่มต้นตั้งแต่บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์การทางการศึกษา/สถานศึกษา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ (สุทธิวรณ ต้นตริจนวนวงศ์ 2558 : 17-19)

1. การสร้างการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาขององค์การทางการศึกษาและสถานศึกษา
2. การสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น
3. การประชาสัมพันธ์องค์การทางการศึกษาและสถานศึกษา
4. การสร้างแรงจูงใจ
5. การพัฒนาระบบสารสนเทศขององค์การทางการศึกษาและสถานศึกษา
6. การพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน
7. การพัฒนาเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การทางการศึกษาและสถานศึกษา
8. การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีและบรรยากาศการทำงานวัฒนธรรมการทำงานที่เหมาะสมขององค์การทางการศึกษาและสถานศึกษา

2. นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายของรัฐ กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงาน กศน.ได้วางแผนและกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาและการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยึดหลัก (1) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) การพัฒนาที่ยั่งยืน และ(3) คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม การกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับนี้ ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2579 ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ที่องค์การระหว่างประเทศกำหนดขึ้น อาทิ การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่องค์การสหประชาชาติ

กำหนดขึ้น เป็นต้น ส่วนแนวทางการพัฒนาได้บูรณาการนโยบายหรือประเด็นพัฒนาที่สำคัญของ ประเด็นการปฏิรูปประเทศ 37 วาระ และไทยแลนด์ 4.0 การจัดทำแผนขับเคลื่อนและการติดตาม ประเมินผล เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งจากภาครัฐ เอกชน ประชาชนและภาคการศึกษาในทุก พื้นที่ของประเทศ เป็นกลไกประชารัฐที่รวมพลังให้สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา รวมทั้งแผนงานโครงการสำคัญที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่าง สอดคล้องกับภูมิสังคมและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้น การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อเติบโตอย่างมี คุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มี คุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้อง กับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนใน แต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพิ่มโอกาส การเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นกรอบในการ ดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาประเทศในทุกระบบมีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ของการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2559 : ออนไลน์)

2.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ และของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุ เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) คุณภาพการศึกษา (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และ ตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) โดยได้ศึกษาสภาพการณ์และบริบทแวดล้อมที่มี ผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล แบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและโลก การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัยและทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญ กับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0

แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลัก สำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All

for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะที่ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ออนไลน์)

2.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ คือ

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

หมวด 3 ระบบการศึกษา มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1) การศึกษาในระบบเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นใน

การกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และ 3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : ออนไลน์)

2.4 หลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.1 หลักการ การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการจัดการศึกษา ดังนี้

2.4.1.1 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหา ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล ชุมชนและสังคม

2.4.1.2 ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.4.1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

2.4.1.4 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.4.2 จุดหมาย การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการ ประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ

2.4.3 โครงสร้าง เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย มีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

2.4.3.1 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับประถมศึกษา 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4.3.2 สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้ 1) สาระทักษะการเรียนรู้ 2) สาระความรู้พื้นฐาน 3) สาระการประกอบอาชีพ 4) สาระทักษะการดำเนินชีวิต 5) สาระการพัฒนา สังคม

2.4.3.3 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน พัฒนาตนเอง ครอบครั้ว ชุมชนและสังคม

2.4.4 มาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.4.4.1 มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.4.4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระ การเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละระดับ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.4.4.3 ใช้เวลาเรียนในแต่ละระดับ 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอน ผลการเรียน ทั้งนี้ผู้เรียนต้องลงทะเบียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

2.4.4.4 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.4.4.5 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) ประกอบด้วย 1) สาระการเรียนรู้ 2) จำนวนหน่วยกิต ในแต่ละระดับ 3) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.4.5 การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ นั้น ประกอบด้วย สารการเรียนรู้ 5 สาร คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิตและการพัฒนาสังคม โดยโครงสร้างหลักสูตร ได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละระดับ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ซึ่งผู้เรียนทุกคนต้องเรียนวิชา บังคับตามที่กำหนด สำหรับวิชาเลือกให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามแผนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และ/หรือกลุ่ม โดยเลือกเรียนในสารการเรียนรู้หนึ่งหรือหลายสารการเรียนรู้ให้ครบจำนวน หน่วยกิต ตามโครงสร้างหลักสูตรในแต่ละระดับ ตามความต้องการของผู้เรียน

2.5 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สารและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสารและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

- 2.5.1 สารทักษะการเรียนรู้
- 2.5.2 สารความรู้พื้นฐาน
- 2.5.3 สารการประกอบอาชีพ
- 2.5.4 สารทักษะการดำเนินชีวิต
- 2.5.5 สารการพัฒนาสังคม

2.6 วิธีการจัดการเรียนรู้

การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

2.6.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ ของตนเอง ตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษา หาความรู้ด้วยตนเองจากภูมิปัญญา ผู้รู้และสื่อต่าง ๆ

2.6.2 การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ หา ข้อสรุปร่วมกัน

2.6.3 การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียน และครูจะสื่อสารกันทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็นครั้งคราว

2.6.4 การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนกำหนดรายวิชา เวลาเรียนและสถานที่ ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีเวลามาเข้า ชั้นเรียน

2.6.5 การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติ ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.6.6 การเรียนรู้จากการทำโครงการ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่อง โดยสมัครใจตามความสนใจ ความต้องการหรือสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริงและมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

2.6.7 การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ ครูผู้สอนสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกวิธีเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ ทุกวิธีเรียน เพิ่มเติมเติมความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

2.7 การจัดการกระบวนการเรียนรู้

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกระบบ “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง ชุมชนและสังคม

2.8 สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาได้ด้วยตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ผู้เรียน ครูสามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัวและข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

2.9 การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการที่ให้ได้ว่าซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะกระบวนการและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบและปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ประกอบด้วย

- 2.9.1 การวัดและประเมินผลรายวิชา
- 2.9.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)
- 2.9.3 การประเมินคุณธรรม
- 2.9.4 การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET)

2.10 การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับการศึกษาจะต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

2.10.1 ผ่านการประเมินและได้รับการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร

2.10.2 ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

2.10.3 ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม

2.10.4 เข้าร่วมการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

2.11 การบริหารหลักสูตร

สถานศึกษาที่จะนำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ ควรดำเนินการ ดังนี้

2.11.1 การวางแผน ชี้แจงสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องและร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษา บุคลากร งบประมาณ หลักสูตร เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษาและขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

2.11.2 การฝึกอบรมครู จัดให้มีการอบรมครูเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.11.3 การประชาสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทั่วไปได้รับทราบข่าวสาร ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อที่หลากหลาย

2.11.4 การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ประสาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.11.5 การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน ดำเนินการรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.11.6 การแนะแนวการเรียน จัดให้ผู้เรียนได้รับการแนะแนวเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.11.7 การเทียบโอน จัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

2.11.8 การวางแผนการเรียน ครู กศน. และผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการจำเป็นในการศึกษาและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนแต่ละบุคคล

2.11.9 การลงทะเบียนเรียน จัดให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา

2.11.10 การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนตามปรัชญา หลักการจัดการศึกษาและนโยบายของรัฐ

2.11.11 การวัดและประเมินผลการเรียน ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล

2.11.12 การจบหลักสูตร ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.12 การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MODEL)

การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็นในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MODEL) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

2.12.1 ขั้นตอนที่ 1 ขั้นกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

1) ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะได้มาจากสถานการณ์ในขณะนั้น หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง หรือเป็นประเด็นที่กำลังขัดแย้ง และกำลังอยู่ในความสนใจในชุมชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่คิดจะหาทางออกของปัญหาหรือความต้องการนั้น ๆ

2) ทำความเข้าใจกับสภาพปัญหา ความต้องการในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยดึงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เน้นการมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนความคิดและอภิปราย โดยให้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่

3) วางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดสามารถเห็นแนวทางในการค้นพบความรู้หรือคำตอบได้ด้วยตนเอง

2.12.2 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New Ways of Learning) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

1) ผู้เรียนแสวงหาความรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ กระบวนการกลุ่ม ศึกษาจากผู้รู้ ภูมิปัญญาและวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม

2) ครูและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปความรู้เบื้องต้น โดยใช้คำถามปลายเปิดในการชวนคิด ชวนคุย เป็นเครื่องมือ ด้วยกระบวนการการระดมสมอง สะท้อนความคิดและอภิปราย ซึ่งจะได้ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อใช้ปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

3) ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อประเมินความเป็นไปได้โดยวิธีต่าง ๆ เช่น การทดลอง การทดสอบ การตรวจสอบกับผู้รู้

2.12.3 ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปใช้ประยุกต์ใช้ (I : Implementation) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

1) ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับกับวิถีชีวิต โดยการสังเกต ปรากฏการณ์ จดบันทึกผลการนำไปใช้

2) ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง สรุป จัดทำรายงานและรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมงาน

2.12.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

1) ครูและผู้เรียนนำแฟ้มสะสมงาน และผลงานที่ได้จากการปฏิบัติมาสรุป เป็นองค์ความรู้ ใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน โดยประเมินคุณภาพการเรียนรู้ ได้แก่ ประเมินผลการเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติงาน แหล่งเรียนรู้ และสารสนเทศที่นำมาใช้

2) ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการเรียนรู้

3) ครู ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพการเรียนรู้

3. แนวคิดการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล

3.1 ความหมาย ความสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช, 2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการศึกษายุคดิจิทัลหรือการศึกษา Thailand 4.0 เพื่อสร้างนวัตกรรมในทุกงาน ทุก Sector ทุกระดับสังคม คนทุกคน ทุกช่วงอายุ เป็น“ผู้ทำงานด้วยความรู้” (Knowledge Worker) มีการเรียนรู้ ณ ทุกจุดของชีวิต ทุกคนมีทักษะการเรียนรู้ (learning skill) แต่ละคนเป็นเจ้าของ รัฐจัดและอำนวยความสะดวก โดยจัด E-Learning Tools ให้เป็นการเรียนรู้แบบ “ประชาธิปไตย” โดยประชาชนของประชาชนเพื่อประชาชนเพื่อประเทศไทย 4.0 และใช้ความริเริ่มสร้างสรรค์สู่นวัตกรรมเพื่อ Creative Economy & Creative Society รัฐต้องเปลี่ยนบทบาทจาก Command & Control เป็น Empowerment เพื่อเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคมแบบ Disruptive Change

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน วิรัช ปัทมศิริโรจน์ (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึง Education 4.0 คือ การเรียนการสอนที่สอนให้นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหน ทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2563 : ออนไลน์) การศึกษายุคดิจิทัล (Digital Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนให้ได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์ไร้สายทำงาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ มีส่วนร่วม ความสนใจและจัดระเบียบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผลการเรียนและนิสัยการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทักษะการค้นหาข้อมูลและการสื่อสารที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษายุคดิจิทัล หมายถึง การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป้าหมายให้นักเรียน นักศึกษา ในยุคดิจิทัลใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อช่วยยกระดับและปรับปรุงการเรียนหรือผลการเรียนของตนเอง เน้นการใช้เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้สร้างสถานการณ์ จำลองให้ผู้เรียนพบประสบการณ์จริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเครือข่ายออนไลน์และมีความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถสร้างองค์ความรู้แบ่งปันความรู้และเนื้อหาผ่านเครือข่ายออนไลน์และส่งเสริมความรู้ในโลกแห่งการทำงานมากขึ้น

3.2 การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล Thailand 4.0

อดิพร เกิดเรือง (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล เป็นแนวคิดกลวิธีและแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อหาทางออกให้แก่การพัฒนาระบบการศึกษาของไทย ให้มีความตระหนักรู้ต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและครอบครัวในยุคต่อไปที่กำลังมาถึง พร้อมเป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเศรษฐกิจยุคดิจิทัลที่กำลังเป็นนโยบายหลักในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอนาคต การเสนอแนวทางพัฒนาองค์ความรู้หรือชุดโปรแกรมทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนนั้น ควรมุ่งเน้นเกี่ยวกับการรู้หนังสือ (Literacy) เป็นสำคัญ ดังเช่น การรู้เกี่ยวกับการคิดคำนวณ ความเป็นเหตุเป็นผล กระบวนการแก้ปัญหา การรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สารสนเทศและเทคโนโลยีเศรษฐศาสตร์ความรู้เสมือนจริง และความตระหนักต่อตนเองและสังคมโลก ขณะเดียวกันควรเน้นการพัฒนาในเรื่องการคิดสร้างสรรค์ การปรับตัว

การจัดการปัญหาที่ซับซ้อน การควบคุมตนเอง การจัดการความเสี่ยง การคิดใช้เหตุผล การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม การสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม หากเยาวชนมีความรู้เจตคติและทักษะเหล่านี้แล้ว จะสามารถนำไปสู่ผลิตผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเพิ่มศักยภาพ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผน การสรุปการใช้ทักษะควบคุมเครื่องมือและอุปกรณ์ตลอดจนการใช้กระบวนการทางปัญญาในการดำเนินชีวิตองค์ประกอบดังที่กล่าวมานี้ จะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาแบบเป็นพลวัตและปรับเปลี่ยนไปตามความผันแปรของสถานการณ์โลกทำให้คนไทยเกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และยังเป็นการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้ตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมในการดำรงสถานะของสถาบันการศึกษา และดำเนินไปควบคู่กับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีรวมถึงการตระหนักคิดเชิงปรัชญาที่เป็นฐานคติในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสังคมโลกที่นับวันจะก้าวสู่สังคมดิจิทัลทุกขณะ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป จึงควรอย่างยิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางในการจัดการศึกษาใหม่ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การอาชีวศึกษาและรวมถึงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่จะก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับสังคมในยุคดิจิทัล แนวทางที่สำคัญในการขับเคลื่อนดังกล่าวคือการนำ Digital Age Education เข้ามาเป็นแนวคิดเชิงปรัชญาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน ยืน ภู่วรรณ, 2557 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึง ในอนาคตคนเราจะอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมสี่ใหม่ แสวงหาความรู้เทคโนโลยี ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต วิธีการและโครงสร้างองค์กร ทำให้ทุกคนเป็น Global Citizen การศึกษาต้องปรับตัว ซึ่งต้องใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ Behaviorism Cognitivism Constructivism Connectivism ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัช ปิณฑศิริโรจน์ (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงยุค Thailand 4.0 ว่า ควรให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้บนโลกมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยคือ Internet ความคิดสร้างสรรค์ การปฏิสัมพันธ์กับสังคม ให้นักเรียนมีโอกาสสร้างนวัตกรรมสอดคล้องกับ ฟาฏีนา วงศ์เลขา (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่ายุคดิจิทัล เป็นยุค "โลก คือห้องเรียน" มีการนำสื่อเทคโนโลยี ในการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจสนใจใฝ่เรียนรู้สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยการความสะดวกและชี้แนะแนวทางเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบางครั้งอาจจะต้องเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนด้วย จึงต้องมีคุณลักษณะที่เรียกว่า E-Teacher

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์ และ ไกรยส ภัทราวาท สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน, 2563 : ออนไลน์) สรุปว่า อนาคต “ระบบการศึกษาไทยต้องเร่งปรับตัวเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่กันลงทุนรวมทั้งตอบสนองนโยบายรัฐบาลเรื่อง Thailand Economy 4.0 และความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ โดยเริ่มต้นจากการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพให้เท่าเทียมกันแก่เด็กเยาวชนทุกคนในประเทศ ฝึกฝนทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการในอนาคตมากกว่าทักษะการทำงานซ้ำ ๆ (Routine Skills) ส่วนแรงงานที่ต้องการยกระดับ

ศักยภาพการทำงานควรมุ่งพัฒนาทักษะที่เทคโนโลยี Non-Routine Skills” และปรับตัวของผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช, 2560 : 2-3) กล่าวถึง วิธียกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างง่ายสู่คุณภาพการศึกษา Thailand 4.0 คือควรตั้งความหวังและส่งเสริมให้สูง (High Expectation High Support) ลงทุนที่ห้องเรียน แก้ปัญหาเด็กออกกลางคันปรับเปลี่ยนวิถีการเรียนรู้ใหม่ ดังนี้

1. เรียนโดยลงมือทำเพื่อให้เกิดทักษะ (Learning by Doing)
2. สูดยอดทักษะ 4 ประการ (3ร 1ว) : แรงบันดาลใจ/ไฟ (Inspiration Skill) เรียนรู้ (Learning Skills) ร่วมมือ (Collaboration Skill) วินัย (ในตน) (Self-Discipline Skills)
3. เรียนโดยการลงมือทำเป็นทีม แล้วร่วมกันไตร่ตรองว่าได้เรียนรู้อะไรต้องการเรียนอะไรต่อหรือเรียนเพิ่ม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล Thailand 4.0 ควรเป็นการศึกษาเพื่อการสร้างนวัตกรรม เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน เป็นการศึกษาเพื่อสังคม หันมาช่วยเหลือสังคมอย่างจริงจัง การจัดการศึกษาจะต้องมีการบูรณาการทั้งศาสตร์ ศิลป์ ชีวิตและเทคโนโลยีเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน เพื่อสร้างคนที่สังคมต้องการได้ในทุกมิติและมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

3.3 การออกแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

กรองโต อุณหสุต (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้เป็นการออกแบบที่มีเป้าหมายความเข้าใจในการเรียนรู้ ผู้ออกแบบหรือผู้สอนจึงต้องคิดอย่างนักประเมิณตระหนักถึงหลักฐานของความเข้าใจซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการอธิบาย 2) ความสามารถในการแปลความ 3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ 4) ความสามารถในการมองมุมที่หลากหลาย 5) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 6) ความสามารถในการเข้าใจตนเอง

การออกแบบระบบการเรียนรู้มีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่งต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการเรียนของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนจากการใช้เทคโนโลยีแบบพกพา (Mobile Learning) ซึ่งเป็นสื่อเทคโนโลยีที่เป็นที่นิยมกันทั่วไปในปัจจุบัน สอดคล้องกับ กุกัลก้า ฮูล์ม และแทร์กเลอร์ (Kukulka-Hulme and Traxler 2013, 244-257) ในเรื่องของการออกแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนี้

1. การออกแบบเนื้อหา (Design of Content) โดยการออกแบบจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1 การออกแบบเนื้อหาสำหรับผู้เรียน (Learner-Centre Content) จะเน้นไปในการสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

- 1.2 การออกแบบเนื้อหาสำหรับบุคคลทั่วไป (Personalized Content) ผู้เรียนมีความคิดเห็นถึงการออกแบบเนื้อหาสำหรับบุคคลทั่วไปว่าการออกแบบเนื้อหาสำหรับคนทั่วไปนั้นไม่เน้นรายละเอียดที่เป็นเนื้อหาเชิงวิชาการมากนักแต่เน้นการแบ่งปันความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

- 1.3 ความทันสมัยและเป็นปัจจุบันของเนื้อหา (Update Content) จะต้องมีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันตลอดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ

1.4 การจัดแบ่งช่วงเวลาการใช้เนื้อหา (Time or Scheduled Content) ควรคำนึงถึงการจัดแบ่งช่วงเวลาของการใช้เนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน

1.5 การสื่อสารเชิงวนเนื้อหา (Aural Content) ควรใช้ภาษาเขียนมาทำการเรียบเรียงให้เป็นภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม ไม่ยึดเยื้อจนหาเนื้อหาความรู้ไม่ได้

1.6 ความยืดหยุ่นของเนื้อหา (Flexible Content) ควรใช้เนื้อหาที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด ควรเพิ่มทางเลือกให้กับผู้เรียนในการสอบถามหรือให้ความคิดเห็นได้และการออกแบบเนื้อหา ไม่ควรมีแค่ตัวอักษรอย่างเดียวแต่ควรมีภาพหรือสีที่แสดงให้เห็นถึงความน่าสนใจมากขึ้น

2. การออกแบบกิจกรรมทางการเรียน (Design of Activities)

2.1 พฤติกรรมทางการเรียน (Behaviorist Learning) หมายถึง ความสนใจในเนื้อหาการแสดงออกหรือลักษณะของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงออกให้เห็นต่อกิจกรรมหรือเนื้อหา ดังนั้น การออกแบบกิจกรรมทางการเรียนจะต้องคำนึงถึงช่วงอายุของผู้เรียนเพราะผู้เรียนแต่ละช่วงอายุมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

2.2 การสร้างสรรค์ทางการเรียน (Constructivist learning) การออกแบบกิจกรรมในการเรียนรู้ควรเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมมากขึ้น

3. การออกแบบกระบวนการสื่อสาร

3.1 การออกแบบกระบวนการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญของการออกแบบการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เพราะในบางครั้งอาจจะไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาเขียนทั้งหมดแต่จะเน้นเป็นรูปภาพ การตอบโต้กันผ่านทางจอภาพ ซึ่งผู้สอนจะต้องออกแบบของเนื้อหากระบวนการสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถต่อยอดความคิดได้

3.2 มีระบบการจัดการเก็บรวบรวมสารสนเทศทั้งในรูปแบบของภาพและเสียง เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้นั้นมีความน่าสนใจ น่าติดตามไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อ

สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ คือ การออกแบบเนื้อหา การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการออกแบบการสื่อสาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนในสังคมยุคที่ทุกคนต่างเรียกว่า สังคมไร้สายที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วโลกหรือสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Age)

3.4 เป้าหมายการพัฒนา “คน” ในการศึกษายุคดิจิทัล Thailand 4.0

เป้าหมายการจัดการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล Thailand 4.0 เป็นการเตรียมพร้อมสร้างคนไทยยุคใหม่สู่โลกอนาคต สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2563 : ออนไลน์) สรุปเป้าหมายที่สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 3-17) กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาชาติ 2560-2574 เพื่อการปฏิรูปประเทศที่มุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยต้องปฏิรูปการศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ด้านความเท่าเทียมคุณภาพ ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ด้านความมีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์สุดท้ายคือสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรมมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และทักษะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง อนุชาติ พวงสาลี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน, 2559 : 14-15) ได้กล่าวถึง การขับเคลื่อนปฏิรูปการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายของการศึกษา คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนสามารถพัฒนาศักยภาพสูงสุดของความเป็นมนุษย์ และวิจารณ์ ฟานิช (2555: 16-21) และ เดลินิวส์ (2559 : ออนไลน์) ได้สรุปทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. องค์ความรู้สำคัญ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในศตวรรษที่ 21 คือการเรียนรู้ 3R×8C 3R คืออ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetic) 8C คือ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications Information and Media Literacy) 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และ 8) มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย (Compassion)

ไกรยส ภัทราวาท และ กัจจกร ตติยภักดิ์ (ไทยโพสต์, 2559) กล่าวถึง รายงานเวทีเศรษฐกิจโลกหรือ World Economic Forum ถึง 10 ทักษะ ที่ตลาดแรงงานโลกต้องการในปี 2020 ดังนี้ 1) ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน 2) การคิดวิเคราะห์ 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) การจัดการบุคคล 5) การทำงานร่วมกัน 6) ความฉลาดทางอารมณ์ 7) รู้จักประเมินและการตัดสินใจ 8) มีใจรักบริการ 9) การเจรจาต่อรอง 10) ความยืดหยุ่นทางความคิดสอดคล้องกับผลสำรวจความต้องการแรงงานของนายจ้าง คาดหวังให้พนักงานมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจะต้องมีทักษะการคิด สามารถคิดวิเคราะห์ มีเหตุมีผล เข้าใจและต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษ ครูจะต้องแสวงหาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมนวัตกรรม

สรุปได้ว่า เป้าหมายการพัฒนา “คน” ในการศึกษายุคดิจิทัล Thailand 4.0 การขับเคลื่อนปฏิรูปการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายของการศึกษา คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนสามารถพัฒนาศักยภาพสูงสุดของความเป็นมนุษย์ มีทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) คือ 3R×8C ประชาชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ ระบบการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทาง

การศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมายที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต และบริบทที่เปลี่ยนแปลง

3.5 แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล Thailand 4.0

นโยบายนายกรัฐมนตรีปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 9) ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา คือจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อมุ่งสู่การปฏิบัติ รัฐบาลจึงกำหนดจุดเน้น 6 ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ คือ 1) ยุทธศาสตร์ด้านหลักสูตรและกระบวนการยุทธศาสตร์ด้านการผลิตและพัฒนาครู 2) ยุทธศาสตร์ด้านการทดสอบการประเมิน 3) การประกันคุณภาพและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) ยุทธศาสตร์ด้านผลิตและพัฒนากำลังคนด้านงานวิจัย ที่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาประเทศ 5) ยุทธศาสตร์ด้าน ICT เพื่อการศึกษา และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ และกำหนดภารกิจเร่งด่วน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารในสถานศึกษา และในระดับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย 11 นโยบาย คือเร่งปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพ เร่งสร้างระบบให้เขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง สร้างระบบการควบคุมเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งสร้างพลเมืองดีนำการศึกษาไปแก้ไขปัญหาสังคม และทุ่มเทมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

การจัดการศึกษาจึงไม่ใช่หน่วยงานที่แยกส่วน แต่สังคมทุกส่วนต้องร่วมกันตระหนัก มีบทบาทและพัฒนาาร่วมกัน สอดคล้องกับหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เครื่องมือที่นำไปสู่ความสมดุล มั่นคง มั่งคั่ง ประกอบด้วยหลักการ 3 ประการ คือ 1) หลักพอประมาณ 5 ประการ คือ พอดีด้านจิตใจ พอดีด้านสังคม พอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พอดีด้านเทคโนโลยี พอดีด้านเศรษฐกิจ 2) หลักความมีเหตุผล 5 ประการ คือ ยึดความประหยัด ยึดถือการประกอบอาชีพ ด้วยความถูกต้อง สุจริต ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี 3) หลักของภูมิคุ้มกัน 2 ประการ คือ ภูมิปัญญา หมายถึง มีความรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และภูมิธรรม หมายถึง ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันอดทนและแบ่งปัน การดำเนินการในสถานศึกษา ได้แก่ วางระบบบริหารจัดการในโรงเรียนให้เป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

พาสนา จุลรัตน์ (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า สถาบันการศึกษาและครูผู้สอนควรต้องจัดการศึกษา/จัดการเรียนรู้ไปในทิศทางเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เมื่อใดที่ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ และคิดว่าสิ่งใดที่ยากสิ่งนั้นยิ่งท้าทาย นั้นแสดงว่าการยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติประสบความสำเร็จแล้ว “การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0” โดยแยกหัวข้อให้เห็นชัดเจน ดังนี้

1. การเตรียมหลักสูตรการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูป เพื่อให้สอดคล้องกับ บริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาหรือหลักสูตรในยุค Thailand

4.0 ควรมีเป้าหมายหลักเพื่อผลผลิต โดยครูต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำ ไม่เน้นการสอน/การเรียนรู้แบบท่องจำไม่เน้นการสอบเพื่อให้ได้คะแนนสูง ๆ ครูผู้สอนควรเลิกการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ลักษณะเหล่านี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายอย่างมีกระบวนการและมีขั้นตอน ซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์และเป็นความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. บทบาทของครูผู้สอนในยุค Thailand 4.0 ครูควรเป็นผู้ที่มีบทบาทในการหล่อหลอมให้เกิดทักษะที่สำคัญแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” หรือเรียกว่า “กระบวนการ (facilitator)”

3. ทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 การจะก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นอกจากการปรับปรุงเรื่องของ หลักสูตร ตำราและบทบาทของครูผู้สอนแล้ว เราก็ควรจะต้องส่งเสริมทักษะแห่งอนาคตให้กับผู้เรียนด้วย เพราะเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมในอนาคต ซึ่งทักษะที่สำคัญเหล่านี้ ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงบริหาร ทักษะการใช้ Internet ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะด้านคณิตศาสตร์ และทักษะด้านจิตสาธารณะ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, 2563 : ออนไลน์)

3.1 ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Function Skills) ทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กไทย คือ ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Function : EF) ซึ่งเป็นทักษะทางสมองที่เด็กใช้ควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกำกับตนเองให้สามารถทำงานจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ EF จะช่วยให้เด็กคิดเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.2 ทักษะการใช้ Internet (Internet Skills) Internet เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ โดยเฉพาะในปัจจุบัน ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า Internet มีประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กหรือผู้เรียนก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 เด็กในปัจจุบันจะอยู่กับ Internet เกือบตลอดเวลา เด็กใช้ชีวิตส่วนใหญ่ไปกับ Social Media รวมทั้งเรียนหนังสือกับ Youtube การใช้ Internet ก็เปรียบเสมือนเหรียญที่มี 2 ด้าน คือ มีทั้งข้อดีและข้อเสีย

3.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking Skills) การสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก เพราะบุคคลที่รู้จักคิดวิเคราะห์จะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตและเป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถในด้านต่าง ๆ เหนือกว่าบุคคลทั่วไป

3.4 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skills) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถทางการคิดที่ช่วยให้บุคคลไตร่ตรอง พิจารณาประเมินข้อมูลและสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบด้าน รู้ที่มาที่ไปเข้าใจเหตุและผล ซึ่งจะช่วยลดความผิดพลาดในการตัดสินใจได้

ในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่บุคคลสามารถพัฒนานวัตกรรมได้เอง จำเป็นที่เด็กหรือผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นผู้ที่ไม่หลงเชื่ออะไรง่าย ๆ ต้องรู้จักคิดอย่างรอบด้าน สามารถประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิดทั้งทางกว้าง ทางลึกและไกล ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาข้อมูลอย่างสมเหตุสมผลได้

3.5 ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) ในการก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ทักษะการแก้ปัญหาเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง ประเทศชาติจะไม่สามารถพัฒนาหรือสร้างนวัตกรรมของตนขึ้นมาได้ ถ้าทรัพยากรบุคคลไม่มีทักษะในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในตัวผู้เรียนจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาและฝึกฝนให้มีทักษะนี้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.6 ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Skills) นักวิชาการอธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองระดับสูงที่คิดได้กว้างไกล หลายทิศทาง หลายแง่มุม หรือที่เรียกว่าลักษณะการคิดแบบออกนอกรุ่น (Divergent Thinking) ประกอบด้วย ความคิดย่อย ๆ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ ไม่เหมือนความคิดของคนทั่วไป รวมทั้งสามารถคิดตัดแปลงความคิดเดิมให้เป็นสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณประโยชน์และได้รับการยอมรับจากสังคม (Socially Valued Idea)

3.7 ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship Skills) การเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 การเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะด้านอื่น ๆ เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้ ไม่ว่าจะในสังคมไทยด้วยกันเอง หรือการติดต่อสัมพันธ์กันกับชาวต่างชาติก็ตาม การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวม สัมพันธภาพระหว่างบุคคลจึงเป็นการสร้างพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม เป็นทักษะทางสังคมที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ในบริบททางการศึกษา ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านนี้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ฝึกการสื่อสาร โดย สลับการเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี (2) ฝึกการแสดงน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการให้และการรับ (3) ฝึกการให้เกียรติผู้อื่นอย่างจริงใจ เพราะจะช่วยให้ผู้อื่นมีความภาคภูมิใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง (4) ฝึกการชมเชยและให้กำลังใจผู้อื่นในสถานการณ์ที่เหมาะสม

3.8 ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (English skills) ทักษะภาษาอังกฤษเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การค้าขายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ ในยุค Thailand 4.0 ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะภาษาอังกฤษจะช่วยให้เด็กไทยสามารถค้นคว้าหาข้อมูลและติดตามความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีและวิทยาการด้านต่าง ๆ ได้จากทั่วโลก

3.9 ทักษะด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Skills) ความสามารถทางคณิตศาสตร์เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างองค์ความรู้ และศึกษาหาความรู้ในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์

3.10 ทักษะด้านจิตสาธารณะ (Public Mind Skills) ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งกระแสความเจริญอย่างรวดเร็วนี้จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย เช่น มีการแข่งขันกันสูงมีการให้คุณค่าของวัตถุสิ่งของมากกว่าความดีงาม มีการแก่งแย่งชิงดีกัน เอาเปรียบคนที่ด้อยกว่า มีความเห็นแก่ตัวและมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของส่วนรวม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนทุกคนพึงตระหนักและต้องร่วมมือกันปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยการสอดแทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาที่ตนเองสอนแต่ละครั้ง หรืออาจจะบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะโดยผ่านการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by doing) จากวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และค่อยเป็นค่อยไป อย่าเร่งรีบจนเกินไป

สรุปได้ว่า การศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนเพื่อก้าวเข้าสู่ “การศึกษา 4.0” อย่างเป็นรูปธรรม กล่าวคือในการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับการสอนให้มี “ความรู้คู่คุณธรรมและมีทักษะในศตวรรษที่ 21” ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงบริหาร ทักษะการใช้ Internet ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะด้านคณิตศาสตร์และทักษะด้านจิตสาธารณะ

3.6 ทักษะชีวิตสำหรับวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นทักษะภายในที่จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับอารมณ์และความเครียดในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ยากลำบาก สามารถคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี รู้จักเอาใจใส่ผู้อื่นและสามารถจัดการกับชีวิตของตนเองได้เป็นอย่างดี องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดทักษะชีวิตไว้ 10 ทักษะ ดังนี้ (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2563 : ออนไลน์)

1. ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างมีระบบ เช่น ถ้าบุคคลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเองที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพหรือความปลอดภัยในชีวิต โดยประเมินทางเลือกและผลที่ได้จากการตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก็จะมีผลต่อการมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ

2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีระบบ ไม่เกิดความเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจจนอาจลุกลามเป็นปัญหาใหญ่โตเกินแก้ไขได้

3. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นความสามารถในทางความคิดซึ่งจะเป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา โดยใช้วิธีการคิดแบบสร้างสรรค์เพื่อค้นหา

ทางเลือกต่าง ๆ รวมทั้งผลที่จะเกิดขึ้นในแต่ละทางเลือก และสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ และประเมินปัญหาหรือสถานการณ์ที่อยู่รอบตัวที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถช่วยให้วัยรุ่นตระหนักและประเมินผลสิ่งที่มีผลกระทบต่อ ท่อทัศนคติและพฤติกรรมของตนเอง เช่น การรู้จักคุณค่าในตนเอง การจัดการกับความกดดันจาก เพื่อน ๆ หรือการรับข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ

5. ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) เป็นความ สามารถในการใช้คำพูดและท่าทางเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับ วัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การแสดงความต้องการ การ แสดงความชื่นชม การขออภัย การเจรจาต่อรอง การตักเตือน การช่วยเหลือและการปฏิเสธ

6. ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) เป็น ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน สามารถรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ได้ยืนยาว

7. ทักษะการตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) เป็นความสามารถในการค้นหา ู้จักและเข้าใจตนเอง เช่น ู้ข้อดีข้อด้อยของตนเอง ู้ความต้องการและสิ่งที่ไม่ต้องการของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้อารมณ์เข้าใจตัวเองเวลาเผชิญกับความเครียดหรือสถานการณ์ต่าง ๆ และทักษะนี้ยังเป็น พื้นฐานของการพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่นการสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์ภาพ การตัดสินใจ ความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น

8. ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจความเหมือน หรือความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ สีผิว อาชีพ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้สามารถยอมรับบุคคลที่ต่างจากเรา เกิดการช่วยเหลือบุคคลที่ด้อยกว่า หรือได้รับความเดือดร้อน

9. ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion) เป็นความสามารถในการ รับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ู้ว่าอารมณ์มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมอย่างไร ู้วิธีการจัดการกับ อารมณ์โกรธและความโศกเศร้า ที่ส่งผลทางลบต่อร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสม

10. ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) เป็นความสามารถใน การรับรู้ถึงสาเหตุของความเครียด ู้วิธีผ่อนคลายความเครียดและแนวทางในการควบคุมระดับ ความเครียดเพื่อให้เกิดพฤติกรรมในทางที่ถูกต้องเหมาะสมและไม่เกิดปัญหาด้านสุขภาพ

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตทั้ง 10 ทักษะนี้ ไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้ ต้องอาศัยการฝึกฝน ซึ่งผู้เรียนต้องพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขและต้องฝึกฝนให้มีทักษะการ วิเคราะห์ การตัดสินใจและการปฏิบัติตนที่เหมาะสม ู้จักที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง

4. บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและการบริหารจัดการ

บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

เทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะ การศึกษาทั้ง ในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ดังนี้ (ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ, 2554)

1. เทคโนโลยีที่เข้ามามีส่วนช่วยในเรื่องการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายอย่าง มีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ระบบมัลติมีเดีย (Multimedia) ระบบวิดีโอออนดีมานด์ (Video on Demand) วิดีโอเทเลคอนเฟอเรนซ์ (Video Teleconference) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น ระบบเหล่านี้เป็นระบบสนับสนุนการเรียนรู้ข่าวสารและการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้

2. เทคโนโลยีที่เข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษา ในการจัดการศึกษาศูนย์ใหม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผนการดำเนินการ การติดตามและประเมินผล คอมพิวเตอร์และระบบสื่อสาร โทรคมนาคมเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในเรื่องนี้ เช่น การใช้ฐานข้อมูลเพื่อจัดการศึกษา เช่น ฐานข้อมูลผู้เรียน ฐานข้อมูลอาจารย์ การจัดทำสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา เป็นต้น

3. เทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกือบทุกวงการ ทางด้านการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ประสิทธิภาพ ในกระบวนการเรียนการสอน และการดำเนินงานในหลายด้านโดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารและการดำเนินงาน โดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การใช้โทรศัพท์ โทรสาร เทเลคอนเฟอเรนซ์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

4. เทคโนโลยีช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยการประสานกับชุมชนและท้องถิ่น ในการพัฒนาการเรียนการสอนตามอัธยาศัย เน้นการค้นคว้าและทักษะการสืบค้นสารสนเทศ ให้ผู้เรียนใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการสื่อสารข้อมูลทางไกลผ่านระบบเครือข่ายได้ รวมทั้งประเมินผลจากการนำมาใช้มากกว่าการจดจำเนื้อหา

5. การจัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้ ให้มีแหล่งความรู้ที่หลากหลาย สำหรับการค้นคว้าหาความรู้ทุก ๆ ด้านที่ผู้เรียนต้องการและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น สื่อมวลชนทุกแขนง เครือข่ายสารสนเทศ ทรัพยากรท้องถิ่น ชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและหน่วยงานต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างกว้างขวาง

การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ เป็นการบูรณาการเทคโนโลยีหลายด้าน ดังนี้

1. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computing Technology) เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้งาน โดยคำสั่งที่สร้างขึ้น ซึ่งเรียกว่า Program หรือชุดคำสั่งที่สร้างขึ้น สร้างงานต่าง ๆ จัดทำข้อมูล ข่าวสาร คำนวณรวมทั้งการทำธุรกิจบนอินเทอร์เน็ต

2. เทคโนโลยีฐานข้อมูล (Data-Based Technology) เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลเก็บไว้ในรูปของ Digital Code พัฒนาควบคู่กับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพราะเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะมีประโยชน์น้อย ถ้าไม่มีข้อมูลหรือโปรแกรมที่สามารถเก็บและเรียกมาใช้ได้อย่างรวดเร็วในปริมาณที่มากเพียงพอกับความต้องการของผู้บริหาร ปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาฐานข้อมูลของไทยอยู่ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมาก คาดว่าในอนาคตอันใกล้ฐานข้อมูลของไทยจะเป็นที่แพร่หลายเอื้อประโยชน์กับนักบริหารเป็นอย่างมาก

3. เทคโนโลยีการสื่อสาร (Telecommunication Technology) เป็นการพัฒนาระบบการสื่อสารตามสายตั้งแต่เริ่มการใช้โทรเลขพัฒนาเป็นโทรศัพท์ จนปัจจุบันได้มีการพัฒนาการสื่อสารส่งผ่านข้อมูลตามสายที่วางขนานไปกับพื้นโลก ทั้งสายโลหะและใยแก้วนำแสง จนเป็นระบบทางด่วน

ข้อมูล (Information Super Highway) นอกจากนี้ ยังพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารส่งผ่านข้อมูล ในรูปคลื่นวิทยุทั้งบนพื้นโลกและส่งผ่านดาวเทียมที่โคจรอยู่นอกโลกทำให้สามารถเชื่อมโยงเกิดเป็น เครือข่าย (Networks) ขึ้น และเทคโนโลยีการสื่อสารนี้เองที่เป็นตัวเชื่อมให้คอมพิวเตอร์กับฐานข้อมูลที่ กระจายกันอยู่ทั่วโลก หรือคอมพิวเตอร์กับคอมพิวเตอร์ในแต่ละที่ที่ห่างไกลกันสามารถเชื่อมต่อ กันได้ เกิดสภาพการณ์ไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ (Globalization) กับสังคมโลก

4. เทคโนโลยีการศึกษา (Educational Technology) การนำความสามารถพิเศษของ เทคโนโลยีในรูปของเครื่องมือดังกล่าวมาใช้กับผู้เรียนซึ่งมีธรรมชาติการเรียนรู้ที่ต่างกัน จำเป็นต้อง มีการจัดกระทำข้อมูลให้เป็น “ระบบ” ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้เพราะข้อมูลที่มีอยู่มากมาย หลาย รูปแบบต้องการการจัดกระบวนการในการนำเสนอให้เหมาะสม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการข้อมูล อย่างเดียวกัน เพราะถ้าทำให้กระบวนการของการจัดทำข้อมูลเพื่อการนำเสนอทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เทคโนโลยีการศึกษาจะทำให้งานบริหารวิชาการของสถานศึกษาทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ

ลักษณะของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดระบบการศึกษาของประเทศ มี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตาม มาตรา 16 ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนอุดมศึกษา ทั้งนี้ ให้ครอบคลุม ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนเพื่อให้มีคุณภาพ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและเข้าสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

รูปแบบการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ และวิธีการตายตัวเหมือนกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนี้ ให้ ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและปรับให้เข้ากับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ทำให้ การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความเหมาะสมและรองรับกลุ่มผู้เรียนที่มี ความต้องการในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้เรียนได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ สำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต คือ การใฝ่เรียนรู้และฝึกทักษะที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มความรู้ตามสาระการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอ การสอนจากครูผู้สอนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้เอื้อต่อการใฝ่เรียนรู้และการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียน ดังนั้น จึงเน้น ให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง วิธีหนึ่งของการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย คือการจัดฐานข้อมูลกลางที่ประกอบด้วยสื่อการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ที่บรรจุ เนื้อหาความรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร โดยคำนึงถึงประโยชน์และความเหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้ จึงต้องให้ความสำคัญในด้านเนื้อหาที่จะต้องมีความหลากหลายมากขึ้น มีความสะดวกและ ใช้งานได้ทุกโอกาส ทุกสถานที่ ทั้งนี้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่มีหน้าที่บริการการศึกษานอกระบบ

จัดทำขึ้น และเก็บไว้ในสื่อหน่วยความจำของเครื่องคอมพิวเตอร์หลายชนิดแล้วเชื่อมโยงเครือข่ายสถานศึกษาต่าง ๆ เข้าหากัน หรือการขึ้นเนื้อหาความรู้ทั้งในและนอกหลักสูตรไว้บน Website ของสถานศึกษา และหากกำหนดการเข้าใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาบน Website สถานศึกษาอาจกำหนดให้มีการ login เข้าใช้งานเฉพาะนักศึกษาของสถานศึกษาก็ได้

ลักษณะของการใช้ ICT เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 63 กำหนดว่า “รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และสื่อสารในรูปแบบอื่นๆ เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ตามความจำเป็น มาตรา 64 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันอย่างเสรี” และมาตรา 66 กล่าวว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าว จะเห็นว่าสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อโทรคมนาคม ล้วนเป็นตัวกลางในการกระจายข่าวสารข้อมูลสู่ประชาชนหรือกลุ่มผู้เรียนของสถานศึกษาได้ทั้งสิ้น และสามารถส่งเสริมให้ประชาชนหรือกลุ่มผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบันได้ทุกโอกาส ทุกเวลาและทุกสถานที่ ซึ่งลดปัญหาและข้อจำกัดจากการใช้สื่อสิ่งพิมพ์แต่เพียงประเภทเดียว ซึ่งสื่อวิทยุและโทรทัศน์ รวมทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ จะเป็นอุปกรณ์ที่มีใช้งานภายในบ้านเรือนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น อุปกรณ์ดังกล่าวซึ่งเป็นอุปกรณ์หนึ่งในเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ประชาชนหรือผู้เรียนของสถาบันการศึกษาสามารถเลือกศึกษาหาความรู้จากสื่อรูปแบบต่าง ๆ เหล่านั้นตามความต้องการและความพร้อมของแต่ละบุคคล ซึ่งการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การให้ข้อมูลข่าวสารสำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น นับว่ามีความจำเป็น เนื่องจากการได้รับข้อมูลจากข่าวสารย่อมเกิดประโยชน์ต่อประชาชนหรือผู้เรียนได้มีความรู้รอบตัวเพิ่มขึ้น ทันโลกทันเหตุการณ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินในชีวิตประจำวัน และการรู้ทันกับความรู้ที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา สามารถแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ เท่ากับเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนหรือผู้เรียนมีการพัฒนาตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิตและมีภูมิเท่าทันดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ฉะนั้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับจัดการศึกษาในส่วนนี้ ศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนและข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการศึกษา ควรผลิตสื่อประสมต่าง ๆ ที่ใช้กับอุปกรณ์พื้นฐานที่ประชาชนหรือผู้เรียนมีอยู่แล้ว อาทิ เครื่องเล่น CD เครื่องเล่น DVD เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารและโทรคมนาคมเป็นหลัก โดยให้บริการ ดังนี้

1. การจัดให้บริการข้อมูลและข่าวสารในลักษณะเครือข่ายหรือการศึกษาทางไกลโดยการใช้อุปกรณ์สื่อสารสองทางหรือโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม

2. การบริการห้องสมุดทางไกลสำหรับการสืบค้นหนังสือ การยืม/คืน ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบไปรษณีย์ และการประสานการบริการระหว่างห้องสมุด

3. การเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศระหว่าง “ศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนและข้อมูลการศึกษา” กับสถานศึกษาหรือชุมชนหรือศูนย์บริการอื่นที่เป็นเครือข่ายการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

โดยสรุป การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาทักษะอาชีพและการให้ข้อมูลข่าวสาร ทั้ง 3 ลักษณะ หรืออย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่กลุ่มเป้าหมาย จะต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เป็นสำคัญและเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ในทุกโอกาส ทุกเวลาและสถานที่ ตามความพร้อมและศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยีสื่อสาร โทรคมนาคมในการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ผู้สนใจและเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทางวิชาการ ทางอาชีพและข่าวสารข้อมูลทั่วไป ซึ่งทำให้การบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สะดวก รวดเร็ว สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

การบริหารและการจัดการ เป็นการประสานงานและควบคุมคนในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ โดยใช้เทคนิคการบริหารเข้ามาจัดการ ซึ่งปัจจัยหลักของการบริหารมีอยู่ 4 ประการ หรือ 4 M คือ 1) บุคลากร (Man) 2) เงินหรืองบประมาณ (Money) 3) วัสดุหรืออุปกรณ์ (Materials) 4) การจัดการ (Management)

โดยอาศัยปัจจัยทั้ง 4 ประการ การบริหารจะเกิดขึ้นได้และจะดำเนินไปได้ด้วยดียิ่งขึ้นเมื่อมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเสริม เช่น อำนาจหน้าที่ การกำหนดขอบข่ายงานหรือการกำหนดเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย เป็นต้น

กระบวนการบริหาร

การบริหารที่ดี ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 7 ขั้นตอน หรือที่เรียกว่า POSDCORB ตามลำดับ ดังนี้

1. การวางแผนงาน (Planning : P) เป็นการวางนโยบายและแนวทางในการที่จะดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย รวมทั้งแนวปฏิบัติ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้นจุดเริ่มต้นของการวางแผน ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อนำมาเป็นข้อกำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบาย ฯลฯ วางแผนงานบริหารให้ดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมาย

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing : O) เป็นขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์การเพื่อดำเนินงาน โดยจัดเป็นสัดส่วนประกอบด้วยหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละส่วนอาจจะมีการให้บริการและหน่วยงานที่ปรึกษา เป็นหน่วยงานที่ประกอบด้วยก็ได้

3. การจัดบุคลากร (Staffing : S) เป็นการจัดคนเข้าไปในหน่วยงานหรือจัดคนให้เข้าทำงาน โดยคำนึงถึงคุณภาพของคนและปริมาณที่เพียงพอกับปริมาณงาน

4. อำนาจการ (Directing : D) เป็นการกระทำให้บุคลากรเข้าไปในหน่วยงานเพื่อดำเนินงาน โดยจัดเป็นส่วนประกอบด้วยหน่วยงานย่อยรับผิดชอบในแต่ละส่วน อาจจะมีหน่วยงานบริการหรือหน่วยงานให้คำปรึกษา เป็นหน่วยงานประกอบด้วยก็ได้

5. การประสานงาน (Coordinating : Co) คือการประสานงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกัน

6. การรายงาน (Reporting : R) เป็นการรายงานเพื่อแจ้งผลการปฏิบัติงาน หรือรายงานความก้าวหน้าในการทำงาน การรายงานถือเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานไม่ว่าจะเป็นการรายงานภายในหรือภายนอกหน่วยงานก็ตาม

7. การจัดงบประมาณ (Budgeting : B) เป็นการดำเนินการเรื่องการเงินเพื่อสนับสนุนหน่วยงานให้สามารถดำเนินการไปด้วยความราบรื่น การจัดงบประมาณต้องพอเพียงเหมาะสมกับงานเพื่อให้งานที่มีประสิทธิภาพที่สุด

ขั้นตอนในการบริหารทั้ง 7 ขั้นตอนดังกล่าว เป็นกระบวนการบริหารที่นำมาใช้กันมาก และในการบริหารแบบนี้ สารสนเทศข้อมูล หมายถึง ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้เลือกสรรจะใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นการพิจารณาดำเนินการ และหากเรามีสารสนเทศข้อมูลได้มากเพียงใด ก็ย่อมจะตัดสินใจได้ดีเท่านั้น รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาองค์การอีกด้วย

การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสนับสนุน งานด้านการบริหารทรัพยากร การบริหารงานธุรการ การบริหารด้านการเรียนการสอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การบริหารทรัพยากร เป็นการบริหารในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ ชุมชน ฯลฯ ดังนี้

1.1 งานบุคลากร ระบบสารสนเทศสำหรับงานบุคลากร จะมีทะเบียนประวัติครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการฝึกอบรม ประวัติการทำงาน ประวัติเงินเดือนและสวัสดิการ ความถนัด ความสนใจและความสามารถพิเศษ ตลอดจนอัตรากำลังคนในปัจจุบันและแผนกำลังคนในอนาคต สามารถนำสารสนเทศนี้มาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูง ทั้งการสรรหา การพัฒนา การรักษาไว้ และการใช้ประโยชน์จากบุคลากร

1.2 งานงบประมาณ เตรียมการด้านเงินงบประมาณที่จะใช้ในการสร้าง พัฒนาระบบสารสนเทศ และการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการปรับปรุงในอนาคต หากสถานศึกษามีงบประมาณจำกัดอาจต้องพิจารณาแหล่งสนับสนุน ทั้งเงิน เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาระบบสารสนเทศบรรลุผลตามแผนที่วางไว้

1.3 งานอาคารสถานที่ ระบบสารสนเทศสำหรับงานอาคารสถานที่จะมีข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับแผนผังอาคารและบริเวณ รายการห้องต่าง ๆ เช่น ห้องทำงาน ห้องประชุม ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องสื่อการเรียน ห้องอาหาร ห้องกีฬาในร่ม ฯลฯ ตารางและสถิติการใช้ห้อง ประวัติการซ่อมบำรุง แผนการสร้างอาคารและตกแต่งบริเวณ ซึ่งสามารถนำสารสนเทศนี้มาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานอาคารสถานที่เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและประหยัด

1.4 งานชุมชน ระบบสารสนเทศสำหรับงานชุมชนจะมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแผนที่แสดงที่ตั้งสถานศึกษาและสถานที่อื่น ๆ ที่ใกล้เคียง แผนผังชุมชนรอบสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคลสำคัญในชุมชน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและประเพณี รวมทั้งสร้าง (Website) เว็บไซต์ของสถานศึกษา

2. การบริหารงานธุรการ ระบบสารสนเทศสำหรับงานธุรการ การเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ จะมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงาน แบบฟอร์มงานสารบรรณ ทะเบียนหนังสือราชการ รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา รายรับรายจ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ทะเบียนครุภัณฑ์ สามารถนำสารสนเทศนี้ มาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานธุรการและการเงินให้มีประสิทธิภาพสูง ทั้งการวางแผนงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ตลอดจนบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การบริหารด้านการเรียนการสอน การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ทั้งงานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการผู้เรียน งานธุรการ การเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ งานอาคารสถานที่และงานชุมชน งานแต่ละงานจะเกี่ยวข้องกับบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ดังนี้

3.1 งานวิชาการ ระบบสารสนเทศสำหรับงานวิชาการ จะมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการเรียนการสอน คู่มือ สื่อการเรียนรู้อาจารย์ ตารางสอน และผลการเรียนของผู้เรียนทุกวิชา สามารถนำมาใช้ประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ อาจมี CD-ROM บทเรียนสำเร็จรูปและความรู้ต่าง ๆ เพื่อเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูสามารถเรียกใช้ข้อมูลทางวิชาการได้ตลอดเวลา

3.2 งานกิจการผู้เรียน ระบบสารสนเทศสำหรับงานกิจการผู้เรียน จะมีทะเบียนผู้เรียน มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประวัติผู้เรียนทุกคน สถิติการมาเรียน สถานที่อยู่อาศัย ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานกิจการผู้เรียน ทั้งการให้บริการและสวัสดิการแก่ผู้เรียน ความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อช่วยเหลือ แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ครูอาจารย์สามารถศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการให้คำปรึกษา แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

รูปแบบการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปพัฒนาองค์กร

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาองค์กรสามารถทำได้หลายระดับและหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาโครงสร้างการบริหาร ในปัจจุบันหลายๆ องค์กรให้ความสนใจกับการพัฒนาองค์กร โดยเฉพาะการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร เช่น ยุบรวมหน่วยงานหรือแยกหน่วยงานออกมา หรือตั้งหน่วยงานกลางขึ้นมาสนับสนุนและประสานงาน ซึ่งในอดีตเราอาจจะต้องมีทีมงานขึ้นมาทำหน้าที่ เป็นพิเศษและต้องใช้เวลาหลายวันหรือเป็นสัปดาห์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่ใน ปัจจุบันมีซอฟต์แวร์หลาย ๆ บริษัทที่พัฒนาการใช้งานในด้านของการจัดโครงสร้างองค์กรขึ้นมา โดยให้ ผู้บริหารสามารถทดลองปรับเปลี่ยนองค์กรเพียงแค่คลิกเมาส์แล้วไปวางหน่วยงานที่ต้องการไปยังตำแหน่งที่ต้องการข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งหมดก็จะถูกปรับเปลี่ยนไปทั้งข้อมูลตำแหน่ง ข้อมูล หน่วยงาน และข้อมูลผู้บังคับบัญชาโดยอัตโนมัติ ทำให้

ผู้บริหารสามารถประเมินผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ต่อการปรับปรุงโครงสร้างองค์การได้ง่ายและชัดเจนมากขึ้น

2. การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์การ เทคโนโลยีสามารถช่วยให้เกิดการ พัฒนาและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์การได้โดยรวดเร็ว และถึงตัวบุคคลมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น หน่วยงานแห่งหนึ่งมีการประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่เป็นประจำทุกสัปดาห์ ซึ่งวิธีการนัดประชุมคือทำ เป็นจดหมายและโทรศัพท์แจ้ง ในขณะที่ประชุมก็มีเจ้าหน้าที่หนึ่งคนบันทึกการประชุม หลังประชุม เสร็จอีกประมาณ 2-3 วัน เจ้าหน้าที่จึงจะพิมพ์บันทึกการประชุมไปให้ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดได้ ทำให้เกิดปัญหาทั้งการมาเข้าร่วมประชุมไม่ครบ การวางแผนงานเกิดความผิดพลาดเพราะแผนที่สรุป ในห้องประชุมไม่ตรงกับแผนการทำงานส่วนบุคคล เป็นต้น ในเวลาต่อมาหัวหน้างานได้ซื้อเครื่อง บันทึกข้อมูลแบบปาล์มมาให้ทุกคนใช้งาน โดยใช้ในการนัดหมายประชุม จัดตารางนัดหมายและ บันทึกผลการประชุม ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนสามารถบันทึกนัดหมายได้ตรงกันมากขึ้นและ รับบันทึกการประชุมได้รวดเร็วขึ้น โดยใช้การส่งข้อมูลแบบไร้สาย ทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ของผู้ เข้าร่วมประชุมก็คือ การถือเครื่องปาล์มไปประชุมแทนการถือเอกสารพะรุงพะรัง

3. การสื่อสารภายในองค์การ ในบางองค์การยังใช้การปิดประกาศโดยใช้กระดาษตาม บอร์ดต่าง ๆ เพื่อสื่อสารข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ การปิดประกาศโดยใช้บอร์ดนี้เป็นการสื่อสารแบบทาง เดียวที่ไม่ส่งถึงเฉพาะตัวบุคคล ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาความไม่ทั่วถึงของการสื่อสาร และหากจะทำการ สื่อสารข้อความ บางอย่างแบบเฉพาะบุคคลทั้งองค์การ ก็อาจต้องใช้ต้นทุนที่สูงและยังเสียเวลา อีกด้วย ในเรื่องนี้ เทคโนโลยีได้เข้ามามีส่วนช่วยให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและประหยัดเวลา ในการสื่อสารลงไปได้หลายแบบ เช่น การใช้อีเมล การสร้างเว็บสื่อสารสำหรับบุคลากร การสร้างเว็บ เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงและดูแลรักษาข้อมูลส่วนตัว การสร้างเว็บเพื่อให้ผู้บริหารสามารถ จัดการและบริหารทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานได้ การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลทางโทรศัพท์สำหรับ หน่วยงานหรือการใช้การประชุมทางไกลด้วยวิดีโอ (Video Conference) เป็นต้น

4. การปรับปรุงกระบวนการทำงาน หลายองค์การในประเทศที่พัฒนาแล้วได้นำเอา เทคโนโลยีไปช่วยในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานในหลาย ๆ ด้านคือ

4.1 ระบบการบันทึกประวัติการติดต่อและให้บริการ (Case Management System) โดยจะจัดเก็บข้อมูลของผู้รับบริการที่มาติดต่อใช้บริการแต่ละครั้ง เพื่อนำไปวิเคราะห์และปรับปรุง กระบวนการทำงานที่เกิดปัญหาต่อไป

4.2 การขจัดงานที่ไม่จำเป็นออกไปจากกระบวนการทำงาน (Non-Value Added) เพราะถือว่างานไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ยอมทำให้เกิดการสูญเสียทั้งเวลา กำลังคนและค่าใช้จ่ายโดย เปล่าประโยชน์

5. การพัฒนาความสามารถในการทำงาน ปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่มาสนับสนุนการพัฒนา บุคลากรได้อย่างถึงตัวบุคคล และสามารถเข้าไปศึกษาและพัฒนาความรู้ของตนเองได้โดยไม่จำกัด เวลา ซึ่งระบบที่มีการนำมาใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบันก็คือ การเรียนผ่าน CD-ROM และด้วย การพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านระบบเครือข่ายการสื่อสารที่ทำให้ส่งข้อมูลกันได้ทีละมาก ๆ และมีความเร็วมากขึ้น ทำให้สามารถใช้ระบบการเรียนออนไลน์ (E-Learning) ได้มากขึ้น ในขณะที่มีการ พัฒนาซอฟต์แวร์เพื่อมาสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการทำงาน (Competency

Development System) ออกสู่ตลาดได้ ทำให้แนวความคิดในการพัฒนาบุคลากรสามารถเป็นจริงขึ้นมาได้ง่ายขึ้น

6. การสร้างสังคมแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ องค์การที่มีการใช้เทคโนโลยีเข้าไปช่วยในการทำงาน ย่อมสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในองค์การได้อย่างต่อเนื่อง และบุคลากรในองค์การเองก็จะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น การสร้างเว็บบอร์ด เพื่อให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำงานกัน การนำเอาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมาวางบนเว็บไซต์เพื่อให้พนักงานได้อ่านทุกวัน เป็นต้น หากในองค์การมีการจัดการความรู้ (Knowledge Management) อย่างเป็นระบบแล้ว ก็จะมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างกันของพนักงานตลอดเวลา

7. การพัฒนาผลการปฏิบัติงานในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานขององค์การต่าง ๆ ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ยังใช้เอกสารเป็นกระดาษ ซึ่งการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาบุคลากรทำได้ยาก หลักสูตรการพัฒนาบุคลากรจึงมักถูกจำกัดอยู่ในกรอบของการสำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรม ซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ปัจจุบันได้มีการนำระบบประเมินผลการทำงาน (Performance Management System) มาใช้ในองค์การขนาดใหญ่หลายองค์การ โดยระบบดังกล่าวจะช่วยในการกระจายและเชื่อมโยงเป้าหมายและดัชนีชี้วัดความสำเร็จของงาน (Key Performance Indicator) จากผู้บริหารระดับสูงสุดไปจนถึงระดับล่างสุดได้ และเมื่อพนักงานถูกประเมินผลงานแล้ว ผู้บังคับบัญชาสามารถวางแผนการพัฒนาให้แต่ละบุคคลได้ (Individual Development Plan) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพในการทำงานของพนักงานต่อไป

ดังนั้น จึงควรมีการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อช่วยในการพัฒนาองค์การ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและคาดการณ์ได้ยากอย่างปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาองค์การให้สำเร็จก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของปัจจัยภายในองค์การหลายด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ข้อมูลและสารสนเทศ ฐานข้อมูล ระบบเครือข่ายการสื่อสาร ความซับซ้อนของกระบวนการทำงาน บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ และที่สำคัญคือผู้ใช้ โดยต้องอาศัยการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ดี เพื่อให้ผู้ใช้เกิดการยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบันพัฒนาการและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ในองค์การ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางตรงและทางอ้อม ก่อให้เกิดความท้าทายแก่ผู้บริหารในอนาคต ให้นำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ธุรกิจ โดยผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และวิสัยทัศน์ต่อแนวโน้มของเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถตัดสินใจนำเทคโนโลยีมาใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเราสามารถจำแนกผลกระทบของเทคโนโลยีที่มีต่อการทำงานขององค์การออกเป็น 5 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การปรับปรุงรูปแบบการทำงานขององค์การ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ภายในองค์การ และส่งผลให้กระบวนการทำงานเปลี่ยนรูปแบบไป ตัวอย่างเช่น การนำเอาเทคโนโลยีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail) เข้ามาใช้ ทำให้การส่งข่าวสารไปถึงบุคคลที่ต้องการได้เป็นจำนวนมาก และรวดเร็ว หรือเทคโนโลยีสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation) ที่เปลี่ยน

รูปแบบของกระบวนการทำงานและการประสานงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ขององค์กร

2. การสนับสนุนการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศจะผลิตสารสนเทศที่สำคัญให้แก่ผู้บริหารที่จะใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ การบริหารงานของผู้บริหารที่อาศัยเพียงประสบการณ์ อาจจะไม่เพียงพอ แต่ถ้าผู้บริหารมีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพมาประกอบในการตัดสินใจ จะสามารถแก้ไขปัญหาและบริหารงานได้มีประสิทธิภาพขึ้น

3. เครื่องมือในการทำงาน เทคโนโลยีถูกนำเข้ามาใช้ภายในองค์กร เพื่อให้การทำงานคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ เช่น การออกเอกสารต่าง ๆ โดยใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เราจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยี สามารถที่จะนำมาประยุกต์ในหลาย ๆ ด้าน โดยเทคโนโลยีจะช่วยเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงคุณภาพของการทำงานให้ดีขึ้น หรือแม้กระทั่งช่วยลดค่าใช้จ่ายในเรื่องของแรงงานและวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ ลง แต่ยังคงรักษาหรือเพิ่มคุณภาพในการทำงานที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าเทคโนโลยี จะถูกนำเข้ามาใช้ในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงกระบวนการ ในการดำเนินงานขององค์กรมากขึ้นในอนาคต

4. การเพิ่มผลผลิตของงานโดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลถูกพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเมื่อนำคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมาใช้ร่วมกับระบบเครือข่าย จะทำให้องค์กรสามารถรับส่งข้อมูลและข่าวสารจากทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อีกด้วย

5. เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร คอมพิวเตอร์ได้พัฒนาให้มีศักยภาพมากขึ้น โดยสามารถจะต่อเป็นระบบเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันผู้ใช้สามารถติดต่อเพื่อที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้จากทุกหนทุกแห่งทั่วโลก

จากผลของเทคโนโลยีที่มีต่อการทำงานขององค์กรดังกล่าว ผู้บริหารนอกจากจะเป็นผู้ชี้ทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายแล้ว ยังจะต้องมีความสามารถในการผลักดันและสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรกล้าที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและเป้าหมายในอนาคตที่จะทำให้องค์กรก้าวไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม ผู้บริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีใช้เป็นผู้ที่รู้เพียงศาสตร์ของตนเองเพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีภาวะผู้นำที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษาด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปส่งเสริมประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างจริงจัง จึงควรจะต้องมีบทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศใน 2 ประการ คือ บทบาทในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและบทบาทในการแพร่กระจายเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

1. บทบาทในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้บริหารจะมีบทบาทในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

1.1 เป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction-Setter) ผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องเสาะหา เลือกรับเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งต้องมีความสามารถในการชี้ทิศทาง ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปบูรณาการในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและล้ำสมัยทั้งสำหรับในองค์กรตนเอง ในระดับท้องถิ่น และ/หรือในระดับชาติ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการ เพื่อให้สภาพ

เทคโนโลยีนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพเงื่อนไข ของแต่ละองค์การ และต้องรู้จักการสานวิสัยทัศน์กับสมาชิกในองค์การ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดได้พร้อม ๆ กัน

1.2 เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (Change Agent) ผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องเป็นผู้ที่สามารถนำงาน นำคนและนำองค์การโดยรวมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ผู้นำที่มีประสิทธิภาพย่อมมีอิทธิพลในการจูงใจผู้ร่วมงานเต็มใจยอมรับและร่วมมือ นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง โดยไม่เกิดการต่อต้านในการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเข้ามามีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ในระบบการเรียนการสอน

1.3 เป็นผู้เผยแพร่วิสัยทัศน์ (Spokesperson) ผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องทำหน้าที่เป็นเสมือนโฆษกเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์วิสัยทัศน์ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดขึ้นในทุกคน ทุกฝ่ายทั่วทั้งองค์การหรือต่อองค์การภายนอก เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้าต่อไป โดยการไปเข้าร่วมประชุมสัมมนา ร่วมอภิปราย ในหัวข้อหรือประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ นอกจากนี้ ยังสามารถไปฝึกอบรม ศึกษาดูงานในที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นการโน้มน้าวจิตใจของคนในการสร้างนวัตกรรมให้แก่องค์การ ทำให้คนเปิดใจรับสิ่งใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้คนคิดนอกกรอบเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ

1.4 การเป็นผู้สอนและให้คำแนะนำ (Coach) ผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศต้องเป็นผู้รอบรู้ ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถสอน ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ทีมงานเพื่อจะนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติบนพื้นฐานของความไว้วางใจด้วยการให้อำนาจแก่ผู้ที่จะร่วมงานเพื่อจะได้ทำงานได้อย่างเต็มที่

2. บทบาทด้านแพร่กระจายเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรเป็นผู้ริเริ่มในการเผยแพร่กระจายนวัตกรรมหรือสิ่งที่เป็นสิ่งประดิษฐ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ไปยังกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการยอมรับและนำนวัตกรรมนั้น ไปใช้ในการปฏิบัติจริง จนในที่สุดก็จะพัฒนาเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบงานที่ทำอยู่และใช้เป็นประจำในที่สุด แนวคิดในการเผยแพร่นวัตกรรมเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 การสร้างความรู้และตระหนัก เป็นขั้นการให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนวัตกรรมหรือ สิ่งใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยีแก่กลุ่มเป้าหมายที่สามารถจัดได้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในรูปการสาธิต การบรรยาย การสนทนาทางวิชาการเป็นกลุ่มย่อย

2.2 การให้โอกาสเลือกนวัตกรรม เป็นขั้นให้กลุ่มเป้าหมายได้ตัดสินใจเลือกนวัตกรรมที่มีความเหมาะสมในการใช้งาน โดยอาจให้โอกาสได้สำรวจ ลองปฏิบัติหรือลองใช้ เพื่อตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุด

2.3 การพัฒนานวัตกรรม เป็นขั้นให้กลุ่มเป้าหมายได้นำเอานวัตกรรมนั้นไปบูรณาการเข้ากับเนื้อหาสาระของวิชา โดยต้องเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งบุคลากร เครื่องมือต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เกิดการใช้นวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การบูรณาการนวัตกรรม เป็นขั้นนำนวัตกรรมนั้นไปใช้งานในการปฏิบัติจริงของกลุ่มเป้าหมายในการเรียนการสอน

2.5 การประเมินนวัตกรรม เป็นขั้นสรุปผลดีผลเสียของการบูรณาการนวัตกรรมทางเทคโนโลยีนั้น ๆ ในการเรียนการสอน หากเป็นผลดีย่อมนำไปสู่การใช้งานต่อไป แต่หากมีผลเสียก็สามารถไปเลือกนวัตกรรมอื่นมาใช้งานได้ต่อไป

โดยสรุป เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ของการทำงาน ความสามารถควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศให้สนองนโยบายการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่ท้าทาย นักบริหารการศึกษา แต่ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานในทุกระดับตั้งแต่ระดับแรงงานจนถึงระดับวิชาชีพชั้นสูง แบบแผนการทำงานจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยเทคโนโลยีที่สามารถรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูล นำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะและวิสัยทัศน์ เพื่อจะสามารถทำงานได้ในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

1. เทคโนโลยีกับการเรียนรู้ (<https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/16798>)

ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสำคัญกับ การลงทุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา จนเกิดภาพความแตกต่างระหว่างประเทศที่มีความพร้อมทาง ICT กับประเทศที่ขาดแคลนที่เรียกว่า Digital Divide ในขณะเดียวกันประเทศทั่วโลกต่างมุ่งสร้างสังคมใหม่ให้เป็นสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge Based Society) จนเกิดภาพความแตกต่างระหว่างสังคมที่สมบูรณ์ด้วยความรู้กับสังคมที่ด้อยความรู้ ที่เรียกว่า Knowledge Divide ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา เราเร่งพัฒนาการศึกษาให้การศึกษาไปพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้คนไปช่วยพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) จึงเป็นเครื่องมือที่มีพลานภาพสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เช่น ช่วยนำการศึกษาให้เข้าถึงประชาชน (Access) ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องนอกระบบโรงเรียนและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการ ช่วยเพิ่มความรวดเร็วและแม่นยำในการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรักษาและการเรียกใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในงานจัดการศึกษา สามารถดูแนวโน้มของเทคโนโลยีในอนาคตได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอนแต่การให้ความสนใจกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนก็อาจหลงทางได้ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษายึดถือการมีเทคโนโลยีเป็นจุดหมายปลายทางของการศึกษา แทนที่จะยึดถือผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นจุดหมาย ปรากฏการณ์ของการหลงทางจะพบเห็นในการประชาสัมพันธ์ถึงความพร้อมทางระบบคอมพิวเตอร์ การมีเครือข่ายโยงเข้า Internet สะดวก ผู้เรียนเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและมีโอกาสใช้ได้เต็มที่ แต่ในบางสถานศึกษาผู้เรียนอาจใช้เทคโนโลยีไม่คุ้มค่า ขาดเป้าหมายในการเรียนรู้สาระสำคัญตามหลักสูตรวิชาต่าง ๆ และขาดโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนากระบวนการทางปัญญาอย่างแท้จริง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมี 3 ลักษณะ คือ

1.1 การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Learning about Technology) ได้แก่ เรียนรู้ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ เรียนรู้จนสามารถใช้ระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทำระบบข้อมูลสารสนเทศเป็น สื่อสารข้อมูลทางไกลผ่าน Email และ Internet ได้ เป็นต้น

1.2 การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Learning by Technology) ได้แก่ การเรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ และฝึกความสามารถ ทักษะบางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น

1.3 การเรียนรู้กับเทคโนโลยี (Learning with Technology) ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยระบบการสื่อสาร 2 ทาง (Interactive) กับเทคโนโลยี เช่น การฝึกทักษะภาษากับโปรแกรมที่ให้ข้อมูลย้อนกลับถึงความถูกต้อง (Feedback) การฝึกการแก้ปัญหา กับสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นต้น

การเรียนรู้ในลักษณะที่ 1.2 และ 1.3 เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ที่มีคุณค่างานศึกษา ซึ่งแนวคิดในการเพิ่มคุณค่าของเทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้ มีดังนี้

การใช้เทคโนโลยีพัฒนากระบวนการทางปัญญา

กระบวนการทางปัญญา (Intellectual Skills) คือกระบวนการที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การรับรู้สิ่งเร้า (Stimulus) การจำแนกสิ่งเร้าจัดกลุ่มเป็นความคิดรวบยอด (Concept) การเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นกฎเกณฑ์หลักการ (Rule) ด้วยวิธีอุปนัย (Inductive) การนำกฎเกณฑ์หลักการไปประยุกต์ใช้ด้วยวิธีนิรนัย (Deductive) และการสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ (Generalization) ระบบคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะสูงที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดในกระบวนการทางปัญญานี้ โดยครูอาจจัดข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ในวิชาที่สอน ให้ผู้เรียนฝึกรับรู้ แสวงหาข้อมูล นำมาวิเคราะห์กำหนดเป็นความคิดรวบยอดและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยแสดงแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map) โยงเป็นกฎเกณฑ์ หลักการ ซึ่งผู้สอนสามารถจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกการนำกฎเกณฑ์ หลักการไปประยุกต์ จนสรุปเป็นองค์ความรู้อย่างมีเหตุผล บันทึกสะสมไว้เป็นคลังความรู้ของผู้เรียนต่อไป

การใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น เราสามารถออกแบบแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสทำโครงการแสวงหาความรู้ ตามหลักสูตร หาความรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ หรือเพื่อแก้ปัญหา (Problem-Based Learning) การเรียนรู้ลักษณะนี้จะเริ่มต้นด้วยการกำหนดประเด็นเรื่อง (Theme) ตามมาด้วยการวางแผนกำหนดข้อมูลหรือสาระที่ต้องการ ผู้สอนอาจจัดบัญชีแหล่งข้อมูล (Sources) ทั้งจากเอกสารสิ่งพิมพ์และจาก Electronic Sources เช่น ชื่อของ Web ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นคำตอบ สร้างเป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วย และครูช่วยกำกับผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ ทั้งนี้ครูจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยชี้แนะทิศทางของการแสวงหาความรู้หรือแนะ นำผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพ ผลการเรียนรู้ที่ควรจะเป็นการจัดปัจจัยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

ปัจจัยพื้นฐานคือการสร้างความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีสมรรถนะและจำนวนเพียงพอการใช้งานของผู้เรียน รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีได้

ตลอดเวลาจะเป็น ปัจจัยเบื้องต้นของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่ควรเป็นปัจจัยเพิ่มเติมคือ ครูสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ปัจจัยที่จะผลักดันให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า คือการที่ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากการสังเกตในสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์และจากสื่อ Electronic เช่น จาก Web Sites เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการทำโครงงานอิสระสนองความสนใจ เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกปฏิบัติจาก Software สำเร็จรูป เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการบันทึก วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอรายงานด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ครูและนักเรียนจัดทำระบบแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลสารสนเทศ (Information Sources) เป็นตัวเสริมที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ครูและนักเรียนควรช่วยกันแสวงหาแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีเนื้อหาสาระตรงกับหลักสูตรหรือสนองความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวบรวมแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่เป็น Software ชื่อของ Web Sites รวมถึงการลงทุนจัดซื้อ Software จากแหล่งจำหน่าย การจ้างให้ผู้เชี่ยวชาญจัดทำหรือจัดทำพัฒนาขึ้นมาเองโดยครูและนักเรียน

สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Learning Resources Center) เป็นตัวชี้วัดสำคัญประการหนึ่งของศักยภาพของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียน ปกติมักนิยมจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด จนเกิดคำศัพท์ว่าห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) หรือ E-Library จะมีคุณประโยชน์ในการมีแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ทั้งในลักษณะสำเร็จ เช่น Software แดบบันทึก วิดีทัศน์ รวมถึง CD-Rom และ CAI หรือ ชื่อ Web Sites ต่าง ๆ ซึ่งควรจัดทำระบบ Catalog และดัชนีให้สะดวกต่อการสืบค้น

การบริการของกรมหรือหน่วยงานกลางทางเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ กรมต้นสังกัดหรือหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษาด้วยการบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ เช่น จัดทำเอกสารรายเดือนรายงาน Software ในท้องตลาด แจกชื่อ Web Sites ใหม่ ๆ พร้อมสาระเนื้อหาโดยย่อ จัดทำคลังข้อมูลความรู้ Knowledge Bank เพื่อการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ผ่านสื่อ Electronic หรือสื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเผยแพร่สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นประจำ นอกจากนี้การรวบรวมผลงานของครูและนักเรียนในการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Best Practices จะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับครูและนักเรียนทั่วไปที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ IT นั้น ซึ่งการจัด T :Technology ไม่ค่อยน่าเป็นห่วง เพราะถ้ามีงบประมาณก็จัดหาได้และสอนให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเป็นโดยไม่ยาก แต่สิ่งที่ขาดแคลนคือ I : Information หรือสารสนเทศที่จะเป็นเนื้อหาของการใช้เทคโนโลยี เพราะถ้าขาดข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการเรียนรู้ และขาดการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ให้เข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว ตัวระบบเทคโนโลยีก็ไร้ความหมายและสูญค่าคุณประโยชน์

ดังนั้น จึงมีความคาดหวังว่าในอนาคตสถานศึกษาน่าจะได้พบกับความสมบูรณ์ของระบบข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลายผนวกเป็นส่วนหนึ่งของระบบเทคโนโลยี และได้พบผลงานของครูและผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่แสดงถึงการใช้เทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน

2. การประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ (<https://sites.google.com/site/icttobi2200/kar-prayukt-chi-thekhnoloyi-sarsnthes-ni-kar-suksa>)

2.1 ความหมายและความสำคัญในการนำ ICT มาใช้ในการเรียนรู้ โดยความเป็นจริงแล้ว ครูเราใช้ ICT จัดการเรียนการสอนมานานแล้ว เพียงแต่ยังใช้รูปแบบเดิม ซึ่งหากมีการพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมการจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ ซึ่งรวมไปถึงการให้บริการ การใช้ และการดูแลข้อมูล จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ICT หมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเครื่องมือสื่อสารหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินผลและสร้างข้อมูล

2.2 เป้าหมายของการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้

2.2.1 เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มผลงานและการติดต่อสื่อสาร

2.2.2 ความร่วมมือของนักเรียน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน

2.2.3 บริหารจัดการข้อมูล โดยการค้นคว้าข้อมูล

2.2.4 ความร่วมมือของครู โดยครูทำงานร่วมกันเอง ทำงานร่วมกับนักเรียนและเพื่อนภายนอกโรงเรียน

2.2.5 ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน โดยนักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นที่อยู่นอกโรงเรียน

2.2.6 การสร้างงาน โดยการจัดทำชิ้นงาน การเผยแพร่ผลงาน

2.2.7 ช่วยบททบทวนบทเรียน โดยซอฟต์แวร์เสริมการเรียน

2.3 ICT จะมีความสำคัญ ก็ต่อเมื่อ

2.3.1 ถูกใช้เป็นเครื่องมือแก้ปัญหาและพัฒนาความคิดวิเคราะห์

2.3.2 ใช้ในการสร้างกลยุทธ์ เพื่อไขปัญหาที่ซับซ้อนและพัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สำหรับเรื่องที่สนใจ

2.4 ประโยชน์จากการนำระบบ ICT มาประยุกต์ใช้ พอสรุปได้ดังนี้

2.4.1 ความสะดวกรวดเร็วในระหว่างการทำงาน

2.4.2 ลดปริมาณผู้ดำเนินงานและประหยัดพลังงานเชื้อเพลิงได้อีกทางหนึ่ง

2.4.3 ระบบการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระเบียบมากขึ้นกว่าเดิม

2.4.4 ลดข้อผิดพลาดของเอกสารในระหว่างการทำงานได้

2.4.5 สร้างความโปร่งใสให้กับหน่วยงานหรือองค์กรได้

2.4.6 ลดปริมาณเอกสารในระหว่างการทำงานได้มาก (กระดาษ)

2.4.7 ลดขั้นตอนในระหว่างการทำงานได้มาก

2.4.8 ประหยัดเนื้อที่จัดเก็บเอกสาร (กระดาษ)

บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการศึกษา

เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคมมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยเรื่องการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายด้านมีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ระบบสนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร เช่น การค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ใน World Wide Web

2. เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษายุคใหม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผน การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล ซึ่งอาศัยคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคมเข้ามามีบทบาทที่สำคัญ

3. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสารระหว่างบุคคล ในเกือบทุกวงการทั้งทางด้านการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยสื่อสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล เช่น การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยใช้อุปกรณ์ประกอบที่สำคัญช่วยสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การใช้โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เทเลคอนเฟอเรนซ์ เป็นต้น

4. พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเกิดการศึกษาในรูปแบบใหม่ กระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสอน (Computer-Assisted Instruction : CAI) และการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ (Computer-Assisted Learning : CAL) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ไม่ซ้ำซากจำเจผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยระบบที่เป็นมัลติมีเดีย นอกจากนี้ยังมีบทบาทต่อการนำมาใช้ในการสอนทางไกล (Distance Learning) เพื่อผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาในชนบทที่ห่างไกล

แนวคิดในการเพิ่มคุณค่าของเทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

1. การใช้เทคโนโลยีพัฒนากระบวนการทางปัญญา ระบบคอมพิวเตอร์ที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดในกระบวนการทางปัญญา โดยครูอาจจัดข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ในวิชาที่สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ แสวงหาข้อมูล นำมาวิเคราะห์กำหนดเป็นความคิดรวบยอดและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยแสดงแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map) โยงเป็นกฎเกณฑ์ หลักการ ซึ่งผู้สอนสามารถจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกการนำกฎเกณฑ์ หลักการไปประยุกต์ จนสรุปเป็นองค์ความรู้อย่างมีเหตุผลบันทึกสะสมไว้เป็นคลังความรู้ของผู้เรียนต่อไป

2. การใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสามารถออกแบบแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสทำโครงการแสวงหาความรู้ตามหลักสูตรเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ลักษณะนี้จะเริ่มต้นด้วยการกำหนดประเด็นเรื่อง ตามมาด้วยการวางแผนกำหนดข้อมูลหรือสาระที่ต้องการ ผู้สอนอาจจัดบัญชีแหล่งข้อมูล ทั้งจากเอกสาร สิ่งพิมพ์และจาก Electronic Sources เช่น ชื่อของ Web ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์สังเคราะห์เป็นคำตอบ สร้างเป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยและครูช่วยกำกับผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ

การจัดปัจจัยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

ปัจจัยพื้นฐานคือการสร้างความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีสมรรถนะและจำนวนเพียงพอการใช้งานของผู้เรียน รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีได้ตลอดเวลาจะเป็นปัจจัยเบื้องต้นของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องเป็นปัจจัยเพิ่มเติมคือ

1. ครูสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การที่ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากการสังเกตในสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์และจากสื่อ Electronic

2. ครูและผู้เรียนจัดทำระบบแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลสารสนเทศ (Information Sources) เป็นตัวเสริมที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ครูและผู้เรียนควรช่วยกันแสวงหาแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีเนื้อหาสาระตรงกับหลักสูตรหรือสนองความสนใจของผู้เรียน

3. สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน เรียกว่าห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) หรือ E-Library จะมีคุณประโยชน์ในการมีแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าในวิทยาการสาขาต่าง ๆ

4. การบริการของกรมหรือหน่วยงานกลางทางเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ กรมต้นสังกัดหรือหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษาด้วยการบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ

รูปแบบการใช้ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการแข่งขันการพัฒนาทางด้านซอฟต์แวร์ในปัจจุบัน ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านการศึกษากันมาก การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) มีบทบาทและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีรูปแบบการใช้ ICT ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้ “ตลอดเวลา” (Anytime) เวลาใดก็สามารถเรียนรู้ได้ ระยะแรกเริ่มให้นักเรียนสามารถใช้ Computer สืบค้นหาความรู้จากห้องสมุด ซึ่งมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการระบบ Internet

2. เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ “ทุกหนแห่ง” (Anywhere) นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันจากสื่อต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ วิทยทัศน์ โทรทัศน์ CAI และอื่นๆ

3. การให้ทุกคน (Anyone) ได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพของตนตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นต้นไป

ความสำเร็จในการใช้ ICT ในการเรียนรู้

1. ผู้เรียน : จะต้องมียุทธศาสตร์พื้นฐานในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้
2. หลักสูตร : จะต้องมีการสอดแทรก ICT เข้าในกิจกรรมการเรียนการสอนและส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการสร้างองค์ความรู้

3. ผู้สอน/ผู้บริหาร : จะต้องมียุทธศาสตร์พื้นฐานและสามารถนำ ICT ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4. เทคโนโลยี : เลือกใช้เทคโนโลยีได้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน

ดังนั้น การจะพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริม พัฒนาโครงสร้าง ICT ให้ครอบคลุมทั่ว

ทุกภาค ทั้งเขตเมืองและชนบท รวมทั้งการส่งเสริมการใช้ ICT ของประชากร ทั้งในการดำรงชีวิตและในการทำงาน ซึ่งจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องศึกษาและหาวิธีการที่จะกระตุ้นเพื่อให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการใช้ ICT

การเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือ Google apps for Education และ Applications ต่าง ๆ

ปัจจุบันระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้กระจายครอบคลุมไปทุกพื้นที่ การเรียนรู้ต่าง ๆ ของครูและผู้เรียนสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา แนวคิดเกี่ยวกับการนำโปรแกรมและแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ไปจัดเก็บไว้ในเครื่องแม่ข่ายที่สามารถเข้าถึงได้โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต ช่วยให้เกิดความสะดวกในการเรียนรู้ทุกที่ ที่สามารถเข้าสู่ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งช่วยให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้อย่างยิ่ง

Google Apps For Education หรือ Google Apps คือ ชุดเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ของ Google ประกอบด้วยเครื่องมือพื้นฐาน เช่น Gmail, Google Drive, Google Docs, Google Maps, Google calendar และ Google site เป็นต้น โดยเครื่องมือเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นตัวช่วยในการเรียนการสอน โดยที่นักเรียนและครูสามารถติดต่อกันได้ทุกที่ทุกเวลา จากการสำรวจนักเรียนในเบื้องต้นพบว่าส่วนใหญ่ นักเรียนในยุคปัจจุบันใช้เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย เช่น การใช้ Smart phone ซึ่งการนำนวัตกรรม Google Apps มาใช้จะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้กับนักเรียนตรงตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์และจัดสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1. Gmail คือ บริการฟรีอีเมลที่ทำงานบนระบบ Search Engine มีระบบการจัดเก็บที่ดี มีระบบค้นหาตามหัวเรื่องจดหมาย ส่งเมล POP 3 ได้ มีระบบการป้องกันไวรัสที่ดีมาก มีระบบป้องกัน spam ใช้ง่าย และ ส่งไฟล์ประกอบง่าย

2. Google Drive เป็นบริการจาก Google ที่จัดสรรพื้นที่สำหรับเก็บข้อมูลให้บนอินเทอร์เน็ตช่วยให้สามารถนำไฟล์ไปฝากไว้กับ Google ได้ และสามารถเรียกใช้ไฟล์เหล่านั้นจากที่ไหนก็ได้ นอกจากการฝากไฟล์แล้ว ยังสามารถแบ่งปันไฟล์ได้อีกด้วย

3. Google Docs หรือ Google Documents เป็นบริการออนไลน์ที่ช่วยให้สามารถจัดการเอกสารได้เพียงมีอีเมลของ Gmail และเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต สามารถพิมพ์รายงาน ทำสไลด์ เพื่อนำเสนองาน หรือจะจัดการเอกสารแบบ Spreadsheets ได้เหมือน Excel ก็สามารถทำได้ Google Docs ทำงานเหมือน Microsoft Office แต่ทุกอย่างจะทำงานอยู่บนเว็บ และสามารถสร้างแก้ไข หรือเปิดอ่านเอกสารได้เลย โดยตัวเอกสารนั้นจะถูกเก็บไว้ในเซิร์ฟเวอร์ของ Google และที่สำคัญคือสามารถแชร์เอกสารให้กับเพื่อนเพื่อแก้ไขข้อมูลไปพร้อม ๆ กันได้ โดยจะเห็นว่าอีกฝ่ายกำลังพิมพ์อะไรอยู่

4. Google Maps คือ บริการของ Google ที่ให้บริการเทคโนโลยีด้านแผนที่ประสิทธิภาพสูงใช้ค้นหาแผนที่ (web Mapping) ใช้งานง่าย ส่วนประกอบที่สำคัญที่ดึงดูดผู้ใช้งานเป็นอย่างมากคือแผนที่และภาพถ่ายดาวเทียมคุณภาพดี ซึ่งครอบคลุมพื้นผิวโลกในมาตราส่วนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการค้นหา และการเดินทางของผู้ใช้งาน

5. Google calendar คือ บริการเกี่ยวกับปฏิทิน การจัดทำกำหนดการ ตารางการทำงาน การจัดตารางการทำงาน การนัดหมายประชุมตอบรับการประชุม การแบ่งปันการใช้ปฏิทินร่วมกัน ทางระบบออนไลน์ และการใช้ปฏิทินบนโทรศัพท์มือถือ

6. Google Site บริการที่มีความปลอดภัยสูง ใช้สำหรับสร้างเว็บไซต์ผ่านระบบเครือข่าย มีลักษณะการทำงานคล้ายกับบล็อกหรือเว็บไซต์สำเร็จรูป ครูสามารถใช้ในการสร้างโครงการสอน แผนการสอน สอดแทรก รูปภาพและวิดีโอ ประกอบการสอนทั้งหมดลงไปในเว็บไซต์นี้ได้

7. Google Classroom เป็นชุดเครื่องมือ เพื่อประสิทธิภาพการทำงานที่ ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสร้างและเก็บงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ ช่วยประหยัดเวลา เช่น สามารถทำสำเนาของ Google เอกสารสำหรับนักศึกษาแต่ละคนได้โดยอัตโนมัติ โดยระบบจะสร้างโฟลเดอร์ของเวิร์กสำหรับแต่ละงานและนักศึกษาแต่ละคนเพื่อช่วยจัดระเบียบให้ทุกคน นักศึกษาสามารถติดตามงานและครูผู้สอนสามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างรวดเร็วตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นและให้คะแนนได้

8. Google Forms เป็นส่วนหนึ่งในบริการของกลุ่ม Google Docs ที่ช่วยให้เราสร้างแบบสอบถามออนไลน์ หรือใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ในการใช้งาน Google Forms ผู้ใช้สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้งานได้หลายรูปแบบ เช่น การทำแบบฟอร์มสำรวจความคิดเห็น การทำแบบฟอร์มสำรวจความพึงพอใจ การทำแบบฟอร์มลงทะเบียน และการลงคะแนนเสียง เป็นต้น

9. Google Sheet สามารถสร้างสเปรดชีต (spreadsheet) เหมือนกับไฟล์บนโปรแกรม Microsoft Excel สามารถเปิด แก้ไขไฟล์ได้ทันที แชร์ และทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ภายในสเปรดชีต (spreadsheet) เดียวกัน รองรับการจัดการกับตาราง ไม่ว่าจะเป็นการเรียงลำดับ บวก ลบ คูณ หาร หรือฟังก์ชันอื่น ๆ ได้

10. Google Slides เป็นเครื่องมือสำหรับสร้างงานนำเสนอ (Presentation) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่นเดียวกับโปรแกรม Microsoft PowerPoint โดยผู้ใช้สามารถใส่ข้อความ รูปภาพเคลื่อนไหว แอปพลิเคชันเสียงดนตรี หรือ Template เพื่อเพิ่มความสวยงามและดึงดูดสนใจ และสามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ ระบบมีการบันทึกทุกอย่างแบบอัตโนมัติ ทำให้ไม่ต้องกังวลว่าไฟล์ข้อมูลจะสูญหายได้

11. Google Meet Google Meet การประชุมทางวิดีโอ ทำงานร่วมกันและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนได้ โดยการประชุมทางวิดีโอความละเอียดสูง รองรับผู้เข้าร่วมได้สูงสุด 250 คน เข้าถึงได้ง่าย เพียงแค่แชร์ลิงก์ให้ทุกคนเข้าร่วมได้ รองรับการใช้งานที่หลากหลายบน Desktop, IOS และ Android และสามารถแชร์หน้าจอ รูปภาพ ไฟล์ และข้อความได้

Google Apps for Education นอกจากจะส่งเสริมให้นักเรียนและครูได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาจากโลกไอทีแล้ว ยังสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กันกับสถาบันต่าง ๆ ระหว่างประเทศได้ด้วย สำหรับสถาบันการศึกษาในไทย ได้เริ่มใช้งาน Google Apps For Education แล้ว 3 มหาวิทยาลัย โดย Google ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง โดยเริ่มที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นแห่งแรก มหาวิทยาลัยที่เชียงราย และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2, 2558) นอกจากนี้ยังมีแอปพลิเคชันอื่นที่สามารถช่วยส่งเสริมและจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ ได้แก่

12. Flipped Classroom กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งซึ่งเปลี่ยนการใช้ช่วงเวลาของการบรรยายเนื้อหา (Lecture) ในห้องเรียนเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกแก้โจทย์ปัญหา และประยุกต์ใช้จริง เช่น วิดีโอ วิดีโอออนไลน์ podcasting หรือ screen casting ฯลฯ ซึ่งนักเรียนเข้าถึงได้เมื่ออยู่ที่บ้านหรือนอกห้องเรียนได้

13. Zoom meeting ซอฟต์แวร์การประชุมทางไกล ที่มีหน้าที่บริการเครือข่ายการประชุมผ่านคลาวด์ รองรับผู้เข้าร่วมประชุมได้หลายร้อยคนพร้อมกัน เช่น ผู้ที่ทำงานจากบ้าน (Work From Home) หรือนักเรียนที่เรียนจากบ้าน (Learn From Home) หรือครูสอนออนไลน์ (Online Teaching) ซึ่งเชื่อมโยงผู้เข้าร่วมประชุม ผ่านบริการกลาง ทำให้สามารถเห็นหน้าผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมากได้พร้อมกัน สามารถแบ่งปันหน้าจอในห้องประชุม ใช้งานไวท์บอร์ด ห้องแชท และระบบควบคุมผู้ร่วมประชุมที่มีประสิทธิภาพได้

14. Facebook บริการที่ในการติดต่อสื่อสาร สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ หรือกลุ่มเพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งประเด็นถามตอบในเรื่องที่สนใจ โพสต์รูปภาพ โพสต์คลิปวิดีโอ เขียนบทความหรือบล็อก แชทออนไลน์ เล่นเกมแบบเป็นกลุ่ม ตลอดจนสามารถทำกิจกรรมอื่น ๆ ผ่านแอปพลิเคชันเสริม (Applications) ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย

15. Line โปรแกรมแชทที่สามารถใช้งานได้ทั้งบนโทรศัพท์มือถือที่มีระบบปฏิบัติการ iOS, Android, Windows Phone และสามารถใช้งานได้บนคอมพิวเตอร์ PC และ Mac สามารถใช้สนทนา (Chat) ฟรีคอล (Free Call) วิดีโอคอล (Video Call) ส่งรูปภาพ ส่งสติ๊กเกอร์และตั้งค่าการสนทนาเป็นกลุ่มได้

16. OBS Studio มีชื่อเรียกแบบเต็มๆ ว่า Open Broadcaster Software Studio โดย OBS Studio สามารถถ่ายทอดสดบนหน้าจอและแสดงตัวอย่างการใช้งานโปรแกรม หรือ Application เพื่อทำการถ่ายทอดสดผ่าน YouTube Live หรือ Facebook Live ได้

วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

PDCA เป็นแนวคิดหนึ่ง ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่การวางแผน แต่แนวคิดนี้เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แนวคิด PDCA ได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกโดย Walter Shewhart ซึ่งถือเป็นผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรม และต่อมาวงจร PDCA ได้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มากขึ้น เมื่อปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ อย่าง W. Edwards Deming ได้นำมาเผยแพร่ ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการ วงจรนี้จึงมีอีกชื่อหนึ่งว่า “Deming Cycle” (สุราสีนี โปธิจันทร์, 2551)

พัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพบุคลากรทุกคนต้องพัฒนาและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องหรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า การบริหารระบบคุณภาพ ซึ่งได้รับแนวคิดและหลักการของการพัฒนาองค์กร (Organization Development) สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพที่ได้รับการยอมรับของหน่วยงานทั่ว ๆ ไป ได้แก่ การใช้วงจรเดมมิง ซึ่งแบ่งขั้นตอนการทำงานออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan : P) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do : D) ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check : C) ขั้นตอนที่ 4 การแก้ปัญหา (Action : A)

กล่าวได้ว่า ความสำคัญของการบริหารตามวงจรคุณภาพมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งขั้นตอนและมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับที่ชัดเจน โดยนำ

วงจรคุณภาพมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการของสถานศึกษาให้ไปสู่มาตรฐานหรือตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

วงจรคุณภาพ PDCA เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้น คือ วางแผนปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุงการดำเนินงาน กิจกรรม PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่อง หมุนเวียนไปเรื่อย ๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยวงจรคุณภาพ PDCA นี้ ได้พัฒนาขึ้นโดย ดร.ซีฮาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ขั้นตอนแต่ละขั้นของวงจร PDCA มีรายละเอียด ดังนี้

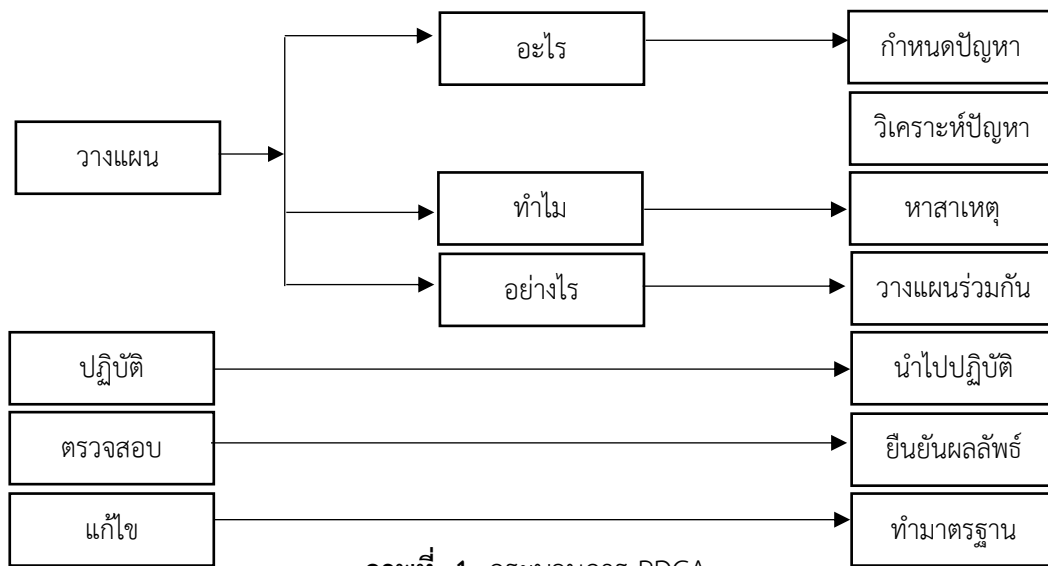
1. Plan (วางแผน) หมายความว่ารวมถึงการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจ กับเป้าหมายวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การวางแผนในบางด้าน อาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานหรือเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ไปพร้อมกันด้วย ข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้ จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

2. DO (ปฏิบัติ) หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ของ สภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ในกรณีที่เป็นงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่ หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากอาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรม ก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้และจะต้องเก็บรวบรวม และบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

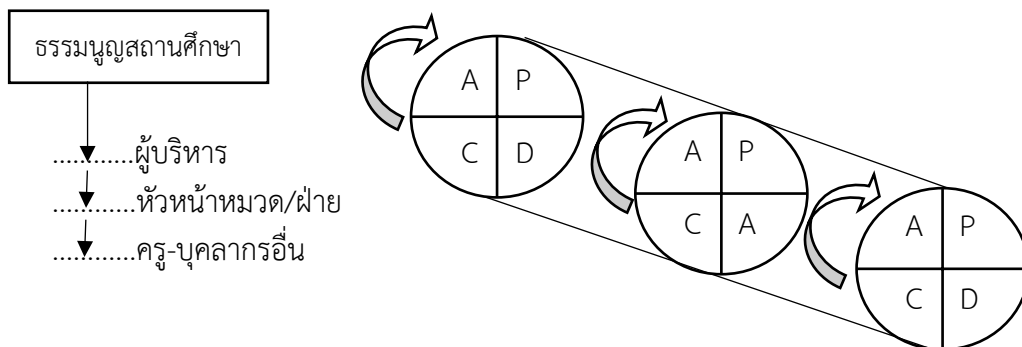
3. Check (ตรวจสอบ) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบและการประเมิน ปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบและการประเมิน การปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบด้วยว่า การปฏิบัตินั้นเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

4. Act (การปรับปรุง) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบ แล้วการปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วน เฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะ ช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วย

การบริหารงานในระดับต่าง ๆ ทุกระดับตั้งแต่เล็กที่สุดคือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคคลคนหนึ่งจนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมากย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้างแตกต่างกันตามลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลาย ๆ วง วงใหญ่ที่สุด คือ วงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปีจึงจะบรรลุผล การจะผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติ (P) โดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กรแผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่ หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากก็ต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลาย ๆ วงโดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับเปลี่ยนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริงและทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

ภาพที่ 1 กระบวนการ PDCA
ที่มา : สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 188)

ภาพที่ 2 การควบคุมคุณภาพในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกระดับที่เชื่อมโยงกัน
ที่มา : สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 190)

จากภาพประกอบจะเห็นได้ว่า การควบคุมคุณภาพตามกระบวนการ PDCA จะต้องมีการกระทำในทุกระบบอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หัวหน้าหมวด/ฝ่าย ครูและบุคลากรอื่น ๆ และมีการเชื่อมโยงกันจึงจะเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอันจะส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพตามมาด้วย นอกจากนี้ หากยังต้องการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดควรมีการประเมินตนเองไปพร้อมกันด้วย กล่าวคือในกระบวนการปฏิบัติ หรือ D (Do) ควรจะมีวงจร PDCA หมุนอยู่ด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในขณะที่มีการทำงานก็จะมีประเมินตนเองไปพร้อมกันนั่นเอง

สรุปการบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการบริหารคุณภาพที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กรหรือหน่วยงาน และเพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การบริหารงานด้วยกระบวนการวงจรเดมมิง จะต้องประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไข

5. แนวคิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

5.1 ความหมายของวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

ราชบัณฑิตยสภา ได้บัญญัติศัพท์ "New Normal" เพิ่มเข้ามา โดย ศ.นพ.สุรพล อิศร-ไกรศีล (2563 : ออนไลน์) นายกราชบัณฑิตยสภา เปิดเผยว่า ราชบัณฑิตยสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ใหม่ที่อยู่ในกระแสสังคมร่วมสมัย โดยได้บัญญัติศัพท์และให้นิยามคำว่า "New Normal" และ "New Norm" คำว่า New Normal เป็นวลีและเป็นสำนวน ซึ่ง Oxford Dictionary ได้ให้นิยามว่า "A previously unfamiliar or atypical situation that has become standard, usual, or expected." หมายถึงสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมาเมื่อเกิดเหตุหรือเกิดวิกฤตบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลงทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน

สอดคล้องกับ รศ.มาลี บุญศิริพันธ์ (2563 : ออนไลน์) คณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้ผ่านทาง Facebook Malee Boonsiripunth อธิบายความหมายคำว่า New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วย วิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหาถึงอดีต

"New Normal" ในบริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น อธิบายได้ว่า เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก

จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ โดยมีการปรับวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคุมไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิด วัสดุภัณฑ์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการเบี่ยงเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษา สุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม

พฤติกรรมกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) (บดินทร์ ชาตะเวที. 2563 : ออนไลน์) เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต และกำลังจะกลายเป็นวิวัฒนาการใหม่ของสังคมมนุษย์และระบบสังคมใหม่ จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสุขภาพของประชากรทั่วโลก ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความปลอดภัยและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทุกคนต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมาก ในการดูแลตนเอง รูปแบบชีวิตวิถีใหม่ประกอบด้วย วิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการการใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหาถึงอดีต ซึ่งสิ่งที่จะเกิดขึ้น ล้วนเป็นสิ่งใหม่ที่ต้องปรับตัว การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและการใช้ชีวิตที่คาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด กล่าวคือ

1. หน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล ยังคงเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการป้องกันตัวเองเป็นที่ต้องการและผู้คนมีการใช้กันมากขึ้นจนเป็นเรื่องปกติ เพราะเป็นวิธีการป้องกันตัวจากความเสี่ยงจากการติดเชื้อโรค และการแพร่กระจายเชื้อโรคไปยังบุคคลอื่น
2. Distancing ทั้งในแง่ของร่างกายและจิตใจด้วย ความเชื่อใจกันที่เคยแสดงออกมาผ่าน Human Touch จะน้อยลง
3. การให้ความสำคัญกับรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ดีต่อสุขภาพ ปลอดภัย และมีความสะอาด โดยเน้นอาหารที่มาจากรธรรมชาติ (Organic) มากขึ้น
4. การออกกำลังกายมากขึ้น หันมาดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้น ใส่ใจตนเองและรักตัวเองมากขึ้น
5. ลดการพบปะผู้คนในสังคม แล้วหันมาใช้ชีวิตและทำงานที่บ้าน มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น ทำให้มองเห็นแนวทางที่จะสร้างสมดุลชีวิตระหว่างอยู่บ้านมากขึ้นและจะเป็นแนวทางในการปรับสมดุลชีวิตระหว่างเวลาส่วนตัว การงานและสังคมให้สมดุลมากยิ่งขึ้น
6. หลีกเลี่ยงการสัมผัสกันโดยไม่จำเป็น วัฒนธรรมในการทักทายของผู้คนโดยเฉพาะหลาย ๆ ชาติในตะวันตกที่เคยจับมือ สัมผัสตัวกัน จะเปลี่ยนแปลงไป
7. ดิจิทัลจะกลายเป็นความสำคัญหลักในการดำรงชีวิต ไม่ใช่แค่คน Gen C แต่คือคนทุกรุ่น ทุกวัย จะสามารถใช้งานดิจิทัลได้อย่างคุ้นเคย

8. เทคโนโลยีจะกลายเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ทั้งการ Work from Home, food Delivery, Shopping Online หรือการเรียนออนไลน์

9. เงินกระดาษหรือเหรียญที่หมุนเวียนอยู่ในระบบจะถูกใช้น้อยลงเรื่อย ๆ จนกลายเป็นสิ่งควมไร้เงินสดโดยสมบูรณ์ในไม่ช้า

10. คนมีการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย มีการเลือกปฏิบัติมากขึ้น ด้วยเหตุผลทางด้านความปลอดภัยหรือการคำนึงถึงสุขอนามัย

11. ระบบสาธารณสุขจะมีแพลตฟอร์มด้านสุขภาพเป็นบริการพื้นฐานและการป้องกันความเจ็บป่วยจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

สรุปความหมายของวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ “โควิด-19” จนทำให้แบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าไว้ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความปลอดภัยและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทุกคนต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมากในการดูแลตนเอง รูปแบบชีวิตวิถีใหม่ประกอบด้วย วิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติ และการจัดการการใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลง

5.2 การจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

"New Normal" ด้านการศึกษาไทย พบว่าเด็กๆ ในยุคโควิด-19 ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนใหม่สะท้อน "New Normal" ที่ไม่คอยจะสะดวกรั้งกับผู้ปกครองและกับตัวเด็กเอง นั่นคือ “เรียนออนไลน์” ผ่านทางช่องทีวีดาวเทียม DLTV และเรียนผ่านแอปพลิเคชัน เว็บไซต์และช่อง YouTube ของ DLTV ได้เช่นกัน แต่ปรากฏว่าเด็ก ๆ ประสบปัญหาการเรียนออนไลน์มากมายหลายอย่างเช่น การค้นหาสัญญาณช่องไม่เจอ การโหลดแอปฯ ไม่ได้ หรือแม้แต่ปัญหาเรื่องอุปกรณ์อย่างแล็ปท็อป มือถือ แท็บเล็ตและการติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เป็นต้น

การเรียนรู้ใหม่ในวิถี [New Normal](#) ต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัว การเรียนรู้แบบออนไลน์กำลังจะกลายเป็นความปกติใหม่ของสังคมไทยมากขึ้น และการเรียนรู้แบบออนไลน์ไม่ใช่แค่การสอนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มเท่านั้น แต่การเรียนรู้วิถีใหม่ต้องเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้ **จากพื้นที่สาธารณะสู่พื้นที่ส่วนบุคคล** เป็นการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกในการสอน ทำให้สามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา การเปลี่ยนพื้นที่จากโรงเรียนสู่โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ วิธีการสอนที่ออกแบบให้ตรงตามความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ในการเรียนรู้วิถีใหม่นั้น เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิม แต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปถึงจุดหมายได้ และในการศึกษาแบบวิถีใหม่นี้ การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” เป็นการวัดผลลัพธ์เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน และอะไรที่จะสามารถเติมทักษะที่คาดหวังได้ การประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสิน

5.3 การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่ของการเรียนรู้

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก ส่งผลให้การเรียนรู้ออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญ การเรียนออนไลน์ไม่ใช่ทางเลือกแต่เป็นทางรอดของการศึกษาไทย โรงเรียนต่าง ๆ ต้องกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปได้ โดยมุมมองของ Globish รูปแบบการเรียนการสอนหลังโควิด-19 จะมี 4 รูปแบบ (วันพิเศษ พุทธันท์, 2563 : ออนไลน์) ที่สอดคล้องกับแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New normal) ประกอบด้วย

1. การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% รูปแบบนี้เหมาะกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรสำหรับการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ และผู้ปกครองต่างมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟนและอินเทอร์เน็ต ขณะที่การเรียนการสอนจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการเรียนให้มีความน่าสนใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนแบบออนไลน์ที่ผ่านมา มีหลายโรงเรียนนำร่องเปิดการเรียนแล้ว เพื่อให้นักเรียน ผู้ปกครองและครูสามารถปรับตัว

2. การเรียนในห้องเรียนเหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนไม่มากและมีพื้นที่มากพอให้สามารถปฏิบัติตามนโยบาย Social Distancing เพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัด ควบคู่กับการให้นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัยและหมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ ทางโรงเรียนต้องหมั่นฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิดซ้ำ

3. การเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากและไม่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มาก่อน ดังนั้น จึงควรแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อสลับวันให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน กลุ่มละ 2 วันต่อสัปดาห์ ในขณะที่ 3 วันที่เหลือให้นักเรียนเข้าเรียนผ่านระบบออนไลน์จากที่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้วันที่นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน ทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้ รวมทั้งสามารถดูแลสุขอนามัยของนักเรียนอย่างเข้มข้นและเพิ่มการเรียนรู้ที่ได้ประสิทธิผล แนะนำให้โรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องทำงานร่วมกันมาจัดการเรียนในห้องเรียน ในขณะที่วิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

4. การเรียน Home School การเรียนการสอนรูปแบบนี้จะมีเพิ่มขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากผู้ปกครองอาจจะมีกังวลเรื่องความปลอดภัยของบุตรหลานจากโรคภัยไข้เจ็บ มลพิษ มลภาวะ และภัยคุกคามอื่น โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชาเข้ามาสอนบ้าง ตอบโจทย์รูปแบบการเรียนรู้ของลูกมาประยุกต์กับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ การเรียน Home School เหมาะกับกลุ่มเด็กมีความต้องการพิเศษและเด็กที่มีปัญหาโรคประจำตัวที่มีความเสี่ยง หากต้องออกไปเรียนที่โรงเรียน โควิด-19 คือตัวแปรสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้คนในทุกเพศทุกวัย และยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการเรียนรู้ เนื่องจากในวิกฤตครั้งนี้ได้นำพาผู้คนเข้าถึงโลกออนไลน์มากขึ้น เกิดการเข้าถึงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อรองรับการทำงานและการเรียนจากที่บ้าน

จากวิกฤติโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการศึกษา แนวโน้มของการศึกษาไทยในอนาคตจะเปลี่ยนไปอย่างไรบ้างกับความท้าทายของโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จากผลกระทบจากการระบาดครั้งใหญ่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในระยะยาวตามประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. **ครู-นักเรียน ปรับตัวสู่โหมด “ออนไลน์”** การเปลี่ยนมาสอนออนไลน์ได้นั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของการสอน ที่สำคัญที่สุดคือห้องเรียนออนไลน์ยังทดแทน "ห้องเรียนออฟไลน์" หรือห้องเรียนจริง ๆ ไม่ได้ คือ "ปฏิสัมพันธ์"

2. **วิกฤติคือโอกาส** การเรียนออนไลน์นั้นมีข้อจำกัดเรื่องความพร้อมส่วนบุคคลมากมาย โดยเฉพาะในโรงเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดที่คุณครูก็ยังไม่มีความคุ้นชินกับโปรแกรมต่าง ๆ นักเรียนก็ไม่มีอุปกรณ์ รวมถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่ดีนัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องวางแผนอย่างจริงจังว่าจะสนับสนุนคุณครูนับแสนคนอย่างไร ต้องประเมินความพร้อมอย่างรอบด้าน เป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษา ก็คือการพัฒนาผู้เรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถกเถียง การมีปฏิสัมพันธ์กัน ถึงแม้ว่าการเรียนออนไลน์จะมีข้อจำกัดและอุปสรรคบ้าง แต่วิกฤติในครั้งนี้ทำให้สถาบันการศึกษา ทั้งผู้เรียนผู้สอนได้ปรับตัวให้ชินกับการเรียนออนไลน์ หลายวิชาเริ่มเห็นทิศทางความเป็นไปได้ในการเรียนออนไลน์ ซึ่งเป็นเรื่องที่สถานศึกษาพยายามสนับสนุนมาโดยตลอด และเป็นโอกาสในการต่อยอดการศึกษาในอนาคต”

3. คาดการณ์การศึกษาในอนาคต

3.1 การเรียนออนไลน์ผ่านเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีทำให้การศึกษาเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้แบบใหม่

3.2 เกิดการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน พัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชั่วคราวเพื่อแก้ปัญหาในช่วงเวลาวิกฤติแบบนี้ เช่น กระทรวงศึกษาธิการของจีนจัดตั้ง รวบรวมหน่วยงานหลายองค์กรมาร่วมกันทำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ทั้งแบบออนไลน์และถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์ รวมทั้งพัฒนาระบบพื้นฐานที่เอื้อกับการเรียนรู้อื่น ๆ เสริมเข้าไปด้วย

3.3 ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียม การเรียนออนไลน์เป็นหนึ่งในวิธีแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว และทำได้จริงมากที่สุด ประเทศนั้นต้องมีโครงการการสื่อสารและอินเทอร์เน็ตที่ดีและราคาถูกทุกคนเข้าถึงได้ แต่ในประเทศที่ยังไม่พัฒนาและประเทศกำลังพัฒนาที่ยังไม่ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเรียนออนไลน์ยิ่งทำให้เด็กยากจนและผู้ที่ไม่ถึงเทคโนโลยีถูกละทิ้งและมองข้ามไป

ทั้งนี้ การคาดการณ์ต่าง ๆ เพียงเพื่อให้ดูตรอยรั้วกับการเปลี่ยนแปลงการศึกษา การศึกษาจะคงอยู่ได้และมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปรับตัว ทักษะ รวมถึงการคิดค้นพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ โควิด-19 อาจจะไม่โหดร้ายต่อการศึกษาเสมอไป แต่เป็นการเตือนให้เราเกิดการตั้งรับตื่นตัว สร้างสรรค์นวัตกรรม เทคโนโลยี ยืดหยุ่นกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมหรือโรคระบาดที่จะเกิดขึ้นให้เกิดการสมดุล ในอนาคตสถานการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไปเราจะได้แต่คาดการณ์ แต่การเรียนรู้ออนไลน์ ไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป ไม่ว่าการศึกษาจะเป็นรูปแบบใด สิ่งที่เราทุกคน และทุกประเทศ

หนีไม่พ้นเลยก็คือ “การเปลี่ยนแปลง” เราทุกคนต้องไม่หยุดที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ กล้าที่จะเริ่มต้นและยอมรับในการเปลี่ยนแปลง

สรุปการจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก ส่งผลให้การเรียนรู้ออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญ โรงเรียนต่าง ๆ ต้องกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปได้ รูปแบบการเรียนการสอนหลังโควิด-19 ได้แก่ การเรียนผ่านระบบออนไลน์ การปฏิบัติตามนโยบาย Social distancing เพื่อรักษาระยะห่าง และการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัด ควบคู่กับการให้นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัย และหมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ ทางโรงเรียนต้องหมั่นฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิดซ้ำ มีการเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ มีการเรียน Home School ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการศึกษาจะคงอยู่ได้และมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับ การปรับตัว ทักษะ รวมถึงการคิดค้นพัฒนาการเรียนรู้อื่น ๆ

5.4 นโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการแพร่ระบาดในหลายประเทศรวมถึงประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียนนักศึกษา ที่จะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดดังกล่าวจึงมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 1) ให้สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชนทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งอยู่ในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการประกาศเปลี่ยนแปลง ในระหว่างที่สถานศึกษาต้องปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษดังกล่าว หากมีความจำเป็นให้ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดแนวทางแก้ปัญหา ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์

ดร. กนกวรรณ วิชาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหาร และบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ว่าการจัดการเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรของ กศน.อย่างสม่ำเสมอ โดยจัดอบรมครูผู้สอนทางระบบออนไลน์ ทั้งในเรื่องหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอาชีพ และมีการส่งเสริมให้มีการผลิตรายการและเผยแพร่ทางดิจิทัลทีวี ช่อง 52 และยังมี ETV เป็นบ้านแห่งการเรียนรู้ พร้อมส่งเสริมในเรื่องของอาชีพ ส่วนในเรื่องการดำเนินงาน กศน.ตำบล 5 ดีพรีเมียม มีการจัดสรรงบประมาณลงไปยังตำบล เพื่อที่จะทำให้ตำบลนั้นได้มีการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะมีสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้แล้ว จะต้องทำให้ประชาชนในทุกช่วงวัยที่มาใช้บริการมีความประทับใจและยั่งยืนควบคู่กัน

นอกจากนี้ สำนักงาน กศน. มีการเปิดตัว “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์” ตอบโจทย์จัดการศึกษาออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่ง

ดร.กนกวรรณ วิชาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวไว้ว่า จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนต้องปรับตัวอย่างมากในการดำรงชีวิต จึงได้เกิดคำว่า “New Normal” หรือ “ชีวิตปกติวิถีใหม่” ขึ้นมา ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ มีสำนักงาน กศน. เป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการจัดและส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าถึงบริการในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในยุคนี้ ที่ผู้คนที่ต้องอยู่กับบ้านเพื่อป้องกันการติดต่อและแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีของการศึกษาทางไกล หนึ่งในภารกิจของสำนักงาน กศน. ดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาทางไกล จะเป็นภารกิจที่สามารถตอบโจทย์การใช้ชีวิตและเข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการพัฒนาจนมีศักยภาพที่ตอบสนองรูปแบบการใช้ชีวิตหรือ Lifestyle ของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำเป็นต้องมีระยะห่างทางสังคมหรือ Social Distancing ซึ่งเนื้อหาสาระแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กศน.ออนไลน์ ซึ่งเป็นการศึกษาเรียนรู้รายวิชาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยระบบออนไลน์ สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา สำหรับนักศึกษาและประชาชนที่สนใจ
2. กศน.เพื่ออาชีพและคุณภาพชีวิตออนไลน์ โดยนำเสนอหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนต่อเนื่อง (หลักสูตรระยะสั้น) เพื่อส่งเสริมความรู้ในลักษณะต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาทางไกล
3. กศน.ตลาดออนไลน์ โดยเปิดพื้นที่ช่องทางการบริการ ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างชาว กศน. และประชาชนทั่วไป ในรูปแบบ E-Commerce ซึ่งถือว่าตอบโจทย์กับรูปแบบการเรียนรู้ของคนไทยในยุคดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

ดร.ติศกุล เกษมสวัสดิ์ กล่าวว่า สำนักงาน กศน. ได้ตอบรับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมอบหมายให้สถาบันการศึกษาทางไกลเป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนและจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ โดยมีแนวคิดในการจัดการศึกษา คือ “สะดวก รวดเร็ว ประหยัด ปลอดภัยและครอบคลุม ” ผ่านการใช้ “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์” ซึ่งมั่นใจว่าผู้สนใจและนักศึกษา กศน. จะได้เข้าถึงช่องทางการศึกษาได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาไม่ต้องเดินทาง อีกทั้งยังมีความปลอดภัย เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่อยู่ไกลกัน สามารถจัดการศึกษารองรับในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังครอบคลุมด้านเนื้อหาวิชาที่มีทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง อาชีพและตลาดออนไลน์ รวมทั้ง สามารถรองรับอุปกรณ์ทุกแพลตฟอร์ม ทั้ง Tablet, Smartphone, Computer หรืออุปกรณ์พกพาที่ใช้ระบบปฏิบัติการ IOS และ Android ซึ่งจะทำให้จัดการศึกษาออนไลน์ครั้งนี้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาไปสู่การเติบโตของประชาชนและประเทศอย่างยั่งยืน

สำนักงาน กศน. (2563 : 1) แจ้างนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กศน. เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม

- 1.1 กำหนด Timeline การรับสมัคร การเปิดเรียน การสอบ
 - 1.2 ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์
 - 1.3 ปรับปรุงรายการออกอากาศสถานี ETV
 - 1.4 จัดทำรายการการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาอาชีพเพื่อออกอากาศทางทีวีระบบดิจิทัล
 - 1.5 ปรับระบบการเบิกจ่ายที่เอื้อต่อการสอนออนไลน์
 - 1.6 พัฒนาครูและบุคลากรสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
 - 1.7 รวบรวมสื่อออนไลน์และจัดทำ Platform การเรียนรู้
 2. การจัดการเรียนการสอน
 - 2.1 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1/2563 เริ่มเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม-30 ตุลาคม 2563
 - 2.2 การศึกษาต่อเนื่อง (ปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์)
 3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
 - 3.1 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.1.1 การเรียนการสอน
 - 3.1.1.1 การลงทะเบียน : ลงทะเบียนเรียนในแต่ละระดับชั้นในรูปแบบออนไลน์
 - 3.1.1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ 1) ห้องเรียน Google Classroom 2) ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) www.classstart.org 3) Zoom Meeting และ 4) Group Line ฯลฯ
 - 3.1.2 สื่อการเรียนการสอน 1) VTR/VDO Clip 2) รายการสอนออกอากาศทางสถานี ETV/DLTV ช่องดิจิทัล กศน. 3) หนังสือเรียน 4) E-Book และ 5) Platform การเรียนรู้
 - 3.1.3 การประเมินผล
 - 3.1.3.1 ประเมินจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ
 - 3.1.3.2 การพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์
 - 3.1.4 การวัดผล
 - 3.1.4.1 ผ่านระบบ E-Exam
 - 3.1.4.2 เข้าห้องสอบ
- สำนักงาน กศน. (2563 : 2) การจัดกิจกรรมแบบออนไลน์ (สำหรับผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้)
- หน่วยงาน/สถานศึกษา**
1. สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามกรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 2. สถานศึกษาจัดส่งแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อขอความเห็นชอบจากสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

3. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบ ประเมินการจัดกิจกรรม พร้อมเบิกจ่ายเงินตามระเบียบที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายในแต่ละภาคเรียน และรายงานผลให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ทราบ

4. สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. นิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

5. ให้ใช้กรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงาน กศน. (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/ว 3780 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2561)

ครู กศน.

1. ออกแบบเนื้อหาการจัดกิจกรรม
2. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์
3. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์ เช่น Google Forms
4. จัดกิจกรรมระบบออนไลน์ผ่าน Application ต่าง ๆ เช่น Google Classroom Google Site, Zoom Meeting, Google Meet, Facebook, Line etc.
5. ใช้ Social Media นำเข้าเนื้อหา Video Clips, File, Audio Files และใช้สื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมได้เพื่อให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะ
6. ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms

นักศึกษา กศน.

1. มีเครื่องมือใช้ในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น มือถือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ ที่เชื่อมต่อผ่านอินเทอร์เน็ต
2. มีทักษะในการใช้แอปพลิเคชันในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์
3. ลงทะเบียนการเข้าร่วมกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์
4. เข้าร่วมกิจกรรมตามตารางการเรียนรู้ออนไลน์ที่กำหนด
5. จัดทำและส่งงานที่ได้รับมอบหมายผ่านระบบออนไลน์เพื่อเป็นหลักฐานในการประเมิน

หมายเหตุ

1. การเบิกจ่ายตามคำสั่ง สป.ที่ 669/2561 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2561
2. ผู้ลงทะเบียนผ่าน Google Forms เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

นอกจากนี้ สำนักงาน กศน. ได้จัดทำคู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน. รับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กำหนดข้อควรปฏิบัติของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีคำแนะนำสำหรับผู้บริหารควรพิจารณาการจัดให้ผู้เรียน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมตามบริบทอย่างต่อเนื่อง กรณีปิดสถานศึกษาให้มีการเรียนทางไกลออนไลน์

สรุปนโยบายการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงศึกษาธิการ

กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์ สำนักงาน กศน. มีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรของ กศน. โดยจัดอบรมครูผู้สอนทางระบบออนไลน์ มีแอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์ นักศึกษา กศน. เข้าถึงช่องทางการศึกษาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาไม่ต้องเดินทาง อีกทั้งยังมีความปลอดภัย นอกจากนั้นสำนักงาน กศน. มีการแจ้งนโยบายการจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อม กำหนด Timeline การรับสมัคร การเปิดเรียน การสอบ การปรับปรุงแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ เช่น ลงทะเบียนเรียนในแต่ละระดับชั้นในรูปแบบออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ทางออนไลน์ และการวัดและประเมินที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งจัดทำคู่มือเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วย

6. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

6.1 ความหมายและลักษณะสำคัญของการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่ม (เก็จกน ก เอื้อวงศ์, 2562 : 17-30) เป็นการรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากการนั่งสนทนากับผู้ให้ข้อมูล (key informants) เป็นกลุ่ม ผู้ร่วมสนทนากลุ่มจะได้มาจากการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่นักวิจัยกำหนดซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้มากที่สุด โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (moderator) เป็นผู้ถามคำถามตามประเด็นการวิจัยให้กลุ่มตอบ ซึ่งทำให้คนในกลุ่มจะได้ยินคำตอบของคนอื่น ๆ และจะให้คำตอบเพิ่มเติมที่อาจเป็นคำตอบที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ เช่นเดียวกับที่ Kureger (2008, อ้างถึงใน Merriam, 2009, pp.93-94) ให้ความหมายไว้ว่า การสนทนากลุ่มเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นการสัมภาษณ์หรือการสนทนาของบุคคลที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง และ Patton (2002, อ้างถึงใน Merriam, 2009, p.94) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะได้ฟังคำตอบของคนอื่นๆ ในกลุ่ม และในขณะที่เดียวกันก็อาจให้ข้อมูลของตนเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นคำตอบที่ตนต้องการนำเสนอ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มอาจไม่เห็นด้วยกับความเห็นของเพื่อนสมาชิกก็ได้ ทั้งนี้เพราะการสนทนากลุ่มไม่ต้องการความเห็นหรือคำตอบที่เป็นเอกฉันท์ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพสูง โดยที่ผู้เข้าร่วมกลุ่ม 1 คน อาจเสนอความเห็นในมุมมองของตนภายในกลุ่มที่อาจมีความเห็นแตกต่าง ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในบริบททางสังคมที่แท้จริง

ในปัจจุบันการสนทนากลุ่มเป็นที่นิยมและได้มีการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยอย่างกว้างขวางหรือเป็นจำนวนมาก และมีการดำเนินการที่มีความแตกต่างกัน แต่นักวิจัยก็ยังคงใช้คำว่า “การสนทนากลุ่ม” จึงอาจทำให้เกิดความสับสนกันว่าการสนทนากลุ่มมีลักษณะเป็นอย่างไร และที่นักวิจัยนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นการสนทนากลุ่มตามแนวคิดที่นักวิจัยเชิงคุณภาพใช้หรือไม่ Morgan (1998, pp.33-35) ได้อธิบายถึงลักษณะของการสนทนากลุ่ม และกลุ่มที่ไม่ถูกจัดไว้ว่าเป็นการสนทนากลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะของการสนทนากลุ่มได้ชัดเจนขึ้น ดังนี้

1. การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มที่มีการพบปะกันเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ จะไม่ใช่การสนทนากลุ่ม เช่น กลุ่มครุฑนัดประชุมและมีสนทนากันเป็นกลุ่ม

เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

2. ในการสนทนากลุ่ม การอภิปรายในกลุ่มจะทำให้ได้ข้อมูล ดังนั้น กลุ่มประเภทอื่น ๆ มารวมกลุ่มกันเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งโดยไม่ใช้การอภิปรายจึงไม่ใช่การสนทนากลุ่ม เช่น Nominal group หรือ Delphi groups เป็นต้น

3. การสนทนากลุ่มต้องเป็นการดำเนินการที่มีการวางแผนอย่างรอบคอบที่จะเชิญผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสม และเตรียมคำถามในการสนทนาเพื่อให้ได้คำตอบในการวิจัย โดยจะต้องมีผู้ดำเนินการที่รับผิดชอบในการดูแลให้กลุ่มได้สนทนาตรงประเด็นที่กำหนดไว้

นอกจากนั้น ยังมีการอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) กับการสัมภาษณ์กลุ่ม (group interview) ซึ่งนักวิชาการกล่าวว่ากลุ่มทั้ง 2 ประเภท มีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยการสนทนากลุ่มเป็นการสนทนาอภิปรายโต้ตอบอย่างอิสระ ระหว่างสมาชิกในกลุ่มตามประเด็นที่กำหนด สมาชิกทุกคนในกลุ่มเป็นศูนย์กลางของการสื่อสารภายในกลุ่ม และนักวิจัยจะมีบทบาทในการเอื้ออำนวย (facilitator) หรือบทบาทเป็นผู้ดำเนินการ (moderator) ให้เกิดการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ร่วมสนทนา ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ถามคำถามและเป็นผู้ควบคุมกระแสหรือความเคลื่อนไหวของกลุ่มเท่านั้น ในขณะที่การสัมภาษณ์กลุ่มเป็นการถามตอบระหว่างนักวิจัยหรือผู้สัมภาษณ์กับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยมีผู้สัมภาษณ์เป็นศูนย์กลางของการสื่อสารภายในกลุ่ม (Nyumba, Wilson, Dirrick & Mukherjee, 2018; ทวีศักดิ์ นพเกสร, 2548)

6.2 คุณค่าของการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มจะใช้ได้ดีในงานวิจัยที่มักจะมีช่องว่างของความเห็นที่มีความแตกต่างกันของกลุ่มคน หรือต้องการศึกษาปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนหรือเรื่องที่มีความหมายหรือความเข้าใจที่หลากหลาย ดังนั้น การสนทนากลุ่มจึงเป็นวิธีการที่มีคุณค่าสำหรับการเก็บข้อมูลวิจัย และถือได้ว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะมีต้นทุนต่ำ ทั้งต้นทุนด้านเวลา และงบประมาณ เช่น ในการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องหนึ่ง อาจต้องสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่ละคน จำนวนถึง 10 คน หรือต้องเข้าไปสังเกตการณ์และเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในสนามหรือชุมชนเป็นเวลาหลายเดือน แต่หากใช้การสนทนากลุ่มและกำหนดประเด็นคำถามที่เหมาะสม จะสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความซับซ้อน หลากหลาย ได้ในระยะเวลาที่จำกัดและประหยัดงบประมาณในการวิจัย การใช้การสนทนากลุ่มจึงถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพซึ่งช่วยให้นักวิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างครบถ้วน ครอบคลุม เป็นข้อมูลที่มีความหลากหลาย มีความลึกซึ้ง และเชื่อถือได้ นักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์หรือคุณค่าของการสนทนากลุ่ม ดังนี้ (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวดี, 2536; Bloor และคณะ 2001; ทวีศักดิ์ นพเกสร, 2548 และ Baral, Uprety, and Lamichhane, 2016)

1. การสนทนากลุ่มเป็นการสนทนาระหว่างนักวิจัยหรือผู้ดำเนินการกลุ่มกับสมาชิกกลุ่ม ในเรื่องที่คุณเข้าร่วมการสนทนาเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้น จึงทำให้สามารถได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงที่เป็นความคิดเห็น ความรู้สึกตามการรับรู้ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม นอกจากนั้น หากประเด็นต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ผู้วิจัยอาจมีการซักถามเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การสนทนากลุ่มช่วยให้เกิดข้อมูลที่ได้เป็นการผ่านการถกเถียงโต้ตอบกันเองของสมาชิกในกลุ่มสนทนา ทำให้มั่นใจในความถูกต้อง แม่นยำ มีความน่าเชื่อถือ และมีความหลากหลายของข้อมูล ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยในการตรวจสอบข้อมูลของผู้เข้าร่วมการสนทนาด้วยตัวเอง (triangulation)

3. การสนทนากลุ่มเป็นปฏิกิริยาของผู้ร่วมสนทนากลุ่มต่อประเด็นสนทนาและต่อกันและกัน ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคมของผู้ร่วมสนทนาที่มาจากวัฒนธรรมเดียวกัน ผลการสนทนาจึงอาจใช้เป็นตัวแทนของชุมชนหรือของเรื่องนั้น ๆ ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวแทนที่สะท้อนภาพของปรากฏการณ์ หรือสังคมได้

4. การสนทนากลุ่มเป็นการดำเนินการภายใต้บรรยากาศที่มีความเป็นกันเอง การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันช่วยทำให้การสนทนาของกลุ่มเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ไม่ตึงเครียด ลดภาวะการเขินอาย สมาชิกกล้าคุย กล้าแสดงความคิดเห็น หรือกล้าที่จะเสนอความคิดเห็นที่แตกต่าง โต้แย้ง จึงเป็นคำตอบที่เป็นความคิดเห็นที่แท้จริงตามความรู้สึกและประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

5. การสนทนากลุ่มเป็นการดำเนินการที่ให้นักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเอง ซึ่งแม้ว่าแนวคำถามที่จัดเตรียมไว้อาจยังไม่ครอบคลุมประเด็นปัญหาได้ดีเท่าที่ควร เมื่อดำเนินการสนทนากลุ่มไปแล้ว นักวิจัยสามารถคิดหรือสร้างคำถามขึ้นมาได้ เป็นคำถามที่เป็นลักษณะตะล่อมกล่อมเกลา (probe question) เพื่อให้เข้าใจประเด็น หรือได้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

6. การสนทนากลุ่มสามารถนำมาใช้เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีการเดียวในโครงการวิจัย หรืออาจใช้เป็นวิธีการเสริมในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยที่ใช้ควบคู่กับวิธีการอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม หรือในการศึกษากรณีศึกษา เป็นต้น ซึ่งการสนทนากลุ่มอาจนำมาใช้ได้ทั้งตั้งแต่ก่อน ระหว่าง หรือช่วงสุดท้ายของการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

7. การสนทนากลุ่มเป็นการเก็บรวบรวมตามสภาพและบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ นักวิจัยสามารถใช้การสังเกตการแสดงออกทั้งที่เป็นถ้อยคำ หรือภาษาท่าทางของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ทั้งน้ำเสียง การแสดงท่าทาง ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวช่วยให้นักวิจัยได้เข้าใจและตีความความหมายหรือสิ่ง/พฤติกรรม/การแสดงออกเกิดขึ้นในกลุ่มได้ชัดเจนและลึกซึ้งมากขึ้น

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากสามารถประหยัดเวลาและงบประมาณในการวิจัย โดยเฉพาะหากดำเนินการได้ครบถ้วนและถูกต้อง จะช่วยให้นักวิจัยสามารถได้ผลการวิจัยที่เป็นตัวแทนซึ่งสะท้อนภาพของปรากฏการณ์หรือสังคม เป็นผลการวิจัยที่ได้จากข้อมูลที่มีคุณภาพ มีความหมาย มีความลึกซึ้งและเชื่อถือได้

6.3 ประเภทของการสนทนากลุ่ม

แม้ว่าการสนทนากลุ่มจะมีลักษณะเฉพาะ แต่นักวิชาการก็พยายามจัดแยกประเภทของการสนทนากลุ่มไว้ เพื่อให้มีความชัดเจน Morgan (2002, อ้างถึงใน Liamputtong, 2011, p.2) ได้กล่าวถึงประเภทของการสนทนากลุ่ม โดยจำแนกประเภทอย่างกว้าง ๆ ไว้ 2 ลักษณะ คือ 1) การสนทนากลุ่มที่มีโครงสร้าง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้มากในการวิจัยการตลาด ที่จะมีโครงสร้างของคำถาม

ชัดเจนเฉพาะเจาะจง และ 2) การสนทนากลุ่มที่ไม่เคร่งครัด ไม่มีโครงสร้างคำถามที่แน่นอนตายตัว ส่วนใหญ่ใช้ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้การสนทนากลุ่มในงานวิจัยเชิงคุณภาพมากมาย ซึ่งทำให้มีการจำแนกประเภทและลักษณะการใช้การสนทนากลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ ตามลักษณะและความต้องการของนักวิจัย Nyumba et al. (2018) ได้แบ่งประเภทของการสนทนากลุ่ม ไว้ ดังนี้

1. การสนทนากลุ่มแบบกลุ่มเดี่ยว (Single focus group) เป็นการจัดสนทนากลุ่มซึ่งการอภิปรายเชิงโต้ตอบในประเด็นที่กำหนดของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งหมดและคณะผู้อำนวยความสะดวกเป็นกลุ่มเดี่ยว ในที่เดียว การสนทนากลุ่มประเภทนี้เป็นที่นิยมใช้มากที่สุดและถือเป็นลักษณะแบบดั้งเดิม การสนทนากลุ่มแบบกลุ่มเดี่ยวมีการใช้กันอย่างแพร่หลายโดยนักวิจัยและผู้ปฏิบัติงานในสาขาวิชาต่าง ๆ

2. การสนทนากลุ่มแบบสองทาง (Two-way focus group) เป็นรูปแบบการสนทนากลุ่มโดยใช้กลุ่มสองกลุ่มโดยกลุ่มหนึ่งจะอภิปรายแลกเปลี่ยนกันในเรื่องที่กำหนด ในขณะที่อีกกลุ่มจะเป็นผู้สังเกตการณ์สนทนาของกลุ่มแรก โดยปกติแล้วการสนทนากลุ่มแบบนี้จะดำเนินการด้านหลังกระจกแบบทางเดียว กลุ่มผู้สังเกตการณ์และผู้ดำเนินการกลุ่มสามารถสังเกตและจดบันทึกการโต้ตอบและการอภิปรายกลุ่มแรกได้โดยอีกกลุ่มจะมองไม่เห็น การมีโอกาสดูย้อนและสังเกตการโต้ตอบในการสนทนาของอีกกลุ่ม จะช่วยให้กลุ่มที่สองได้ข้อสรุปที่แตกต่างได้ การดำเนินการสนทนากลุ่มแบบสองทางนี้ ต้องคำนึงถึงเรื่องจริยธรรมในคน เนื่องจากเป็นการสังเกตแบบปกปิดไม่ให้อีกกลุ่มหนึ่งเห็น นักวิจัยจึงควรเสนอขอการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมในคน และจัดทำเอกสารการให้การยินยอม (Consent form) จากกลุ่มที่ถูกสังเกตด้วย

3. การสนทนากลุ่มแบบผู้ดำเนินการกลุ่ม 2 คน (Dual moderator focus group) เป็นการจัดสนทนากลุ่มโดยให้มีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม 2 คนที่ทำงานร่วมกันในกลุ่ม โดยแต่ละคนจะมีบทบาทที่แตกต่างกัน การแบ่งบทบาทจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินการกลุ่มจะมีความราบรื่น และเก็บประเด็นสำคัญได้ทั้งหมด

4. การสนทนากลุ่มแบบผู้ดำเนินการกลุ่ม 2 คนมีประเด็นโต้แย้งกัน (Duelling moderator focus group) เป็นการจัดสนทนากลุ่มโดยให้มีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม 2 คน ซึ่งถูกกำหนดบทบาทให้มีความเห็นโต้แย้งกันในเรื่องที่สนทนา การดำเนินการเช่นนี้จะช่วยให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลและได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

5. การสนทนากลุ่มแบบผู้ดำเนินการกลุ่มมาจากผู้เข้าร่วมกลุ่ม (Respondent moderator focus group) การสนทนากลุ่มนี้จะมีการรับสมัครสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนาขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินการกลุ่มชั่วคราว การให้สมาชิกมานำกลุ่มจะทำให้เกิดกระบวนการของกลุ่มที่จะส่งผลต่อการให้คำตอบซึ่งจะช่วยให้มีโอกาสดูคำตอบที่หลากหลายและเป็นคำตอบที่แท้จริงมากขึ้น

6. การสนทนากลุ่มแบบกลุ่มขนาดเล็ก (Mini focus group) นักวิจัยมักจะเผชิญกับสถานการณ์ที่มีผู้เข้ามีส่วนร่วมที่มีศักยภาพจำนวนน้อยและยากที่จะเข้าถึง แต่การออกแบบการวิจัยจำเป็นต้องมีการสนทนากลุ่มในประเด็นนี้ ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้นักวิจัยสามารถประชุมกลุ่มเล็ก ๆ ระหว่างสองถึงห้าคน กลุ่มดังกล่าวมักประกอบด้วยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ

7. การสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online focus groups) การสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ไม่ได้เป็นการสนทนากลุ่มที่แตกต่างจากแบบเดิม ๆ เพียงแต่มีการนำอินเทอร์เน็ตมาปรับใช้ในการสนทนาแบบเดิมเป็นการประยุกต์ใช้ในสภาพแวดล้อมที่มีการใช้การประชุมทางโทรศัพท์ (Conference calling) การใช้ห้องสนทนา (Chat rooms) และการสื่อสารแบบออนไลน์อื่น ๆ การสนทนากลุ่มแบบนี้จะมีความทันสมัย และมีชีวิตชีวาว่าการสนทนากลุ่มแบบเผชิญหน้าได้ แต่อย่างไรก็ตามแนวทางนี้จะใช้ได้เฉพาะผู้ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเท่านั้น และอาจมีปัญหาทางเทคนิคเกิดขึ้นได้ขณะสนทนา ได้แก่ ปัญหาการเชื่อมต่อของสัญญาณ

ในปัจจุบันการสนทนากลุ่มแบ่งออกได้หลายประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทอาจมีลักษณะย่อยที่ต่างกันไป แต่ลักษณะหลักของการดำเนินการสนทนากลุ่มจะมีลักษณะทั่ว ๆ ไปที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยเป็นการสนทนาที่มีประเด็นในการสนทนาที่เฉพาะเจาะจง เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงออกอย่างอิสระตามความคิดเห็น ความรู้สึก หรือประสบการณ์ของตน โดยเน้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ภายใต้บรรยากาศที่เป็นกันเอง ดังนั้น ในการกล่าวถึงองค์ประกอบ หรือแนวทางการดำเนินการสนทนากลุ่ม จึงจะขอนำเสนอเฉพาะแนวทางในการสนทนากลุ่มแบบกลุ่มเดี่ยว ซึ่งเป็นแนวทางที่มีลักษณะการดำเนินการแบบดั้งเดิม

6.4 การเตรียมการจัดสนทนากลุ่ม

ในการจัดการสนทนากลุ่ม ควรมีการเตรียมการที่สำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่จะศึกษา เมื่อผู้วิจัยกำหนดเรื่องที่จะศึกษาวิจัยแล้ว จะต้องกำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่จะศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือตัวแปรที่จะต้องทำความเข้าใจ รวมทั้งศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือบริบทที่ต้องการศึกษา เพื่อนำมาสร้างแนวคำถามหรือกรอบคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยนำคำถามที่ร่างไว้มาเรียบเรียงเป็นประเด็นย่อย ๆ จัดลำดับไว้ประเด็นคำถามที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 3-6 ประเด็น สำหรับรายละเอียดในการจัดทำแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม จะกล่าวถึงในหัวเรื่องต่อไป

2. การกำหนดและคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาหรือผู้ให้ข้อมูล จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์หรือมีข้อมูลในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ และยังต้องมีคุณสมบัติสำคัญ ๆ ที่คล้ายคลึงกัน (homogenous group) เพื่อช่วยให้ผู้ร่วมสนทนา รู้สึกสะดวกใจในการสนทนา และกลุ่มสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ขนาดของกลุ่มควรมีจำนวน 7-8 คน ซึ่งเป็นขนาดของกลุ่มที่สามารถอภิปรายตอบโต้กันดีที่สุดในขนาดของกลุ่มที่ช่วยทำให้การสนทนาที่มีลักษณะเปิดกว้างเหมาะสมในการจัดประเด็นซักถาม (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวดี, 2536 : 7) ซึ่งหากกลุ่มใหญ่เกินไปก็จะทำให้การควบคุมกลุ่มเป็นไปได้ยาก หรือกลุ่มเล็กเกินไปก็อาจมีบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความเห็นของกลุ่มได้ (Escalada & Heong, 2014, : 5)

3. การกำหนดบุคลากรในการจัดการสนทนากลุ่ม ควรประกอบด้วย (1) ผู้ดำเนินการ (moderator) เป็นผู้นำการสนทนาให้เป็นไปตามประเด็นหรือแนวคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ลึกซึ้งและตรงประเด็น ผู้ดำเนินการจะต้องรู้และมีความเข้าใจในประเด็นปัญหาวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และวิธีการควบคุมประเด็นในการสนทนา ดังนั้น การที่นักวิจัยสามารถเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มได้เอง ก็จะทำให้ดำเนินการได้ตรงประเด็นและค้นหาข้อมูลได้ลึกซึ้ง แต่หากนักวิจัยไม่ได้

เป็นผู้ดำเนินการเอง อาจเลือกผู้ดำเนินการที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มและต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นวิจัยอย่างชัดเจน (2) ผู้จดบันทึกคำสนทนา (Note taker) เป็นผู้จดบันทึกการสนทนา โดยจดทุกคำพูดและจดอาการกิริยาท่าทางของผู้ร่วมสนทนา รวมทั้งเขียนผังการนั่งของสมาชิกให้ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม และ (3) เจ้าหน้าที่บริการทั่วไป เป็นผู้คอยดูแลเอื้ออำนวยความสะดวก บริการน้ำดื่ม ขนม บันทึกลง และดูแลไม่ให้เกิดการรบกวนสมาชิกในกลุ่ม

4. การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการบันทึกเสียง ซึ่งได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง หรือ MP3 หรือ MP 4 โดยจะต้องบันทึกเสียงไว้ตลอดการสนทนา การบันทึกเสียงจะช่วยเก็บข้อมูลรายละเอียดของการสนทนา คำตอบที่เกิดจากการถกเถียงและแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหา การบันทึกเสียงที่ดีคือการใช้เครื่องบันทึก 2 เครื่องเพื่อป้องกันการสูญหายและจะทำให้เสียงมีความชัดเจน

5. การกำหนดสถานที่จัดสนทนากลุ่ม ควรเป็นสถานที่ที่สมาชิกทุกคนรู้จัก มีความเป็นส่วนตัว เงียบ ไม่มีเสียงรบกวน อากาศถ่ายเทได้สะดวก และไม่ถูกรบกวนจากสิ่งต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบกับการสนทนากลุ่มและข้อมูลที่จะได้รับจากผู้เข้าร่วมสนทนา

6. การจัดเตรียมของกำนัลหรือของที่ระลึกให้แก่ผู้เข้าร่วมสนทนา เป็นการแสดงความขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนาที่เสียสละเวลามาร่วมสนทนากลุ่มและเพื่อเป็นของที่ระลึก ในการเตรียมของกำนัลหรือของที่ระลึกต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ในบางกรณีอาจต้องให้เป็นค่าตอบแทน และค่าพาหนะสำหรับผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีค่าใช้จ่าย หรือค่าเสียเวลา แต่ในบางกรณี โดยเฉพาะหากเป็นกรณีสนทนากลุ่มในชุมชนและเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชุมชนหรือการพัฒนาชุมชน นักวิจัยหลายคนอาจเลือกการให้ของที่ระลึกมากกว่าการให้เป็นค่าตอบแทน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท และการพิจารณาความเหมาะสมของนักวิจัยด้วย

7. การกำหนดระยะเวลาในการสนทนากลุ่ม ระยะเวลาในการสนทนากลุ่มควรใช้เวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมงซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สมาชิกจะไม่เหนื่อยล้าเกินไป เวลาอาจจะมากหรือน้อยกว่านี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มแต่ละกลุ่มซึ่งอาจมีความแตกต่างกันทั้งในด้านอายุ ประสบการณ์ หรือประเด็นที่สนทนา หรือผู้เข้าร่วมกลุ่มที่มีความพร้อมแตกต่างกัน

6.5 การดำเนินการสนทนากลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการสนทนากลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการดำเนินการ ดังนี้ (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2562)

ระยะก่อนเริ่มการสนทนากลุ่ม

ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มควรมีข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เช่น อายุ อาชีพ ลักษณะงาน การศึกษา หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการสนทนากลุ่ม

ระหว่างการสนทนากลุ่ม

1. ผู้ดำเนินการต้องเริ่มต้นในการสร้างสัมพันธภาพทั้งระหว่างผู้ดำเนินการกับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มและผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มด้วยกันเอง เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ใกล้ชิดเป็นกันเอง โดยขอให้สมาชิกได้แนะนำตนเองซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนารู้จักกันเองและผู้ดำเนินการจะได้มีข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนาเพิ่มเติม

2. ผู้ดำเนินการอธิบายวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการสนทนากลุ่ม ตลอดจนกระบวนการและวิธีที่จะดำเนินการสนทนากลุ่ม การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล สิทธิของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม และสอบถามความสมัครใจในการร่วมสนทนา

3. การร่วมกันกำหนดและปฏิบัติตามกติกาในการสนทนา เช่น การพูดทีละคน การแสดงความคิดเห็นได้แม้จะมีความเห็นที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ

4. การขออนุญาตบันทึกเทประหว่างการสนทนากลุ่มจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

5. การเริ่มต้นการสนทนาด้วยคำถามนำ ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นคำถามย่อยก่อนเข้าสู่การสนทนา (Small talk) เป็นประเด็นการสนทนาในเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่จะนำผู้เข้าร่วมสนทนาเข้าสู่เรื่องราวที่จะสนทนา ควรเป็นคำถามที่ไม่ทำให้ผู้เข้าร่วมสนทนา รู้สึกอึดอัด เป็นการสร้างความคุ้นเคย แต่ควรเป็นประเด็นซึ่งสามารถจะเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นหลักได้

6. เมื่อเข้าสู่ประเด็นหลัก ผู้ดำเนินการจะขอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มอภิปรายอย่างอิสระเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา โดยผู้ดำเนินการใช้คำถามที่เตรียมไว้ ทั้งคำถามหลัก คำถามรอง และคำถามตะล่อมกล่อมเกลา ซึ่งอาจใช้คำพูด การถามเพื่อแสดงความอยากรู้ในเรื่องที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนำเสนอ ทั้งนี้ผู้ดำเนินการอาจใช้กลยุทธ์การเอื้ออำนวยกลุ่มที่หลากหลาย เช่น การกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้พูดคุยกันเองซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการพูดกับผู้ดำเนินการกลุ่มเท่านั้น การให้กำลังใจบุคคลที่เขินอายหรือไม่กล้าพูด และพยายามลดบทบาทของผู้ที่ครอบงำกลุ่มโดยการใช้ทั้งคำพูดและภาษาท่าทาง โดยอาจดำเนินการดังนี้ เปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่น ๆ พูดหรือเข้าไปแทรกแซงอย่างสุภาพ หรือหาโอกาสที่จะหยุดและให้คำแนะนำว่า ประเด็นดังกล่าวจะคุยกันในรายละเอียดในช่วงหน้า รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพูดเพื่อเป็นการสนับสนุนพฤติกรรมและให้การเสริมแรงสมาชิกคนอื่น ๆ ในกรณีการใช้คำถามแบบเจาะลึกควรทำโดยไม่เป็นการชี้นำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

7. บางครั้งอาจเกิดความขัดแย้ง ผู้ดำเนินการต้องมีวิธีการและสามารถจัดการกับความขัดแย้งในกลุ่ม ควบคุมหรือตัดประเด็นที่คาดว่าจะนำไปสู่ความขัดแย้งและให้โอกาสแก่สมาชิกที่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น โดยต้องแสดงความเป็นกลางในประเด็นที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นแตกต่างกันหรือมีความขัดแย้งกัน

8. ผู้ดำเนินการไม่แสดงตัวว่าเป็นผู้รู้ดีในประเด็นที่สนทนา และไม่เข้าไปแก้ไขความรู้ความเข้าใจของสมาชิก หากสมาชิกขอให้แสดงความคิดเห็น ควรหลีกเลี่ยงการเสนอความเห็นอย่างสุภาพ

9. ผู้ดำเนินการควรใช้การตั้งประเด็นเพื่อให้เกิดการโต้เถียง อภิปรายเพื่อให้เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ประเด็นคำถามที่ใช้ อาจมีการปรับประเด็นหรือการจัดลำดับของหัวข้อใหม่ได้

ระยะเวลาจบการสนทนากลุ่ม

ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มใช้คำถามเพื่อการสรุปการสนทนา และกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน มีการมอบของที่ระลึก และขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสนทนาอีกครั้ง หากผู้วิจัยพิจารณาว่าจำเป็นต้องมีการนัดหมายเพิ่มเติม

6.6. คุณลักษณะสำคัญในการเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มที่มีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพในการสนทนากลุ่มขึ้นอยู่กับผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญ ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ (Krueger, 2002; Escalada and Heong, 2014; Baral, Uprety and Lamichhane, 2016)

1. ต้องมีความคุ้นเคยกับเรื่องหรือประเด็นในการสนทนา โดยหากเป็นนักวิจัยก็จะต้องศึกษาค้นคว้าและมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่สนทนา แต่หากไม่ใช่ นักวิจัยต้องเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์และคุ้นเคยกับประเด็น หรือทำความเข้าใจประเด็นที่สนทนาเป็นอย่างดี
2. เป็นบุคคลที่มีความสุภาพ จริงใจ ยืดหยุ่น มีความละเอียดอ่อนต่อบุคคลทั้งหญิงและชาย และคำนึงถึงความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม ซึ่งคุณลักษณะนี้มีส่วนที่จะเสริมสร้างบรรยากาศในการสนทนากลุ่มเป็นไปด้วยดี มีความเป็นกันเอง ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งในกลุ่ม
3. เป็นบุคคลที่เคารพและให้เกียรติผู้เข้าร่วมการสนทนา ไม่แสดงออกในลักษณะการตัดสิน การผูกขาดการพูดเพียงคนเดียว หรือแสดงอาการดูถูกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
4. เป็นบุคคลที่เป็นอิสระจากอคติทั้งหลาย ไม่แสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับเรื่องที่สมาชิกพูด และไม่ชักนำความคิดของสมาชิกในกลุ่ม
5. เป็นผู้เอื้ออำนวยในการนำกลุ่มต้องการทักษะเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม สิ่งสำคัญคือต้องรู้ว่าจะมีวิธีการจัดการในกลุ่มอย่างไร หากมีคนที่เข้ามาครอบงำกลุ่ม หรือมีความขัดแย้งในกลุ่ม
6. เป็นผู้ที่มีทักษะในการใช้คำถามที่ควรเป็นคำถามเปิด มีความชัดเจน ตรงประเด็น รวมทั้งใช้คำถามที่สามารถจะชักใช้ไล่เลียงข้อมูลต่าง ๆ หรือเป็นคำถามทะลอมกล่อมกล่าได้เป็นอย่างดี
7. มีความสามารถด้านภาษาที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม เพราะการสนทนากลุ่มไม่สามารถดำเนินการได้โดยผ่านล่ามหรือโดยบุคคลที่สาม ไม่ว่าจะเขามีทักษะหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น ในกรณีที่มีการใช้ภาษาท้องถิ่น ผู้ดำเนินการควรมีความสามารถในการใช้ภาษาของท้องถิ่นนั้นได้เป็นอย่างดีจะเห็นได้ว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญข้างต้น เพราะหากไม่มีคุณลักษณะดังกล่าว อาจเป็นปัจจัยที่จะขัดขวางการดำเนินการสนทนากลุ่ม และอาจนำไปสู่ความไม่สำเร็จของการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม หรือการได้ข้อสรุปที่ไม่เป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นนักวิจัยหรือผู้จะทำหน้าที่ดำเนินการสนทนากลุ่มจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของคุณลักษณะที่กล่าวนี้ อย่างไรก็ตาม หากพบว่า ตนยังมีคุณลักษณะไม่ครบถ้วน หรือมีสิ่งที่จะต้องฝึกฝน นักวิจัยอาจต้องได้รับการฝึกอบรม หรือการหาประสบการณ์ในการเข้าร่วมกลุ่มหรือเป็นผู้ช่วยในการสนทนากลุ่มเพื่อเป็นการพัฒนาตน หรือฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำเนินการสนทนากลุ่ม

7. บริบทของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

7.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เดิมชื่อเมืองนารัง เมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่า ครั้งที่ 2 เมืองนารัง ได้ถูกทิ้งร้าง จนถึงรัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ จึงได้สร้างเมืองใหม่ที่คลองบางนางรม แล้วย้ายที่ตั้งของเมืองไปตั้งที่ เมืองกุย ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้เปลี่ยนชื่อเมืองกุย เป็นเมืองประจวบคีรีขันธ์ แต่ตัวศาลาที่ว่าการเมืองยังคงตั้งอยู่ที่อำเภอกุยบุรี ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้รวมเมืองปราณบุรี เมืองประจวบ และเมืองกำเนิดนพคุณเข้าเป็นเมืองเดียวกัน พระราชทานนามเมืองว่า เมืองปราณบุรี ตั้งที่ว่าการอยู่ที่อำเภอเกาะหลัก ส่วนเมืองปราณบุรีเดิมให้คงเรียกว่าเมืองปราณ มีฐานะเป็น

อำเภอ ในสมัยรัชกาลที่ 6 ทรงเห็นว่าชาวบ้านยังคงเรียกเมืองปราณสืบสนกับชื่อ เมืองปราณบุรี ซึ่งทางราชการย้ายมาตั้งที่เมืองเกาะหลัก จึงทรงโปรดเกล้าให้เปลี่ยนชื่อเมืองปราณบุรีเป็น เมืองประจวบคีรีขันธ์ คำขวัญประจำจังหวัด คือ เมืองทองเนื้อเก้า มะพร้าวสับประรด สวยสดหาดเขาถ้ำงามล้ำน้ำใจ

ลักษณะทางกายภาพ คือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดหนึ่งใน 25 จังหวัดภาคกลางของประเทศไทยอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 องศา 31 ลิปดาเหนือเส้นแวงที่ 99 องศา 9 ลิปดาตะวันออกกับ 100 องศา 1 ลิปดาตะวันออกอยู่ทางทิศตะวันตกของกรุงเทพมหานครประมาณ 325.3 กิโลเมตร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดขนาดกลางมีพื้นที่ 6,367.62 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 3,979,762.50 ไร่ ความยาวของจังหวัดจากทิศเหนือจดทิศใต้ประมาณ 212 กิโลเมตรส่วนแคบที่สุดของประเทศและจังหวัดอยู่ในเขตตำบลคลองวาฬอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จากอ่าวไทยถึงแนวพรมแดนไทย - เมียนมาประมาณ 12 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา คือ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอปะทิว อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ทิศตะวันออก ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย ความยาวชายฝั่งทะเลประมาณ 224.8 กิโลเมตร ทิศตะวันตก ติดต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีเทือกเขาตะนาวศรี

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะโดยทั่วไปของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันตกเป็นเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับเมียนมา ลาดเอียงลงสู่ทะเลอ่าวไทยด้านตะวันออก และมีเทือกเขาและภูเขาอยู่ทั่วไปทั้งบริเวณตอนกลางและบริเวณชายฝั่งทะเลของจังหวัดเทือกเขาที่สำคัญได้แก่เทือกเขาสามร้อยยอดความสูงโดยเฉลี่ยของเทือกเขาด้านตะวันตกประมาณ 750 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลสูงสุด 1,215 เมตรและต่ำสุด 306 เมตรส่วนความสูงจากระดับน้ำทะเลแถบชายฝั่งตะวันออกโดยเฉลี่ยประมาณ 1-5 เมตรจากความลาดชันสูงก่อให้เกิดลำห้วยหลายสายไหลลงสู่คลองและแม่น้ำ ได้แก่ แม่น้ำปราณบุรี แม่น้ำกุยบุรี คลองบางสะพาน คลองบางนางรม และคลองกรูด และในทะเลอ่าวไทยใกล้ชายฝั่งมีเกาะรวม 21 เกาะ (กรมแผนที่ทหาร)

ลักษณะภูมิอากาศ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในเขตร้อนชื้นโดยทั่วไปไม่ร้อนไม่หนาวจนเกินไปความชื้นเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล

มีจำนวนประชากรรวม 545,854 คน แยกเป็นเพศชาย 269,979 คน คิดเป็น 49.45 % เพศหญิง 275,875 คน คิดเป็น 50.54 % อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอหัวหิน 116,082 คน รองลงมา คือ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ 91,372 คน อำเภอปราณบุรี 77,608 คน อำเภอบางสะพาน 76,860 คน และอำเภอทับสะแก 49,921 คน (ข้อมูลประชากร ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2562)

การปกครอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ คืออำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอกุยบุรี อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย และอำเภอสามร้อยยอด มี 48 ตำบล 435 หมู่บ้าน มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 61 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาล 16 แห่ง (เทศบาลเมือง 2 แห่ง และเทศบาลตำบล 14 แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล 44 แห่ง (แผนพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2561 – 2565, 2563 : 2)

7.2 ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชื่อย่อ “สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 22 ถนนสวนสน ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000 บนเนื้อที่ 11 ไร่ 2 งาน 88 ตารางวา ห่างจากตัวเมืองประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ 3 กิโลเมตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 3,200,000 บาท โดยปัจจุบันมีนางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มีผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 204 คน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ข้าราชการครู จำนวน 7 คน ข้าราชการบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 5 คน ครูอาสาสมัคร กศน. จำนวน 15 คน ครู กศน.ตำบล จำนวน 53 คน ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 2 คน พนักงานราชการ จำนวน 15 คน บรรณารักษ์อัตราจ้าง จำนวน 7 คน ครูประจำกลุ่ม จำนวน 66 คน เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล จำนวน 14 คน จ้างเหมาบริการปฏิบัติงาน จำนวน 8 คน

7.3 สถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีสถานศึกษาในสังกัด คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 8 แห่ง ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
2. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวหิน
3. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปราณบุรี
4. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกุยบุรี
5. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทับสะแก
6. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพาน
7. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพานน้อย
8. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสามร้อยยอด

7.4 แหล่งการเรียนรู้ ได้แก่

1. หอสมุดรชมังคลาภิเษกวงไกลกังวล อำเภอหัวหิน จำนวน 1 แห่ง
2. ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอบางสะพาน จำนวน 1 แห่ง
3. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 แห่ง
4. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 6 แห่ง
5. บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 48 แห่ง
6. กศน.ตำบล จำนวน 48 แห่ง
7. กศน.เทศบาล จำนวน 5 แห่ง

7.5 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2551 ซึ่งส่งผลให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเป็นหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีชื่อย่อว่า “สำนักงาน กศน.” ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2551 : 8)

1. จัดทำยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. วิเคราะห์ จัดตั้ง จัดสรร เงินงบประมาณให้แก่สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
5. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบตามที่กฎหมายกำหนด
6. ส่งเสริม สนับสนุนการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และ การเทียบระดับการศึกษา
7. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
8. ระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
9. ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและภาคีเครือข่าย
11. ส่งเสริม สนับสนุน ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานนโยบายพิเศษของรัฐบาลและงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
12. กำกับ ดูแล นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
13. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานครั้งนี้ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กรองทิพย์ นาควิเชตร (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะครูมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 : กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามาหาจักรี รางวัลครูคุณากรและรางวัลครูยิ่งคุณ พบว่า ครูมืออาชีพในยุคนี้ซึ่งเป็นยุคการศึกษา 4.0 คือครูที่มีคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือแบบโครงงาน พัฒนาศิษย์ให้มีความรู้ มีทักษะปฏิบัติ รู้กระบวนการเรียนรู้ ดูแลพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จของศิษย์ เสริมสร้างความเป็นมนุษย์แก่ศิษย์ ปฏิบัติงานและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ บูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการพัฒนาชีวิต ชุมชน สิ่งแวดล้อมและสังคม มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนส่งเสริมหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ คิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ศิษย์สร้างนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการทำงาน

ขวัญชัย ช้วน และคณะ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนสู่การศึกษาไทยแลนด์ 4.0 พบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนสู่การศึกษาไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับ มาก

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560) ได้ศึกษาการศึกษาคุณ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่า

1. ด้านหลักสูตร เนื้อหาสาระองค์ความรู้ไม่แยกส่วนจากกัน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ มีความยืดหยุ่น ตามบริบท เชื่อมโยงและสอดแทรกขอบข่ายสหวิทยาการ สำหรับศตวรรษที่ 21

2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ เน้นวิธีการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่บูรณาการเทคโนโลยีสืบค้น และใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง สร้างทักษะการคิดในขั้นที่สูงและซับซ้อนขึ้น

3. ด้านการวัดผลประเมินผลปฏิรูปแนวการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นการประเมินในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ประจำวัน

4. ด้านการพัฒนาสื่อ สร้างความรู้ในการใช้สื่อ สารสนเทศและเทคโนโลยีที่หลากหลาย สืบจาก ICT ระบบ Internet ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ “โลกคือห้องเรียน”

5. ด้านบุคลากร มุ่งสู่เป้าหมายและมีลักษณะ ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT 2) จัดโครงสร้างพื้นฐาน Hardware Software Network 3) พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน 4) พัฒนาสื่อและกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 5) เน้นให้ผู้เรียนให้สามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเอง 6) จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) พัฒนาทักษะพื้นฐานและคุณลักษณะของผู้เรียน 8) วิจัยพัฒนาต่อยอดความรู้ สามารถปรับตัว (Adapting) มีวิสัยทัศน์ (Being Visionary) ถึงความต้องการของนักเรียน ครูเป็นผู้เรียนรู้ (Learner) ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community, PLC)

พรชัย เจตมาน (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาทางการศึกษาภายใต้ประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 คือการเป็นจุดเริ่มต้นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การขับเคลื่อนไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง พอเพียงและยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม การขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้าง การวิจัยและ การพัฒนาการศึกษา การผนึกกำลังภายใต้แนวคิดประชารัฐ การวิจัยพัฒนาบุคลากร

การศึกษา และผู้เรียนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการรู้จักเติมเต็มพอเพียง แบ่งปัน รับผิดชอบและให้คุณค่า การหาความรู้อย่างต่อเนื่อง การมีคุณธรรมวัฒนธรรมภิบาลเพื่อเป็นเกราะคุ้มกันและการเรียนรู้ในทักษะศตวรรษที่ 21

โยธิน สิทธิประเสริฐ (2560) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีระดับคุณภาพน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน มีระดับคุณภาพพอใช้ รองลงมาที่มีระดับคุณภาพพอใช้ ได้แก่ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาทักษะการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การพัฒนาทักษะการเสริมสร้างลักษณะนิสัยของผู้เรียน การพัฒนาทักษะการจัดการในชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวกและที่มีระดับคุณภาพน้อย ได้แก่ การพัฒนาทักษะการใช้นวัตกรรม การพัฒนาทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การพัฒนาทักษะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

รัตนา เลิศวิชัย (2560) ได้ศึกษาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ พบว่า การพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ทั้งความรู้ความสามารถของบุคลากรทางการศึกษา ผู้สอนและผู้เรียนโดยการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาที่ชัดเจน มีโอกาสเป็นไปได้จริง มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการจัดให้มีสิ่งสนับสนุนในการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้อย่างเหมาะสม การใช้งานวิจัยเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสามารถทำได้คือการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

สงบ อินทรมณี (2562 : 353-36) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษาไปพร้อมกัน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา ประเด็นสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ในสถานศึกษายุคดิจิทัล และการทำงานอย่างเป็นเครือข่าย ส่วนการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษา ได้แก่ การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเข้าถึงเทคโนโลยี โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะในการเชื่อมโยงความคิด และความรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มคนที่เกิดในยุคดิจิทัล ในขณะที่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลุ่มคนที่อพยพเข้ามาสู่ยุคดิจิทัล ให้บรรลุเป้าหมายสำคัญของการศึกษา คือคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข ประสบความสำเร็จในการทำงาน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ สามารถแข่งขันกับนานาประเทศ โดยรักษาเอกลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล

สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล การปฏิรูปประเทศสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) ที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จาก

เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึง จำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวความคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้เทคโนโลยี ผู้จัดสรรทรัพยากร และ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการ สถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน

สุนทร ขวัญดำ และคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการ ทำงาน (WIL) สู่สถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่าสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปฏิรูป ด้านการจัดการศึกษาทำให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถทางด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เพื่อขับเคลื่อนใน เรื่องของนวัตกรรมสร้างชาติ และจัดหลักสูตรการเรียนการสอน แนวทางการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) ในยุคดิจิทัล ปรับบทบาทครูให้เน้นการจัดการกิจกรรม การเรียนรู้ตามกระบวนการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามกระบวนการ Five Step For Learn (Qsccs) หรือ STEM ครูเป็น Facilitator & Coach ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองใช้ เทคนิค PBL : Problem & Project Based Learning ให้เกิดกระบวนการคิดและมีความคิดเชิง สร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม

อติพร เกิดเรือง (2560) ได้ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับ สังคมไทยในยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมในยุคดิจิทัล มีดังนี้ คือ 1) การเรียนรู้เกี่ยวกับดิจิทัล 2) การคิดสร้างสรรค์ 3) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และ 4) ผลผลิตภาพ ที่มีคุณภาพสูง

2. การเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้จากยุคเดิมสู่ยุคดิจิทัล ต้องจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต เน้นการจัดการเรียนตลอดชีวิต ส่งเสริม การค้นคว้าด้วยตนเองโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนให้มากที่สุด ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ แนวทางในการเรียนรู้ตามหลักสูตรและมุ่งการวัดผล

3. ประเมินผลเพื่อดูการพัฒนาการมากกว่าการวัดผลสัมฤทธิ์และการจัดการศึกษาใน ยุคดิจิทัล ต้องคำนึงถึงการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นการสร้างสรรค์ปรับแต่งการเรียนรู้ การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน เน้นการใช้เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้ สร้าง สถานการณ์ จำลองให้ผู้เรียนพบประสบการณ์จริง เนื้อหาการเรียนรู้ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บน เครือข่ายออนไลน์ สามารถสร้างองค์ความรู้ แบ่งปันความรู้และเนื้อหาผ่านเครือข่ายออนไลน์ และส่งเสริมความรู้ในโลกแห่งการทำงานมากขึ้น

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2562) ได้ศึกษาหลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล เป็นมิติใหม่ของการ จัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ผสมผสานเทคโนโลยี ที่ทันสมัยเข้ากับกระบวนการพัฒนา หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดเชิงนวัตกรรมและการคิดอย่างมี วิจัยญาณที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าถึงหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในรูปของซอฟต์แวร์

ออนไลน์เพื่อการศึกษา หลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัลมีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบของหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดกว้าง (Massive Open Online Courseware : MOOC) เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและมีการสร้างระบบที่ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันอย่างใกล้ชิด และรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในลักษณะบูรณาการที่ผสมผสานการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับการเรียนการสอนแบบปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ก้าวไกลเกิดทั้งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองดิจิทัลในอนาคต

ขวัญชัย ช้วนา และคณะ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สู่การศึกษาไทยแลนด์ 4.0 พบว่าสภาพบริบทการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เชิงผลิตภาพทางการศึกษาอยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก และผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเท่ากับ 24.52 คิดเป็นร้อยละ 80.54

ขวัญชัย ช้วนา และคณะ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนสู่การศึกษาไทยแลนด์ 4.0 พบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนสู่การศึกษาไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิธีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- 1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ
- 1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล

2. การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- 2.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ
- 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล

3. การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.1 การประชุมวางแผนการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2 การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.3 บรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พิสูจน์อักษรและรูปแบบการพิมพ์ผลงานทางวิชาการ

3.4 การแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้บรรณาธิการ

3.5 การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.1 การประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

4.2 การประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

4.3 การประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.4 การประเมินผลการศึกษาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 11 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 3 ข้อ เป็นแนวคำถามเพื่อการสนทนาแบบมีโครงสร้าง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2562

1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.3.1 การศึกษาประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 การประชุมร่วมกับคณะทำงาน จำนวน 6 คน กำหนดประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่

- (1) สภาพบริบทพื้นที่สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร
- (2) สภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านบุคลากร
- (3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านบุคลากร

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล

1.4.1 ร่างและส่งหนังสือเชิญผู้เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม (Focus group)

1.4.2 การสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2

ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 7 คน บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่งานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน

1.4.3 ดำเนินการสนทนากลุ่มตามประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน
3 ข้อ

1.4.4 บันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มโดยใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group)
และเครื่องบันทึกเสียง

1.4.5 การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากแบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group) และ
เครื่องบันทึกเสียง แล้วสรุปข้อมูลที่ได้จากประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อเป็น
ข้อมูลในการวางแผนการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค
ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในครั้งต่อไป

2. การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.1 กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้งนี้
ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูและบุคลากร
ทางการศึกษา จำนวน 11 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม
(Focus group) จำนวน 5 ข้อ เป็นแนวคำถามเพื่อการสนทนาแบบมีโครงสร้าง

2.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.3.1 การศึกษาประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากเอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การประชุมร่วมกับคณะทำงาน จำนวน 6 คน โดยการนำผลการสรุปข้อมูล
ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) เรื่องการศึกษาสภาพการจั
การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มาเป็นข้อมูล
ในการกำหนดประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

(1) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค
ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ

(2) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค
ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการ
เรียนรู้

(3) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค
ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้

(4) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้

(5) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 ร่างและส่งหนังสือเชิญผู้เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม (Focus group)

2.4.2 การสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 7 คน บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน

2.4.3 ดำเนินการสนทนากลุ่มตามประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 5 ข้อ

2.4.4 บันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มโดยใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group) และเครื่องบันทึกเสียง

2.4.5 การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากแบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group) และเครื่องบันทึกเสียง แล้วสรุปข้อมูลที่ได้จากประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อไป

3. การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิธีการดำเนินงานการนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ดังนี้

3.1 การวางแผนการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 20 คน

3.2 การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2.1 การดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยการจัดทำคู่มือ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

(1) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ

(2) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

(3) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้

(4) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้

(5) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

3.2.2 บรรณานิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พิสูจน์อักษรและรูปแบบการพิมพ์ผลงานทางวิชาการ โดยการแต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน 5 คน เพื่อบรรณานิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พิสูจน์อักษรและรูปแบบการพิมพ์ของคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2.3 การแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้บรรณานิการ โดยคณะทำงานการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงเอกสารให้ถูกต้องตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้จัดการศึกษา

3.3 การนำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้จัดการศึกษาในสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาทั้ง 8 แห่ง ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษากศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ และการประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

4.1 การประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.2 การประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.3 การประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งข้อที่ 4.1, 4.2 และ 4.3 มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. พื้นที่ดำเนินการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่ดำเนินการในครั้งนี้ คือสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพาน กศน.อำเภอบางสะพานน้อย และกศน.อำเภอสามร้อยยอด

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

- (1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน
- (2) ครู กศน. จำนวน 137 คน
- (3) นักศึกษา กศน. จำนวน 5,780 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

(1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน เนื่องจากคนน้อยจึงไม่ใช้วิธีการสุ่ม
 (2) ครู กศน. จำนวน 103 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควต้า

(3) นักศึกษา กศน. จำนวน 375 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

(1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์

(2) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(3) แบบสอบถามการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้รายงานได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

(2) สร้างแบบสอบถามข้อมูลเพื่อประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร จำนวน 8 ข้อ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ข้อ ด้านการพัฒนาสื่อ จำนวน 4 ข้อ และด้านบุคลากร จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น จำนวน 5 ประเด็น

2) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. ตามความคิดเห็นของ

นักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร จำนวน 8 ข้อ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ข้อ และด้านการพัฒนาสื่อ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น จำนวน 2 ประเด็น

3) แบบสอบถามการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ไปใช้ เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น จำนวน 4 ประเด็น

(3) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้แบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามทุกข้อใช้ได้

(4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

(5) นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปสร้างเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ใน Google Forms และตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามออนไลน์ให้ตรงกับแบบสอบถามที่สร้างขึ้น

(6) นำแบบสอบถามออนไลน์ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน.ของสำนักงาน กศน.จังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อหาค่าความแปรปรวนและนำมาแทนค่าในสูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้สามารถยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้สามารถยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ประสานงาน จัดทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์

(2) ส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้กลุ่มตัวอย่างและกำหนดช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถาม

(3) รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติ

(4) สังเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เป็นคำถามปลายเปิด

4. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จาก Google Form ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล โดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้การวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

การแปลความหมาย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบประเมินตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ระดับมาก ให้ 4 คะแนน

ระดับปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 แปลความว่า มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	แปลความว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	แปลความว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	แปลความว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	แปลความว่า	น้อยที่สุด

4.4 การประเมินผลการศึกษจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563 สรุปและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ผลการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. ผลการนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. ผลการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการสนทนากลุ่ม (Focus group) เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2563 ณ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2

ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 7 คน บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ดำเนินการสนทนากลุ่มตามประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 3 ข้อ มีผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group ดังนี้

1. สภาพบริบทพื้นที่สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชื่อย่อ “สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เป็นหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 8 แห่ง ดังนี้ (1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ (2) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวหิน (3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปราณบุรี (4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกุยบุรี (5) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทับสะแก (6) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพาน (7) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพานน้อย และ (8) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสามร้อยยอด มีหน่วยจัดการศึกษาและหน่วยบริการการศึกษาในสังกัด ดังนี้ กศน.ตำบล จำนวน 48 แห่ง กศน.เทศบาลจำนวน 5 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทย “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) จำนวน 2 แห่ง หอสมุดรัชมังคลาภิเษกวงไกลกังวล อำเภอหัวหิน ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอบางสะพาน ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 6 แห่ง บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 64 แห่ง และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน กลุ่มเป้าหมาย เป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ ทหารกองประจำการ จัดโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวหิน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปราณบุรี กลุ่มเป้าหมายผู้ต้องขัง จัดโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

2. สภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.1 ด้านหลักสูตร พบว่า เป็นไปตามหลักการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงาน กศน. ดังนี้ (1) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคลชุมชนและสังคม (2) ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ (4) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดมีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเลือก ได้แก่ (1) กศน. อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ พัฒนาหลักสูตรรายวิชา สค13113 หน้าที่พลเมืองตามรอยพระยุคลบาท รัชกาลที่เก้า 1 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรรายวิชา สค23088 หน้าที่พลเมืองตามรอยพระยุคลบาท รัชกาลที่เก้า 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

และหลักสูตรรายวิชา สค331088 หน้าที่พลเมืองตามรอยพระยุคลบาท รัชกาลที่เก้า 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (2) กคน. อำเภอกำแพงแสน พัฒนาหลักสูตรรายวิชา สค13092 อุทยานราชภักดิ์ 1 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรรายวิชา สค23056 อุทยานราชภักดิ์ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรรายวิชา สค33072 อุทยานราชภักดิ์ 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตรรายวิชา สค13112 ศาสตร์พระราชา 1 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรรายวิชา สค23085 ศาสตร์พระราชา 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรรายวิชา สค33107 ศาสตร์พระราชา 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (3) กคน.อำเภอบางพลี พัฒนาหลักสูตรรายวิชา อช13361 การปลูกและการแปรรูปสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรรายวิชา อช23650 การปลูกและการแปรรูปสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรรายวิชา อช33977 การปลูกและการแปรรูปสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (4) กคน.อำเภอบางแพพัฒนาหลักสูตรรายวิชา อช13410 มะพร้าวทับสะแก 1 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรรายวิชา อช23730 มะพร้าวทับสะแก 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรรายวิชา อช331106 มะพร้าวทับสะแก 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (5) กคน.อำเภอบางสะพาน พัฒนาหลักสูตรรายวิชา อช13416 เมืองทองเนื้อเก้า 1 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรรายวิชา อช23736 เมืองทองเนื้อเก้า 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรรายวิชา อช331114 เมืองทองเนื้อเก้า 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (6) กคน.อำเภอสามร้อยยอด พัฒนาหลักสูตรรายวิชา อช13414 การปลูกและการแปรรูปมะม่วงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1 ระดับประถมศึกษา หลักสูตรรายวิชา อช23734 การปลูกและการแปรรูปมะม่วงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรรายวิชา อช331112 การปลูกและการแปรรูปมะม่วง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จุดหมายการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ

การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรระดับการศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต และสาระการพัฒนาสังคม

2.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการ สอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน ได้แก่ดังนี้ (1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม (3) การเรียนรู้แบบทางไกล (4) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน (5) การเรียนรู้ตามอัธยาศัย (6) การเรียนรู้จากการทำโครงการ และ (7) การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความง่ายของเนื้อหาและสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาใช้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ กคน. หรือ ONIE MODEL

ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตามปรัชญา “คิดเป็น” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O: Orientation) ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N: New ways of learning) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I: Implementation) และขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (E: Evaluation)

การจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 4 ขั้นตอนเป็นวงจรของกระบวนการเรียนรู้ ตามปรัชญาคิดเป็น ซึ่งสถานศึกษาสามารถปรับใช้ ขั้นตอนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของรายวิชาหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานตามคู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2555) มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษามีการออกแบบวิธีการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูมีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตร มีการวัดประเมินผลการเรียนรู้เป็นรายวิชา โดยประเมินระหว่างภาค การประเมินผลจากใบงาน การประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่ม การทดสอบย่อย การทดสอบระหว่างภาคเรียน และการวัดผลประเมินผลปลายภาคเรียน การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การประเมินคุณธรรม มีการดำเนินการสอบซ่อมผ่านระบบออนไลน์ ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 และดำเนินการทดสอบทางการศึกษานอกระบบระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) มีการทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) เพื่อรองรับผู้เรียนที่พลาดและขาดการสอบการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) มีการอนุมัติการจบหลักสูตร จัดทำเอกสารการรายงานผลการเรียนของผู้เรียนครบถ้วน

2.4 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้กับผู้เรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย (1) สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ (2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3) สื่อบุคคลและภูมิปัญญา (4) สื่อแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และ (5) สื่อประเภทเทคนิควิธีการ โดยครูผู้สอนมีการใช้สื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้อย่างหลากหลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

2.5 ด้านบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมประชุมสัมมนา สะท้อนผลของครูผู้สอนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความพึงพอใจของครูผู้สอน ผู้เรียน ภาศิเครือข่าย และชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามและพัฒนากิจการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างต่อเนื่อง

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.1 ด้านหลักสูตร พบว่า (1) ครูยังไม่มี การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ (2) สถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่มีการประเมินหลักสูตร มีเพียง กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ที่มีการประเมินหลักสูตร รายวิชาเลือกหน้าที่พลเมืองตามรอยพระยุคลบาท รัชกาลที่ 9 ในระดับประถมศึกษา ส่วนในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังไม่ได้ประเมินหลักสูตร

3.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า (1) ครูบางส่วนมีการบันทึกหลังการจัดการ เรียนรู้แต่ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ยังไม่สามารถนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียนได้ เนื่องจากครูยังขาด ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน (2) สถานศึกษาจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องตรวจ แผน/เห็นชอบแผนก่อนเปิดภาคเรียน รวมทั้งบันทึกหลังจากการจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วน (3) กศน. ตำบล ที่ไม่เป็นเอกเทศ คับแคบ ไม่สามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่องได้ และ (4) ผู้เรียนมีภารกิจในเรื่องของอาชีพและการดำรงชีวิต อาจส่งผลกระทบต่อ การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

3.3 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า (1) มีการจัดทำต้นฉบับแบบทดสอบเพื่อใช้ในการ สอบซ่อมในทุกภาคเรียน ทำให้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก ผู้เรียนที่สอบไม่ผ่าน ในบางรายวิชา มีภารกิจไม่สามารถมาสอบซ่อมได้ (2) หลักฐานที่ควรนำมาใช้เป็นคะแนนระหว่างภาค เช่น บันทึกการเรียนรู้ บันทึกแบบฝึกทักษะ แบบฝึกหัด และงานที่มอบหมาย ควรให้เก็บคะแนนจาก ข้อมูลที่ถูกต้องตามเกณฑ์ความเป็นจริง สามารถวัดได้ชัดเจน และ (3) สถานศึกษาควรพัฒนาการวัด และประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย สามารถวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาควรจัดหาสื่อ คู่มือ เอกสารที่หลากหลาย ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน

3.5 ด้านบุคลากร พบว่า (1) ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ (2) ควรพัฒนาครูให้มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล ด้วยการสอนแบบโครงงาน การสอนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (3) ครู ควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองและดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง (4) ครูควรจัดทำรายงานการ ค้นคว้าด้วยตนเองเป็นรูปเล่มผลงาน หรือ Portfolio ที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับบริบทของ ชุมชน และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และ (5) ครูผู้สอนควรใช้ระบบการเรียนแบบ Google Classroom มาใช้กับกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่ไม่สามารถมาพบกลุ่มได้เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณการมา พบกลุ่มของผู้เรียนให้เพิ่มมากขึ้น

2. ผลการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2563 ณ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการนำประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการ ศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ มาประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอก

ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ มีผลการศึกษา ดังนี้

1. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ พบว่า สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการวางแผนบริหารจัดการตามหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) มีการบริหารจัดการโดยการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับสถานศึกษาทั้ง 8 แห่งในสังกัด ดำเนินการตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 8 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา (2) การสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (3) การประชาสัมพันธ์ (4) การสร้างแรงจูงใจ (5) การพัฒนาระบบสารสนเทศ (6) การพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน (7) การพัฒนาเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ (8) การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีและบรรยากาศการทำงานวัฒนธรรมการทำงานที่เหมาะสม และมีการบริหารจัดการทั่วไปในด้าน (1) บุคลากร (Man) ซึ่งสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอยู่อย่างต่อเนื่อง (2) งบประมาณ (Money) มีการจัดประชุมวางแผนร่วมกับ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ (4) การจัดการ (Management) ใช้การบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพ PDCA ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) 4) การปรับปรุง (Act) ทั้งนี้มีการบริหารจัดการที่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ แผนปฏิบัติการประจำปี นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. และกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงมาตรการป้องกันและควบคุมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่เกิดผลกระทบต่อจัดการศึกษาแบบกระชั้นหัน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการเตรียมการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการลดการรวมตัวของผู้เรียน เว้นระยะห่าง ใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือ และส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ควรมีการบริหารจัดการโดยใช้ระบบออนไลน์ให้เข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริการจัดการ การดำเนินงาน ได้รับความรวดเร็ว ทันเวลา และเกิดประโยชน์สูงสุด

2. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า

ให้สถานศึกษาทั้ง 8 แห่งในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการ สอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน ได้แก่ (1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ภูมิปัญญา ผู้รู้ หน่วยงาน เป็นต้น ตามแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ (2) การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม ให้ผู้เรียนมาพบกันโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน (3) การเรียนรู้แบบทางไกล ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียน และครูจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็น

ครั้งคราว (4) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน ครูผู้สอนกำหนด เวลาเรียน และสถานที่ ที่ชัดเจน เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีเวลามาเข้าชั้นเรียน (5) การเรียนรู้ตามอัธยาศัย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตร (6) การเรียนรู้จากการทำโครงการ ผู้เรียนกำหนดเรื่องโดยสมัครใจ ตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสรุปผลการดำเนินการตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ และ (7) การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ ครูผู้สอนสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ อื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ หรือออฟไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของ ผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น การเรียนในรูปแบบห้องเรียนออนไลน์

ให้สถานศึกษาทั้ง 8 แห่งในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสู่ความเป็นคน “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และชุมชน สังคม ซึ่งกำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ กศน. หรือ ONIE MODEL ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตามปรัชญา “คิดเป็น” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O: Orientation) เป็นการเรียนรู้จากสภาพ ปัญหา หรือความต้องการของผู้เรียน และชุมชน สังคม โดยให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N: New ways of learning) เป็นการแสวงหาข้อมูล และจัดการเรียนรู้ โดยศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และรวบรวมข้อมูลของตนเอง ข้อมูลของชุมชน สังคม และข้อมูลทางวิชาการ จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้ ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I: Implementation) เป็นการนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เหมาะสมกับวัฒนธรรมและสังคมผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอน โดยสังเกตปรากฏการณ์ จดบันทึก และสรุปผล เก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมงาน ระหว่างดำเนินการต้องมีการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมงาน และ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (E: Evaluation) เป็นการประเมิน ทบทวน แก้ไขข้อบกพร่อง ผลจากการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่ พร้อมกับเผยแพร่ผลงาน ทั้งนี้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 4 ขั้นตอนเป็นวงจรของกระบวนการเรียนรู้ ตามปรัชญาคิดเป็น ซึ่งสถานศึกษาสามารถปรับใช้ ขั้นตอนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของรายวิชา หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาในสังกัดสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลายและเหมาะสมทั้งในรูปแบบออฟไลน์และรูปแบบออนไลน์

3. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ พบว่า

ให้สถานศึกษาทั้ง 8 แห่ง กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบออฟไลน์ (Offline) และแบบออนไลน์ (Online) ให้สอดคล้องกับมาตรการจัดการศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน กศน. และแนวทางวิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และนำไปสู่การปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้โดยคำนึงถึงความพร้อมของชุมชนและผู้เรียน ได้แก่ (1) การเตรียมการ โดยการกำหนด ระยะเวลาในการรับสมัครนักศึกษา กศน. และจัดทำประกาศรับสมัครนักศึกษาใหม่ในทุกภาคเรียน ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์และช่องทางต่าง ๆ (2) การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยการให้รับลงทะเบียนเรียนในแต่ละระดับการศึกษาในรูปแบบออนไลน์และการจัดการ เรียนรู้ผ่าน Application ต่าง ๆ (3) การใช้สื่อการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ (4) การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากใบงานที่ส่งผ่าน ระบบออนไลน์ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากการพบกลุ่มในห้องเรียนออนไลน์ (5) การวัดผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนจากการเข้าห้องสอบ โดยให้สถานศึกษาใช้มาตรการ Social Distancing และการวัดผล ผ่านศูนย์ทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำนักงาน กศน. (E-Exam) (6) จัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน (กพร.) รูปแบบออนไลน์ (Online) และรูปแบบออฟไลน์ (Offline) และ (7) การจัดการศึกษา ในพื้นที่ปลอดภัย

4. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตาม แนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษา ทั้ง 8 แห่งในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีสื่อการเรียนรู้ ได้แก่ (1) สื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ (2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3) สื่อบุคคลและภูมิปัญญา และ (4) สื่อแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยครูผู้สอนต้องใช้สื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ตลอดจนการวัดและ ประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้อย่างหลากหลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง แต่ สื่อยังไม่สามารถใช้ในตลอดเวลาที่ต้องการเรียนรู้ ควรมีสื่อผ่านช่องทางออนไลน์ เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อให้ตอบสนองการเข้าถึงข้อมูลของผู้เรียนให้สะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

5. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตาม แนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ให้สถานศึกษาทั้ง 8 แห่งในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการวัดและประเมินผลตาม หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ (1) การวัดและ ประเมินผลรายวิชา ครูผู้สอนดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึง ประสงค์ ซึ่งสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ดำเนินการสอบซ่อมในรูปแบบออนไลน์ และมี สถานศึกษาบางแห่งใช้แบบประเมินระหว่างภาคในรูปแบบออนไลน์ ทำให้สะดวก แม่นยำ และสามารถทราบผลทันที (2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วม กิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด 200 ชั่วโมง (3) การประเมินคุณธรรม โดยพิจารณาจากการเข้าร่วมกิจกรรม การพัฒนา

คุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และ (4) การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET) สถานศึกษาทั้ง 8 แห่งในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET) ในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษาในสาระการเรียนรู้ที่สำนักงาน กศน.กำหนด เมื่อทราบผลการเรียนของผู้เรียนจะนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป การประเมินดังกล่าวไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น การทำแบบทดสอบออนไลน์ ด้วย Google Forms เป็นต้น

3. ผลการนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการวางแผนการดำเนินงานการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ดังนี้

3.1 การวางแผนการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการจัดประชุมวางแผนการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 8 แห่ง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563 ซึ่งแจ้งแนวทางการจัดทำคู่มือตามประเด็นจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านวิธีการเรียนรู้ (4) ด้านสื่อการเรียนรู้ และ (5) ด้านการวัดและประเมินผล

3.2 การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิต สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2.1 การดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 8 แห่ง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 20 คน เมื่อวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2563 โดยนำข้อมูลการศึกษาประเด็นจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตาม

แนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านวิธีการเรียนรู้ (4) ด้านสื่อการเรียนรู้ และ (5) ด้านการวัดและประเมินผล มาจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

(1) แนวทางการจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ด้านการบริหารจัดการ

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กำหนดแนวทางการจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) คือ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับสถานศึกษาในสังกัด โดยให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคล การติดต่อสื่อสาร (Developing Communication) การฝึกอบรม (Traning) เพราะถือว่าการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพได้นั้นต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย

การนำแนวทางการจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ไปสู่การปฏิบัติ นั้น สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มอบนโยบายให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักและแนวทางการจัดการศึกษาของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการตามระเบียบข้อบังคับ แผนปฏิบัติการประจำปี 2563 นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. และกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2563 รวมถึงมาตรการป้องกันและควบคุมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลและวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามคำเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ในระบบการประกันคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) คือ (1) การวางแผน (Plan) (2) การดำเนินการ (Do) (3) การตรวจสอบ (Check) และ (4) การปรับปรุงแก้ไข (Action) โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. การสร้างการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา
ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการสร้างความพร้อมโดยการให้สถานศึกษาในสังกัดมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจ ในการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสำนักงาน กศน. มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และนโยบายการ

จัดการเรียนการสอนของสำนักงาน กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) ผ่านการประชุมประจำเดือนเพื่อมอบหมายนโยบายและภารกิจแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ทุกแห่ง นำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ทั้งนี้ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะดำเนินการ กำกับ ติดตามการดำเนินงานและการรายงานผลของสถานศึกษาตามนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) เป็นประจำทุกเดือน

2. การสร้างความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา
สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการมอบหมายภารกิจ บทบาทหน้าที่แก่ผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ในการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและความพร้อมของสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียนและผู้รับบริการ รวมทั้งความ สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสำนักงาน กศน. แนวทางการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวทางการจัดการศึกษาและจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19)

การดำเนินการ (Do)

การบริหารจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสถานศึกษาในสังกัด จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

1.1 เว็บไซต์สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และของสถานศึกษา (<http://prachuap.nfe.go.th/prachuap/>)

1.2 เว็บไซต์การรายงานข่าว สำนักงาน กศน. (<http://oniepr.com/>)

1.3 Facebook สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (<https://www.facebook.com/nfe.prachuap>) และของสถานศึกษา

1.4 Line Group สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในชื่อว่า PK-Line

2. การสร้างแรงจูงใจ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรและสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้เกิดพลังความร่วมมือในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เป็นการทำงาน ร่วมกันของบุคคล ชุมชน สถาบันทางการศึกษา ภาคีเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการวางแผน กำกับ ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน โดยให้การยกย่องเชิดชูเกียรติ ประกาศเกียรติคุณและมอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

3. การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อให้การกระจายข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานต้นสังกัดไปยังสถานศึกษา ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้เรียน ผู้รับบริการ ชุมชนและภาคีเครือข่าย สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สร้างความร่วมมือ การตัดสินใจในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสถานศึกษาในสังกัด โดยใช้ข้อมูลที่ต้อง เป็นปัจจุบันและมีคุณภาพ โดยจะดำเนินการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ จัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ อันจะเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความรู้สึกร่วมกัน มุ่งมั่นและร่วมดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

3.3 ร่วมกับสถานศึกษาในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3.4 ร่วมกันดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขณะปฏิบัติงานและแก้ไขการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.5 ร่วมกันประเมินผลเป็นการตรวจสอบทบทวนการทำงาน ของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสถานศึกษาในสังกัด

3.6 ร่วมกับสถานศึกษาในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 ด้าน เช่น

3.6.1 การบริหารด้านวิชาการ ได้แก่ คลังข้อมูลด้านวิชาการ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ TKP (Thailand Knowledge Portal), ระบบข้อมูล ผู้รับบริการงานการศึกษาต่อเนื่อง (E-is), ระบบบันทึกข้อมูลรายงานการประเมินตนเอง (E-sar), NFE Brife, ระบบบันทึกผลการประเมินการรู้หนังสือของนักศึกษา กศน.ตำบล และโปรแกรมทะเบียน นักศึกษา (ITw51)

3.6.2 การบริหารด้านงบประมาณ ได้แก่ ระบบบริหารงบประมาณ (E-budget) ระบบงานพัสดุ (E-store) และระบบเงินเดือน (E-salary)

3.6.3 การบริหารงานด้านบุคลากร ได้แก่ ระบบงานบุคลากร (E-person)

3.6.4 งานบริหารงานทั่วไป ได้แก่ ระบบงานสารบรรณ (E-office) และระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ (DMIS)

4. การพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในสังกัด
สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ ทักษะ ศักยภาพในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล โดยจะบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

นอกจากนี้ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการแต่งตั้ง คณะทำงานสำหรับจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร และเสนอหลักสูตรเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานผู้สอน สังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อขอเป็นหน่วยอบรมพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานการสอน สังกัดสำนักงาน กศน.

5. การพัฒนาเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและมาตรการป้องกัน ควบคุมใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสำนักงาน กศน. จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ดำเนินการสื่อสารภายในองค์กร พัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์ภายในและ ภายนอกองค์กรด้วยเครือข่ายที่เชื่อมโยงบนแพลตฟอร์มที่เข้าถึงง่าย รวดเร็ว เป็นปัจจุบันทันสมัยและ ทันเหตุการณ์

6. การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี บรรยากาศและวัฒนธรรมการทำงานที่

เหมาะสม ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดสถานที่และบริเวณโดยรอบให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการ ปฏิบัติงานและการเรียนรู้ ทั้งในส่วนของ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและห้องสมุด ประชาชนทุกแห่ง โดยให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ราชการกำหนดเพื่อป้องกันการแพร่ ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แนบท้ายคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ 4/2563 ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2563 และ มาตรการป้องกันโรคตามที่ราชการกำหนดเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แนบท้ายคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ 9/2563 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2563

รวมทั้ง การจัดบรรยากาศการทำงานให้สามารถกระตุ้นให้มีปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและวัฒนธรรมในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีรูปแบบการทำงาน เป็นการทำงานเป็นทีม มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ โดยพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรทุกระดับ และประสานแนวคิดการบริหารจัดการโดยทีมงาน มีการประชุมปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ เน้นการ บริหารอย่างมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการจัดสรร ทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในการให้แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมในการประสานงาน การ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการจัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ การพัฒนาการปรับระบบการทำงาน โดยการสรรหาแหล่งความรู้ประสบการณ์และการมีงานทำในบริบทใหม่ ปรับวิธีการทำงานด้วยการ เชื่อมโยงกับโลกที่เป็นจริงในภาคการผลิต บริการ นวัตกรรมและการสื่อสารยุคใหม่ การปรับเปลี่ยนวิธี คิด ประสบการณ์ กระบวนการและวัฒนธรรมการทำงานให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลง เช่น การนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การปรับรูปแบบจากการสอนเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรโดยคำนึงความแตกต่างและความพร้อมของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรและการ เรียนรู้แบบออนไลน์ ครูและผู้เรียนร่วมกันออกแบบสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน การสร้างบรรยากาศ

ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมและปลอดภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น

การตรวจสอบ (Check)

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการตรวจสอบแนวทางการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของสถานศึกษาในสังกัด ด้วยวิธีการดังนี้

1. การกำกับ นิเทศ ติดตาม การบริหารจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ผ่านการประชุมแบบออนไลน์ (Online) และการรายงานผลแบบออฟไลน์ (Offline)
2. ตรวจสอบจากการศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. ตรวจสอบจากการประเมินความพึงพอใจของครู กศน. จากการพัฒนาบุคลากรในโครงการต่าง ๆ ที่สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดขึ้น
4. ตรวจสอบจากการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ประจำปี 2563ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกแห่ง ในมาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทุกประเด็นการพิจารณา

การปรับปรุงแก้ไข (Action)

เพื่อให้การบริหารจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะดำเนินการทบทวนและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางเพื่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ให้มีความรู้ สมรรถนะและทักษะด้าน (1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (2) การจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์
2. สร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน รวมทั้งการปรับวิธีคิด พฤติกรรมและวิธีการทำงานให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น
3. ให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตงานและชีวิตส่วนตัว (Work Life Balance) ทั้งการทำงานในที่ทำงาน (Office) และที่บ้าน (Work From Home) การทำงานอย่างมีความสุข มีความสมดุลของสัดส่วนเวลาของการทำงานและชีวิตส่วนตัว บริหารจัดการโดยการสร้างวินัยในการทำงาน การทำงานที่มีความเป็นอิสระและความยืดหยุ่นเพิ่มขึ้น
4. ปรับเปลี่ยนการกำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน เป็นรูปแบบการนิเทศและติดตามผลแบบออนไลน์
5. ให้การสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน เช่น เครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีสมรรถนะและจำนวนที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการใช้งานได้ตลอดเวลา

6. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(2) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการ เรียนรู้

การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ให้สถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติโดยใช้กระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MOMEL) ผสานกับ กระบวนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลและแนวทางวิถีชีวิตใหม่

โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MODEL) มีขั้นตอนการ ดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) เป็นการเรียนรู้จากสภาพปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม โดยให้เชื่อมโยงกับ ประสบการณ์เดิมและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นที่ 2 แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New Ways of Learning) การแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และรวบรวมข้อมูลของตนเอง ชุมชน สังคมและข้อมูลทางวิชาการจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและสรุปเป็นความรู้

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation) นำความรู้ที่ได้ ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เหมาะสมกับวัฒนธรรมของสังคมและขั้นตอน การเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation) ประเมิน ทบทวน แก้ไข ข้อบกพร่องผลจากการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่ พร้อมกับเผยแพร่ผลงาน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอน สถานศึกษาสามารถปรับใช้ตาม สภาพของรายวิชาหรือความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีวิธีการที่หลากหลาย เช่น 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม 3) การเรียนรู้แบบทางไกล 4) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน 5) การเรียนรู้ตาม อัธยาศัย 6) การเรียนรู้จากการทำโครงการ และ 7) การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว ครูและผู้เรียนสามารถร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีก็ได้ ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา ความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและการทำงานของนักเรียน ขณะเดียวกัน สถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดกระบวนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ครู กศน. ควรมีความสามารถในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้จากการใช้เทคโนโลยีแบบพกพา (Mobile Learning) สื่อเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถทางการเรียน

ของผู้เรียนในยุคที่ทุกสังคมสามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วโลกหรือเรียกว่าสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Age) โดยมีองค์ประกอบสำคัญของการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนี้

1. การออกแบบเนื้อหา (Design of Content)
 - 1.1. เน้นการออกแบบเนื้อหาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centre Content) โดยมีเนื้อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
 - 1.2 เน้นการแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - 1.3 เน้นความทันสมัยและเป็นปัจจุบันของเนื้อหา (Update Content) โดยเนื้อหาจะต้องมีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ มีความเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน
 - 1.4 เนื้อหาควรมีความเหมาะสมและยืดหยุ่น (Flexible Content) ไม่ตึงเครียดและควรเพิ่มทางเลือกให้กับผู้เรียนในการสอบถามหรือให้ความคิดเห็นได้
2. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (Design of Activities)
 - 2.1 คำนึงถึงพฤติกรรมทางการเรียนรู้ (Behaviorist Learning) เพราะผู้เรียนแต่ละช่วงอายุ มีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน
 - 2.2 คำนึงถึงการสร้างสรรค์ทางการเรียน (Constructivist Learning) เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและส่วนรวม
3. การออกแบบกระบวนการสื่อสาร (Communication Process Design)
 - 3.1 การออกแบบกระบวนการสื่อสารที่เน้นการจัดการเรียนรู้ผ่าน Application เช่น Google Classroom, Zoom Meeting ซึ่งครู กศน. ควรออกแบบกระบวนการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถต่อยอดความคิดได้
 - 3.2 มีระบบการจัดการเก็บรวบรวมสารสนเทศ ทั้งในรูปแบบของภาพและเสียง เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้นั้นมีความน่าสนใจ

นอกจากนี้ การออกแบบสภาพสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้แบบออนไลน์ ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้หรือสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์และสิ่งที่เรียนรู้ โดยครูจะต้องเชื่อมโยงความรู้จากเครือข่ายดิจิทัลและออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างกิจกรรมทางการเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้

ครู กศน. ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทแห่งสังคมยุคดิจิทัล ดังนี้

 1. มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ได้
 2. พัฒนาดตนเองให้มีความสามารถในการผลิตสื่อเทคโนโลยีหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่
 3. สามารถเข้าถึงความรู้ บริหารจัดการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม
 4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
 5. ร่วมกับผู้เรียนในการวิเคราะห์ความพร้อมในการใช้สื่อดิจิทัล

สถานศึกษาในสังกัดควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้และประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับกรอบความคิดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด มีขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

การวางแผน (Plan)

การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนได้นั้น ถือได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงนำนโยบาย ข้อสั่งการ แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของสำนักงาน กศน. และกระทรวงศึกษาธิการ มาประชุมวางแผนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด เพื่อกำหนดเป็นแนวทางและมอบหมายให้สถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการระบบการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MODEL) ควบคู่ไปกับ มาตรการป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยคำนึงความเหมาะสมของเทคโนโลยีดิจิทัลและวิถีชีวิตแนวใหม่ (New Normal) ไปพร้อมกัน ทั้งนี้ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการวางแผนการจัดการระบบการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการพัฒนา “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”
2. จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ให้พร้อมรับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโคโรนา 2019 (COVID-19)
3. ให้สถานศึกษาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผสมผสานกับเทคโนโลยีดิจิทัลและแนวทางวิถีชีวิตใหม่ตามความพร้อมและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน
4. การจัดการระบบการจัดการเรียนรู้ให้มีทั้งรูปแบบการเรียนแบบออนไลน์ (Online) และรูปแบบออฟไลน์ (Offline) รวมทั้งการพบกลุ่มตามปกติแต่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย Social Distancing เพื่อรักษาระยะห่าง การดูแลสุขอนามัยของผู้เรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัด ควบคู่การให้ผู้เรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัยและหมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์
5. ให้สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางและวิธีการของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามประกาศเปิด-ปิดภาคเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

6. ให้สถานศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาผ่านทางสื่อเทคโนโลยี เช่น Website, Fan-page, Facebook, Line หรือช่องทางอื่น ๆ

การดำเนินการ (Do)

ให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นำนโยบายและแนวทางไปสู่การปฏิบัติ โดยยึดหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผสมผสานกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MODEL) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น ทันสมัย เหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติ ในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาของชาติ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีในอนาคต

2. พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง บรรลุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน

3. ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ ทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือกเสรีที่สถานศึกษาได้พัฒนาขึ้น

4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ใบความรู้ออนไลน์ ใบงานออนไลน์ แบบทดสอบออนไลน์ การประเมินผลออนไลน์ เป็นต้น

5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู กศน. เข้ารับการพัฒนาเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการสร้างห้องเรียนออนไลน์ เช่น Google Classroom, Google Site เป็นต้น รวมถึงความสามารถในการสื่อสารและการจัดการศึกษาแบบออนไลน์โดยการประชุมทางไกลผ่าน Application ต่าง ๆ เช่น Zoom Meeting, Facebook Live เป็นต้น

6. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาแบบออนไลน์ผ่าน Website, Fan-page, Facebook, Line เป็นต้น ให้กับสถานศึกษาในสังกัด

7. การออกแบบและสร้างระบบการรับสมัครนักศึกษาออนไลน์ด้วย Google Forms ที่สามารถนำไปใช้รับสมัครนักศึกษาแบบออนไลน์

การตรวจสอบ (Check)

การตรวจสอบประสิทธิภาพในการนำแนวทางกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. กำกับ นิเทศ ติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ผ่านการประชุมแบบออนไลน์ และการรายงานผลแบบออฟไลน์

2. การประเมินความพึงพอใจของครู กศน. จากการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ของสถานศึกษา
การปรับปรุงแก้ไข (Action)

เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทบทวนและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานเพิ่มเติม ดังนี้

1. ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์

2. ส่งเสริมให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

3. กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน เป็นรูปแบบการนิเทศติดตามแบบออนไลน์

(3) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษากำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบออฟไลน์ (Offline) และแบบออนไลน์ (Online) ให้สอดคล้องกับมาตรการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน กศน. และแนวทางวิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และนำไปสู่การปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้โดยคำนึงถึงความพร้อมของชุมชนและผู้เรียน ดังนี้

การเตรียมการ

1. กำหนดระยะเวลาในการรับสมัครนักศึกษา กศน. และจัดทำประกาศรับสมัครนักศึกษาใหม่ในทุกภาคเรียน ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์และช่องทางต่าง ๆ

2. กำหนดการเปิดเรียนภาคเรียนตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ

3. ปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นระบบออนไลน์

4. ปรับระบบการเบิกจ่ายที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์

5. ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์

6. รวบรวมสื่อออนไลน์และจัดทำ Platform การเรียนรู้

การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การลงทะเบียนเรียน ให้รับลงทะเบียนเรียนในแต่ละระดับการศึกษาในรูปแบบออนไลน์

2. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น
 - 2.1 ห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom
 - 2.2 ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) www.classstart.org
 - 2.3 Zoom Meeting
 - 2.4 Line Group
 - 2.5 Facebook Live
 - 2.6 YouTube Live
3. ใช้สื่อการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ เช่น
 - 3.1 VTR และหรือ VDO Clip
 - 3.2 รายการจัดการเรียนรู้ออกอากาศทางสถานี ETV. DLTV. ช่องดิจิทัล 52 กศน.
 - 3.3 หนังสือเรียนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 3.4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)
 - 3.5 Platform การเรียนรู้
4. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากการพบกลุ่มในห้องเรียนออนไลน์
5. วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเข้าห้องสอบ โดยให้สถานศึกษาใช้มาตรการ Social Distancing และการวัดผลผ่านศูนย์ทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำนักงาน กศน. (E-Exam)
6. จัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กพร.) รูปแบบออนไลน์ (Online) และรูปแบบออฟไลน์ (Offline)
7. การจัดการศึกษาในพื้นที่ปลอดภัย ให้ดำเนินการภายใต้เงื่อนไข ดังนี้
 - 7.1 พื้นที่ที่อยู่ในชุมชนและเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย ให้เรียนที่สถานศึกษา หรือชุมชน โดยมีเงื่อนไข ดังนี้
 - 7.1.1 ภายใต้เงื่อนไขพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) ในสถานการณ์ฉุกเฉิน
 - 7.1.2 ผู้เรียนไม่พร้อมเรียนออนไลน์
 - 7.1.3 ชุมชนมีความปลอดภัยสูง ไม่มีความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคไวรัส โควิด 2019 (COVID-19) ในชุมชน
 - 7.1.4 สถานศึกษาและชุมชนมีมาตรการตรวจคน คัดกรอง วัดไข้ สวมหน้ากากอนามัย การรักษาระยะห่างและอื่น ๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.1.5 จำนวนผู้เรียนมีไม่มาก
 - 7.2 วิธีการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.2.1 จำนวนผู้เรียนมีไม่มาก ให้สลับวันกันเข้าพบกลุ่ม

7.2.2 ผู้เรียนควรเว้นระยะการนั่งให้ห่างกัน

7.2.3 จำนวนชั่วโมงเรียนต่อวันไม่เกินวันละ 3 ชั่วโมง

7.2.4 ครู กศน. ลงพื้นที่จัดการเรียนรู้ที่บ้านผู้เรียน

โดยให้สถานศึกษานำแนวทางวิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีขั้นตอนตามระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

การวางแผน (Plan)

เพื่อให้การนำแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สถานศึกษาควรเตรียมการและวางแผนการพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณในทุกปี

การปฏิบัติ (Do)

สถานศึกษาควรนำแนวทางวิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) และแบบออฟไลน์ (Offline) ดังนี้

1. วิธีการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning Method)

1.1 ห้องเรียนออนไลน์ (Online Classroom)

มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

ครู กศน.

1. ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการลงทะเบียนเรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยแผนการสอน รายวิชา แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน ใบความรู้ ใบงาน งานที่มอบหมาย แบบทดสอบวัดผลระหว่างภาคเรียนและบันทึกหลังสอน

2. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรม Google Classroom สำหรับดำเนินการจัดการเรียนการสอนหรือระบบห้องเรียนออนไลน์ และรวบรวมแผนการเรียนการสอนไว้ในระบบ Google Drive กำหนด Code หรือ Line สำหรับการเข้าห้องเรียนแต่ละรายวิชา

2.1 ระบบ Google Classroom ครูผู้สอนมอบหมายงาน ใบงาน ภารกิจงานให้ผู้เรียนได้ศึกษา ปฏิบัติภารกิจงานและส่งผลงานตามที่ครูผู้สอนมอบหมาย โดยครูผู้สอนสามารถตรวจสอบผลงาน การให้คะแนนและการส่งงานของผู้เรียนได้ทุกคน โดยสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

- 1) ในหน้าชั้นเรียน ให้คลิกที่ “งานของชั้นเรียน”
- 2) คลิกที่ปุ่ม “สร้าง” จะมีตัวเลือกปรากฏออกมาให้เลือก

3) คลิ๊กเลือก “งาน” เพื่อสร้างงานสำหรับมอบหมายให้

ผู้เรียน

- หัวข้อ “สำหรับ” ครูสามารถกำหนดได้ว่าจะกำหนดงานนั้นให้ชั้นเรียนไหนและมอบหมายให้ผู้เรียนคนไหน หรือจะมอบหมายให้ผู้เรียนทุกคนในชั้นนั้นก็ได้

สำหรับงานนั้นได้

- หัวข้อ “คะแนน” ครูสามารถกำหนดคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนได้

- หัวข้อ “เกณฑ์การให้คะแนน” ครูสามารถกำหนด

เมื่อกำหนดทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถคลิ๊กปุ่ม “มอบหมาย” เพื่อมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ทันที เมื่อผู้เรียนเข้ามาในชั้นเรียน ผู้เรียนจะเห็นงานที่ครูมอบหมายให้ทันที เมื่อคลิ๊กเข้าไปดูก็จะเห็นรายละเอียดที่ครูได้กำหนดไว้ เช่น วันครบกำหนดส่งคะแนน เป็นต้น เมื่อผู้เรียนส่งงาน ครูจะสามารถดูได้ว่า ใครส่งงานแล้วและใครยังไม่ได้ส่ง

3. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบ Google Classroom โดยนำ Code หรือ Line ส่งเข้าระบบ Group Line ของห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าระบบห้องเรียนแต่ละรายวิชาตามรายวิชาที่ผู้เรียนได้ลงทะเบียน หรือส่ง Line ให้ผู้เรียนรายบุคคล

4. ติดตาม วัดและประเมินผล การส่งงานของผู้เรียน สรุปผลคะแนนการวัดผลระหว่างภาคเรียน โดยนำผลคะแนนของผู้เรียนรายบุคคลจากโปรแกรม Google Forms ที่สามารถดาวน์โหลดข้อมูลออกมาเป็นไฟล์ Microsoft Office Excel เพื่อดำเนินการบันทึกข้อมูลเข้าระบบโปรแกรมทะเบียนนักศึกษา ITw51

ผู้เรียน

1. ดำเนินการสมัครบัญชี Gmail และติดตั้ง Application Google Classroom สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยระบบออนไลน์ โดยมีครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาในการสมัครเข้าใช้บริการของ Gmail และการติดตั้ง Application

2. ดำเนินการเข้าห้องเรียน ศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ สื่อการเรียนรู้ ส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย เข้าระบบการสอบวัดผลระหว่างภาคเรียน โดยสแกน QR-Cord จากครูผู้สอนเพื่อเข้าทำข้อสอบระหว่างภาคเรียนตามรายวิชาที่ได้ลงทะเบียน กรณีผู้เรียนที่ไม่สามารถมาพบกลุ่มได้รับ Line จากระบบ Group Line ของ กศน.ตำบล เพื่อทำข้อสอบได้เช่นกัน

3. ติดตามข้อมูลการเรียนการสอนจากครูผู้สอนดูจากระบบ Group Line ของ กศน.ตำบล

1.2 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กพร.) แบบออนไลน์ (Online Learner Quality Development Activities)

สถานศึกษา

1. สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามกรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. สถานศึกษาจัดส่งแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อขอความเห็นชอบจากสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบ ประเมินการจัดกิจกรรม พร้อมเบิกจ่ายเงินตามระเบียบที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายในภาคเรียนนั้น ๆ และรายงานผลให้สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทราบ

4. สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัด

5. ให้ใช้กรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงาน กศน. (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/ว 3780 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2563) และแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน. (เพิ่มเติม) (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/ว 2609 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2563)

ครู กศน.

1. ออกแบบเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์
3. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์ เช่น Google Forms
4. จัดกิจกรรมระบบออนไลน์ผ่าน Application เช่น Google Classroom, Google Site, Zoom Meeting, Google Meet, Facebook, Line etc.

5. ใช้ Social Media นำเข้าเนื้อหา เช่น Video Clips, File, Audio Clips ในการสื่อสาร โต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้สื่อ

6. ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms และสร้างเกียรติบัตรออนไลน์สำหรับผู้ผ่านกิจกรรม

ผู้เรียน

1. มีเครื่องมือใช้ในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Smartphone, Tablet, Computer ที่เชื่อมต่อผ่านระบบ Internet

2. มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการใช้ Application ในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

3. ลงทะเบียนการเข้าร่วมกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

4. เข้าร่วมกิจกรรมตามตารางการเรียนรู้ออนไลน์ที่กำหนด

5. จัดทำและส่งงานที่ได้รับมอบหมายผ่านระบบออนไลน์เพื่อเป็น

หลักฐานในการประเมิน

6. จัดเก็บภาพเกียรติบัตรหรือพิมพ์เกียรติบัตรเก็บไว้เป็นผลงาน

ของตนเอง

2. วิธีการจัดการเรียนเรียนรู้แบบออฟไลน์ (Offline Learning Method)

2.1 ห้องเรียนออฟไลน์ (Offline Classroom)

ครู กศน.

1. ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการลงทะเบียนเรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ประกอบด้วยแผนการสอนรายวิชา แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน ใบความรู้ ใบงาน งานที่มอบหมายและแบบทดสอบวัดผลระหว่างภาคเรียน

2. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมกำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือห้องเรียนแบบออฟไลน์

3. ดำเนินการรวบรวม จัดหาสื่อการเรียนรู้ เช่น แบบเรียน Video Clips, File, Audio Clips เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดี

4. แจกตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงานและสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนนำกลับไปศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ด้วยวิธีการตามความพร้อมของผู้เรียนและครู เช่น การสื่อสารทางโทรศัพท์ การพบผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นต้น

6. ครูติดตาม วัดและประเมินผล การส่งงานของผู้เรียน สรุปผลคะแนนการวัดผลระหว่างภาคเรียน ผ่านเอกสารหรือหลักฐาน

ผู้เรียน

1. ผู้เรียนติดต่อแจ้งความประสงค์ใช้วิธีการเรียนแบบออฟไลน์กับครู กศน. หรือครูผู้สอน

2. ผู้เรียนมารับตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน และสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนนำกลับไปศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ณ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล หรือศูนย์การเรียนชุมชน เป็นต้น

3. ผู้เรียนติดตามข้อมูลการเรียนการสอนจากครู กศน. หรือครูผู้สอน ผ่านทางโทรศัพท์หรือเข้ามาพบครู กศน. หรือครูผู้สอน เป็นรายบุคคล

2.2 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กพร.) แบบออฟไลน์ (Offline Learner Quality Development Activities)

สถานศึกษา

1. สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามกรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. สถานศึกษาจัดส่งแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อขอความเห็นชอบจากสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบ ประเมินการจัดกิจกรรม พร้อมเบิกจ่ายเงินตามระเบียบที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายในภาคเรียนนั้น ๆ และรายงานผลให้สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทราบ

4. สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัด

5. ให้ใช้กรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงาน กศน. (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/ว 3780 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2561) และแนวทางการ จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน. (เพิ่มเติม) (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/ว 22609 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2563)

ครู กศน.

1. ออกแบบเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์
3. จัดทำใบลงทะเบียนการเข้าร่วมกิจกรรม
4. รวบรวม จัดหาสื่อการจัดกิจกรรม เช่น Video Clips, File, Audio Clips เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดี
5. แจกตารางการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงานและสื่อการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนนำกลับไปศึกษาเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง
6. จัดการเรียนรู้และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ตาม ความพร้อมของครูและผู้เรียน เช่น สื่อสารผ่านโทรศัพท์และ Application ต่าง ๆ พบผู้เรียนเป็น รายบุคคล
7. ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านเอกสาร หลักฐาน พร้อมจัดทำ เกียรติบัตรให้กับผู้ผ่านกิจกรรม

ผู้เรียน

1. ลงทะเบียนการเข้าร่วมกิจกรรม
2. รับตารางการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงานและสื่อการจัดกิจกรรม
3. ศึกษาและทำความเข้าใจกับกระบวนการเรียนรู้
4. เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจากสื่อการจัดกิจกรรม เช่น Video Clips, File, Audio Clips
5. ขอรับคำปรึกษาจากครู กศน.
6. จัดทำและส่งงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเป็นหลักฐานในการ ประเมิน

การตรวจสอบ (Check)

สถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบการนำแนวทางวิธีการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับ นิเทศ ติดตาม วิธีการจัดการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ กศน. ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และกลุ่มต่าง ๆ ผ่านการประชุมแบบ Online และการรายงานผลแบบ Online และ Offline

2. จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. นักศึกษา กศน. ผู้นำชุมชนและภาคีเครือข่าย กศน.อำเภอ

3. รายงานสรุปผลการโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น

4. ผลจากการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ของสถานศึกษา

การปรับปรุงแก้ไข (Action)

สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบมาดำเนินการวิเคราะห์และนำไปปรับประยุกต์ใช้ในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น โดยดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) รวมถึงการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กพร.) ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline โดยคำนึงถึงศักยภาพหรือความพร้อมของผู้เรียน ความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน สถานการณ์ มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(4) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้

สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งเสริมให้สถานศึกษาเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลที่จะเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์เพิ่มขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาควรต้องพยายามติดตาม ศึกษา และทำความเข้าใจแนวทางและพัฒนาการที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะครูในยุคดิจิทัลจะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการพัฒนาด้านเองให้มีทักษะและความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถชี้แนะและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในห้องเรียนออนไลน์ยุคใหม่ (MOOC) มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการทรัพยากรการเรียนรู้และการสื่อสารการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Google+ Twitter และรูปแบบการสอนโดยใช้ Google App ผ่าน Application ที่พัฒนาขึ้นโดย Google ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนมีเวลาในการเตรียมการสอนได้อย่างเต็มที่ สามารถเพิ่มเนื้อหาและจุดมุ่งหมายในการสอน โดยการนำเอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง มาจัดรูปแบบโดยอาศัยเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ สื่อสารทางออนไลน์ หรือ ตัวกลางที่ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลมาเชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับข้อสั่งการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) นอกจากนี้ ดร.กนกวรรณ วิชาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ว่าการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรของ กศน. อย่าง

สม่ำเสมอ โดยจัดอบรมครูผู้สอนทางระบบออนไลน์ ทั้งในเรื่องหลักสูตรการศึกษาจากระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอาชีพ ให้มีการส่งเสริมการผลิตรายการและเผยแพร่ผ่านทางดิจิทัลทีวี ช่อง 52 และ ETV ซึ่งเป็นบ้านแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เนื้อหาสาระตามหลักสูตรสถานศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตรวมไปถึงการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกิดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้ประเภทสื่อดิจิทัล (Digital Media) ซึ่งมีความหมายและองค์ประกอบ ดังนี้

1. สื่อดิจิทัล หมายถึงสื่อที่มีการนำเอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหวเสียง และวิดีโอ เป็นต้น โดยอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้ข้อมูลที่เป็นสื่อต่าง ๆ สามารถแปลงสภาพและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

2. สื่อดิจิทัล มีองค์ประกอบดังนี้ 1) ข้อความ (Text) 2) เสียง (Audio) 3) ภาพนิ่ง (Still Image) 4) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) และ 5) ภาพวิดีโอ (Video)

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงมีนโยบายให้สถานศึกษาใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นโยบายและมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยมีขั้นตอนตามระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

การวางแผน (Plan)

สถานศึกษาควรเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชุมชี้แจงแนวทางการใช้สื่อการเรียนรู้การจัดการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ให้บุคลากรในสังกัดทราบและการกำหนดรูปแบบการใช้สื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ความพร้อมของผู้เรียน รวมทั้งมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

2. ส่งเสริมและพัฒนาครู กศน. ในการใช้สื่อดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์และฐานข้อมูลความรู้ดิจิทัลในการจัดการศึกษา

3. ให้สถานศึกษาถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ ศธ 0210.44/852 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2563 เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

4. ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรสถานศึกษาผ่านทาง 1) สถานีวิทยุศึกษาและสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV.) ทั้งระบบ Ku-Band และ C-Band Digital TV 2) ช่องทางอินเทอร์เน็ตและรูปแบบ

อื่น ๆ ได้แก่ Application บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือระบบ PC และ Tablet เช่น Facebook, Line, YouTube เป็นต้น 3) สื่อ Offline ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น VTR, VDO, Clip. 4) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) และ 5) Platform การเรียนรู้ ฯลฯ

5. ให้สถานศึกษาในการดาวน์โหลด QR Code สื่อการเรียนรู้ เช่น 1) คู่มือการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิตในนักเรียนแบบบูรณาการ 2) ชุดสื่อสำเร็จรูปยุคดิจิทัล หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6. ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผ่านระบบ Online และ Offline ผ่าน Application ต่าง ๆ เช่น Google Classroom, Google sites, Google Forms, Google Docs, Google Sheet , Google Slides, Flipped Classroom, Zoom meeting, Google meet, Facebook, Line OBS Studio ฯลฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความพร้อมของผู้เรียน

7. ให้สถานศึกษาสำรวจความต้องการของ ครู กศน. และนักศึกษา กศน. ในการพัฒนาหรือจัดทำสื่อดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ (Google Forms)

การดำเนินการ (Do)

สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสถานศึกษาในสังกัด ร่วมวางแผนเพื่อพัฒนาบุคลากรทางด้านการจัดทำสื่อดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์และนำแนวทางการใช้สื่อการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ไปสู่การปฏิบัติ เช่น

1. การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการใช้หรือจัดทำสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล ดังนี้

1.1 การสร้างห้องเรียนออนไลน์ด้วย Google Classroom

1.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา (Thailand Knowledge Portal : TKP)” หลักสูตร “พัฒนาคัลังความรู้สู่ชุมชน

1.3 การจัดทำวารสารออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์

1.4 การเขียนข่าวประชาสัมพันธ์งานด้วยระบบออนไลน์

1.5 การใช้งานระบบการประชุมทางไกล (Conference) เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์

2. ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ทำเนียบสื่อการเรียนรู้ผ่านระบบเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources Linkage System) ของห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอ และแหล่งเรียนรู้คลังข้อมูลด้านวิชาการ (Thailand Knowledge Portal)

3. ให้สถานศึกษาจัดทำ จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

4. ให้สถานศึกษาใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ตามความพร้อมของสถานศึกษา ครูและผู้เรียน

5. ให้สถานศึกษาประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา กศน. ที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ผ่าน Google Forms

6. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมของสำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น Website, Facebook, Line และวารสารออนไลน์ (Online Journal) เป็นต้น

7. ให้สถานศึกษาสรุปและรายงานผลการใช้สื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ให้สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทราบ

การตรวจสอบ (Check)

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตรวจสอบการนำแนวทางการใช้สื่อการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของสถานศึกษาในสังกัด ดังนี้

1. กำกับ นิเทศ ติดตาม การใช้สื่อการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของสถานศึกษา ผ่านการประชุมแบบ Online และการรายงานผลแบบ Offline

2. การประเมินความพึงพอใจของครู กศน. จากการพัฒนาบุคลากรในโครงการและกิจกรรมด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หรือพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ที่สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดขึ้น

3. การประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR)

การปรับปรุง (Action)

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบมาดำเนินการวิเคราะห์และนำไปใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง มีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) รวมถึงการพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย วัดและประเมินผลให้ครอบคลุม ทุกรายวิชา นอกจากนี้ ยังได้มอบหมายให้สถานศึกษานำผลการประเมินความพึงพอใจไปใช้ในการจัดหาหรือพัฒนาสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งแบบ Online และ Offline โดยคำนึงถึงศักยภาพหรือความพร้อมของผู้เรียน ความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา วิธีการเรียนรู้ สถานการณ์ มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(5) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

ตามที่สำนักงาน กศน. ได้มอบนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กศน. เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรเตรียมความพร้อมในการปรับรูปแบบการวัดและประเมินผล ทั้งในรูปแบบของออฟไลน์ (Offline) และออนไลน์ (Online) โดยเลือกให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และความพร้อมของสถานศึกษาว่าจะประเมินในรูปแบบใด โดยคำนึงถึงความสอดคล้องและเหมาะสม

กับธรรมชาติของรายวิชา ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน สำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จึงกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ดังนี้

1. การประเมินผลระหว่างภาคออนไลน์

การวางแผน (PLAN)

1. ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลตามแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป็นวาระการประชุมเพื่อชี้แจงบุคลากรสถานศึกษา

3. มอบหมายและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ

4. กำหนดโครงการในแผนการปฏิบัติงานประจำปี

5. บริหารจัดการงบประมาณตามโครงการ

6. ดำเนินการพัฒนาบุคลากร

7. เตรียมการบริหารงานวิชาการ

7.1 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลผ่านระบบออนไลน์

7.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ การวัดและประเมินผล เช่น ITW, Google Classroom, Google Forms, Google Site, Google Drive, Line, Facebook, Microsoft Office Excel, QR-CODE, LINK ฯลฯ

8. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีการวางแผนการนิเทศและนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการและที่กำหนด และรายงานผลให้สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

การดำเนินการ (DO)

สถานศึกษาสามารถนำนโยบายและแนวทางไปสู่การปฏิบัติ เพื่อดำเนินการวัดและประเมินผลตามแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ โดยใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและบริบทของผู้เรียน มีการจัดทำข้อสอบออนไลน์เพื่อใช้ในการประเมินผลกลางภาคของนักศึกษา กศน. ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ครูผู้สอน

1. ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการลงทะเบียนเรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยแผนการสอนรายวิชา แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน โดยจัดทำใบความรู้ ใบงานและงานที่มอบหมาย และจัดทำแบบทดสอบวัดผลระหว่างภาคเรียน

2. ออกแบบทดสอบวัดผลระหว่างภาคเรียน โดยใช้โปรแกรม Google Forms สำหรับประเมินผลกลางภาคออนไลน์ และรวบรวมคลังข้อสอบไว้ในระบบ Google Site สำหรับเป็นช่องทางให้ผู้เรียนได้เข้าระบบการสอบรายบุคคล โดยจัดทำเป็น 2 ช่องทางให้ผู้เรียนได้เลือกการเข้าระบบ ได้แก่ QR-CODE และ LINK

3. ดำเนินการประเมินผลกลางภาคออนไลน์โดยนำ QR-CODE ให้ผู้เรียนสแกนเพื่อเข้าทำข้อสอบระหว่างภาคเรียนตามรายวิชาที่ผู้เรียนได้ลงทะเบียน หรือส่ง LINK ให้ผู้เรียนรายบุคคลหรือเข้าระบบ Group Line กรณีผู้เรียนที่ไม่สามารถเข้ามาพบกลุ่มได้

4. สรุปผลคะแนนการวัดผลระหว่างภาคเรียน โดยนำผลคะแนนของผู้เรียนรายบุคคลจากโปรแกรม Google Forms ที่สามารถดาวน์โหลดข้อมูลออกมาเป็นไฟล์ Microsoft Office Excel เพื่อดำเนินการบันทึกข้อมูลเข้าระบบโปรแกรมทะเบียนนักศึกษา ITw51 ผู้เรียน

1. ดำเนินการสมัครบัญชี Gmail สำหรับใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยระบบออนไลน์ โดยมีครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาในการสมัครเข้าใช้บริการของ Gmail

2. ดำเนินการเข้าระบบการสอบวัดผลระหว่างภาคเรียน โดย สแกน QR-CODE จากครูผู้สอนเพื่อเข้าทำข้อสอบระหว่างภาคเรียนตามรายวิชาที่ได้ลงทะเบียน กรณีผู้เรียนที่ไม่สามารถเข้ามาพบกลุ่มได้รับ Link จากระบบ Group Line ของ กศน.ตำบล เพื่อทำข้อสอบได้เช่นกัน

3. ดูผลคะแนนการสอบได้ทันทีที่ทำข้อสอบระบบออนไลน์เสร็จเรียบร้อย หากกรณีสอบไม่ผ่านติดต่อครูผู้สอนเพื่อดำเนินการแก้ไขหรือขอสอบซ่อมออนไลน์ต่อไป

สถานศึกษา

1. ดำเนินการจัดทำคลังข้อสอบระหว่างภาคเรียนระบบออนไลน์ ด้วยระบบ Google Site ของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน โดยบันทึกฐานข้อมูลคลังข้อสอบเข้าระบบ Google Drive ของสถานศึกษา

2. จัดทำ ปรับปรุง เพิ่มเติมรายวิชาที่ลงทะเบียนใหม่ เพื่อให้สถานศึกษามีคลังข้อสอบระหว่างภาคเรียนระบบออนไลน์ครบในทุกรายวิชา ทุกระดับการศึกษา

การตรวจสอบ (Check)

1. ตรวจสอบจากคะแนนการวัดและประเมินผลระหว่างภาคของนักศึกษา กศน.

2. ตรวจสอบจากการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษา กศน. ในการวัดและประเมินผลระหว่างภาค

3. ตรวจสอบจากผลการวัดและประเมินในโปรแกรมทะเบียนนักศึกษา (ITw51) ของสถานศึกษา

การปรับปรุงแก้ไข (Action)

1. นำผลจากการวัดและประเมินผลระหว่างภาคมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา กศน. ในรายวิชาที่มีคะแนนต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

2. นำข้อเสนอแนะจากการนิเทศ ติดตาม มาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การให้มีคลังข้อสอบระหว่างภาคเรียนในระบบออนไลน์ครบทุกรายวิชา ทุกระดับการศึกษา เป็นต้น

2. การสอบซ่อมออนไลน์

การสอบซ่อมออนไลน์ตามแนวทางในการวัดและประเมินผลการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ มีขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

การวางแผน (Plan)

ระดับจังหวัด

1. แต่งตั้งคณะทำงานและผู้รับผิดชอบ
2. กำหนดโครงการในแผนการปฏิบัติการประจำปี
3. จัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการงบประมาณตามโครงการ
4. แจ้างแนวทางการสอบซ่อมออนไลน์ให้สถานศึกษาทราบ
5. ประสานสถานศึกษาในสังกัดเพื่อร่วมกันกำหนดวันสอบซ่อมออนไลน์
6. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในการทำแบบทดสอบออนไลน์เพื่อนำมาใช้

ในการสอบซ่อมหรือคัดเลือกข้อสอบจากคลังข้อสอบในการจัดทำแบบทดสอบ

7. การเตรียมการบริหารงานวิชาการ

7.1 กำหนดแนวทางการสอบซ่อมออนไลน์ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงาน กศน. และแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

7.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ เช่น ITw51, Google Classroom, Google Forms, Line, Facebook, Microsoft Office Excel, QR-CODE, Link, Google Site, Google Drive ฯลฯ

7.3 จัดทำระบบลงทะเบียนสำหรับรายวิชาที่จะเปิดให้มีการสอบซ่อมและระบบ Internet และ Website สำหรับสอบซ่อมของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

7.4 จัดทำคู่มือการใช้งานเว็บไซต์แบบทดสอบออนไลน์

8. วางแผนการกำกับ นิเทศและติดตามผล ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา

การดำเนินการ (Do)

ระดับสถานศึกษา

1. ศึกษาคู่มือการใช้งานเว็บไซต์แบบทดสอบออนไลน์
2. แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบการดำเนินการสอบซ่อมออนไลน์
3. เปิดรับลงทะเบียนการสอบซ่อมออนไลน์ของนักศึกษาและบันทึกข้อมูลเข้าระบบ ITw51 ทั้ง 3 ระดับการศึกษา

4. แจ้างรายชื่อรายวิชาที่จะดำเนินการสอบซ่อมออนไลน์ทั้ง 3 ระดับการศึกษาให้สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทราบข้อมูล

5. เมื่อได้รับ Link หน้าเว็บไซต์ระบบการสอบซ่อมออนไลน์ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลการสอบซ่อมออนไลน์ของสถานศึกษา จัดทำ QR- CODE และ Link รายวิชาที่จะสอบซ่อมและดำเนินการ Print QR-Code สำหรับการดำเนินการสอบในวันและเวลาที่กำหนด

6. ดำเนินการสอบซ่อม โดยให้ผู้เรียนเข้าสอบซ่อมตามช่วงเวลาที่ยกหนด สถานศึกษากำหนด ลงทะเบียนผู้เข้าสอบซ่อม ผู้เข้าสอบซ่อมสแกน QR- CODE ในรายวิชาที่ลงทะเบียนสอบซ่อม หากพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในการเข้าระบบการสอบซ่อมออนไลน์ ให้เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการสอบ ดำเนินการช่วยเหลือ แก้ไข ให้ผู้เรียนสามารถเข้าสอบได้ตามกำหนด

7. เมื่อผู้เรียนสอบซ่อมออนไลน์เสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งผลคะแนนการสอบซ่อมให้ผู้เรียนทราบ โดยผู้เรียนสามารถเรียกดูผลคะแนนได้จากระบบการสอบซ่อมได้ทันที

8. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลการสอบซ่อมออนไลน์ระดับอำเภอ จัดเก็บข้อมูลคะแนนผู้เข้าสอบซ่อมออนไลน์

9. ให้เจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาบันทึกข้อมูลการสอบซ่อม เข้าสู่ระบบ ITw51

ระดับจังหวัด

1. จัดทำระบบลงทะเบียน แจ้งรายวิชาที่ต้องสอบซ่อมออนไลน์เป็นรายอำเภอ

ประจวบคีรีขันธ์

2. แจ้งชื่อเว็บไซต์และระบบสอบซ่อมออนไลน์ของสำนักงาน กศน.จังหวัด

3. นำข้อมูลรายวิชาที่สอบซ่อมออนไลน์ของแต่ละอำเภอจากการลงทะเบียนสอบซ่อมไปจัดทำ Link ข้อสอบของแต่ละอำเภอเข้าสู่ระบบ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. เมื่อสอบเสร็จแล้วเจ้าหน้าที่แต่ละอำเภอสามารถดึงคะแนนแต่ละวิชา และ Download เป็น File Excel สำหรับเก็บเป็นรายงานได้

การตรวจสอบ (Check)

1. ตรวจสอบการใช้งานระบบสอบซ่อมออนไลน์จากเจ้าหน้าที่คุมสอบด้วย Google Forms

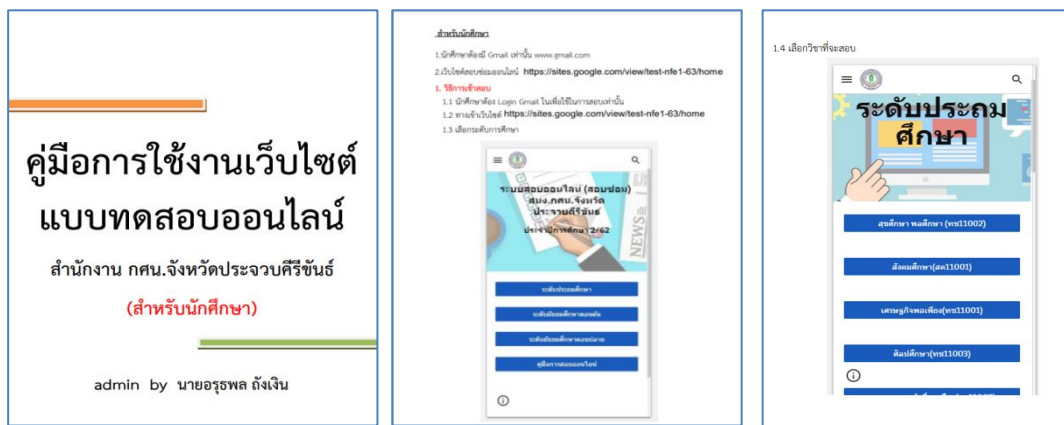
ออนไลน์

การปรับปรุงแก้ไข (Action)

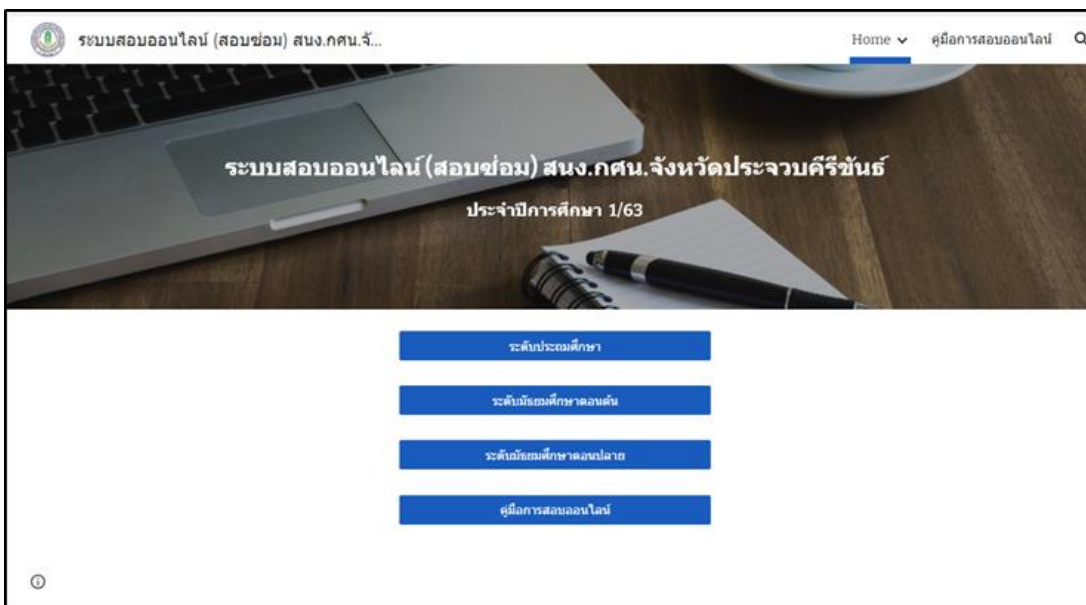
1. นำผลจากการดำเนินงานการสอบซ่อมออนไลน์มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. ปรับปรุงระบบให้ทันสมัยและใช้งานได้ง่ายมากยิ่งขึ้นในการดำเนินงานจัดสอบซ่อมออนไลน์ในภาคเรียนถัดไป

คู่มือการใช้งานเว็บไซต์แบบทดสอบออนไลน์

ระบบสอบออนไลน์ (สอบซ่อม) สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

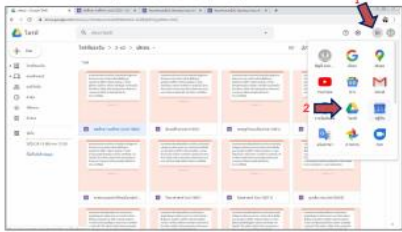
ขั้นตอนการนำคะแนนของนักศึกษาแยกเป็นอำเภอ

ชื่อไฟล์: นายสุรเดช วัฒโนธรรม ส่วนงาน: วิชาการ/ไม่ใช่วางแผน

ขั้นตอนการนำคะแนนของนักศึกษาแยกเป็นอำเภอ

ขั้นตอนที่ 1(Start) เข้าเว็บไซต์ www.google.co.th ล็อกอินด้วย Gmail

ขั้นตอนที่ 2 คลิกที่ 9 จุด แล้วเลือกที่ ไดรฟ์ (Drive)

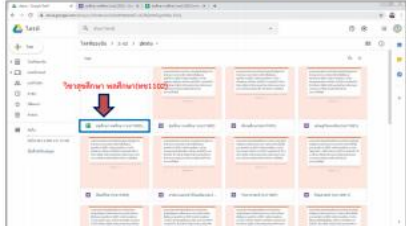
ขั้นตอนที่ 3 คลิกเลือกไฟล์ของระดับชั้นที่ต้องการ ประถม / ม.ต้น / ม.ปลาย

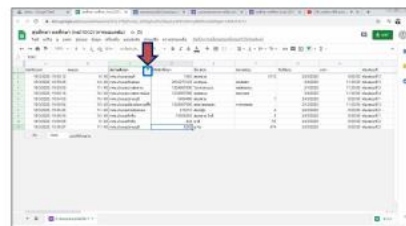
ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการคำนวณและจัดเก็บคะแนนเรียบร้อยแล้ว

ชื่อไฟล์: นายสุรเดช วัฒโนธรรม ส่วนงาน: วิชาการ/ไม่ใช่วางแผน

ขั้นตอนที่ 4 ค้นหาคีย์ล็อกไฟล์ Google Sheet วิชาที่ต้องการ

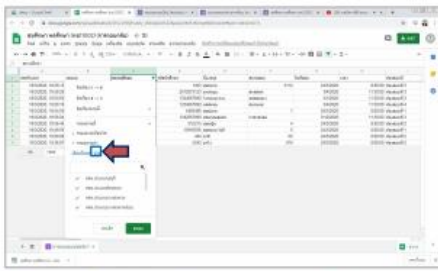
ขั้นตอนที่ 5 เลือกคีย์ ตัวกรอง ()

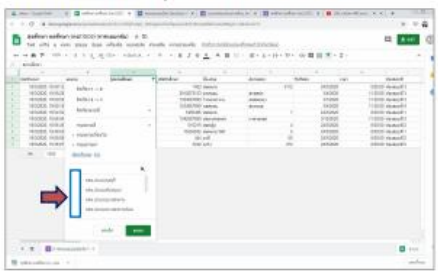
ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการคำนวณและจัดเก็บคะแนนเรียบร้อยแล้ว

ชื่อไฟล์: นายสุรเดช วัฒโนธรรม ส่วนงาน: วิชาการ/ไม่ใช่วางแผน

ขั้นตอนที่ 6 กดเลือก **เรียง**

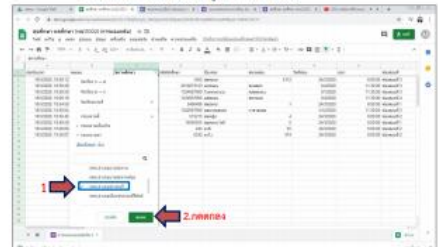
ขั้นตอนที่ 7 เมื่อกด **เรียง** แล้วจุดกรข้างหน้า คณ.อำเภอจะหายไป

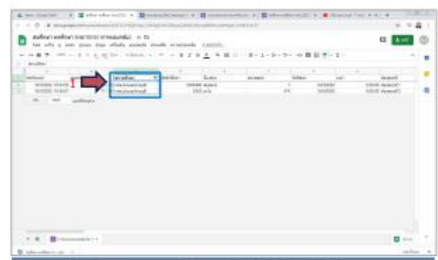
ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการคำนวณและจัดเก็บคะแนนเรียบร้อยแล้ว

ชื่อไฟล์: นายสุรเดช วัฒโนธรรม ส่วนงาน: วิชาการ/ไม่ใช่วางแผน

ขั้นตอนที่ 8 ไขเมาส์เลื่อน ขึ้น ลง เพื่อเลือก คณ.อำเภอที่ต้องการ แล้วคลิกให้ขึ้นเครื่องหมายถูก แล้วกด **ตกลง**

ขั้นตอนที่ 9 (END) จะแสดง คณ.อำเภอที่ค้นหาทั้งหมด

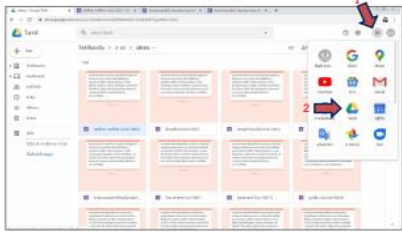
ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการคำนวณและจัดเก็บคะแนนเรียบร้อยแล้ว

ชื่อไฟล์ บางรูปอาจ ด้เป็น ส่วนนอก ด้ออกไม่ได้ตามปกติ

ขั้นตอนการนำคะแนนของนักศึกษาแยกเป็นอำเภอ

ขั้นตอนที่ 1(Start) เข้าเว็บไซต์ www.google.co.th ล็อกอินด้วย Gmail

ขั้นตอนที่ 2 คลิกที่ 9 จุด แล้วเลือกที่ โดราท์ (Drive)

ขั้นตอนที่ 3 คลิกเลือกไฟล์เตอร์ ระดับชั้นที่ต้องการ ประถม / ม.ต้น / ม.ปลาย

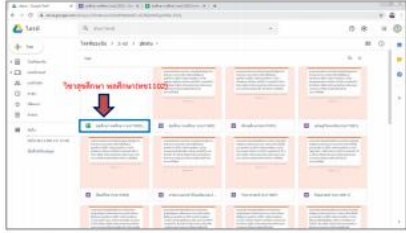

ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูลประจาฉบับที่พิมพ์

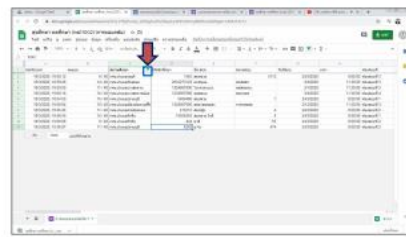
1

ชื่อไฟล์ บางรูปอาจ ด้เป็น ส่วนนอก ด้ออกไม่ได้ตามปกติ

ขั้นตอนที่ 4 ค้นพบไฟล์ไฟล์ Google Sheet วิชาที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 5 เลือกกดที่ ตัวกรอง ()

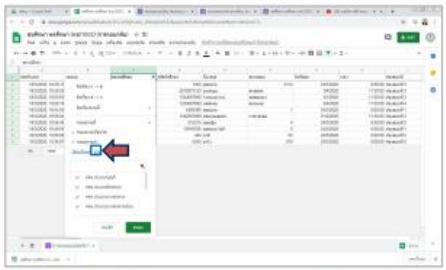

ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูลประจาฉบับที่พิมพ์

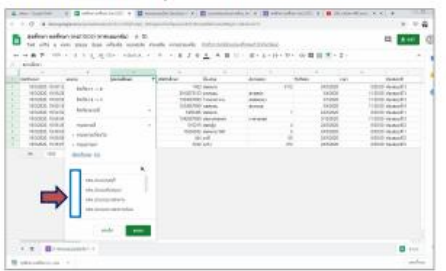
2

ชื่อไฟล์ บางรูปอาจ ด้เป็น ส่วนนอก ด้ออกไม่ได้ตามปกติ

ขั้นตอนที่ 6 กดเลือก **เรียง**

ขั้นตอนที่ 7 เมื่อกด **เรียง** แล้วจุดกร ช้างหน้า คน อำเภอจะหายไป

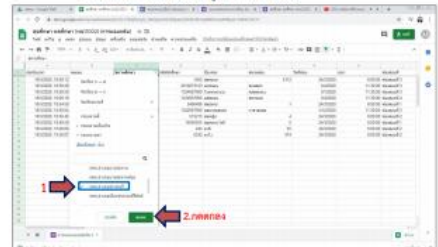

ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูลประจาฉบับที่พิมพ์

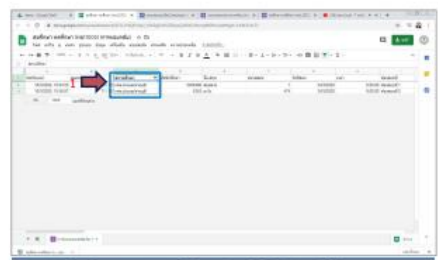
3

ชื่อไฟล์ บางรูปอาจ ด้เป็น ส่วนนอก ด้ออกไม่ได้ตามปกติ

ขั้นตอนที่ 8 ใช้เมาส์เลื่อน ชีบ ลง เพื่อเลือก คน.อำเภอที่ต้องการ แล้วคลิกที่ **ใช้บนเครื่อง** นำมาถูก แล้วกด **ตกลง**

ขั้นตอนที่ 9 (END) จะแสดง คน.อำเภอที่ค้นหาทั้งหมด

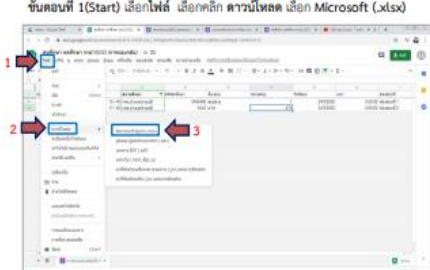
ดำเนินการเสร็จสิ้นการพิจารณาคะแนนและทำการดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูลประจาฉบับที่พิมพ์

4

วิธีการโหลดไฟล์ใน Google Sheet เป็นไฟล์ Excel เพื่อจัดเก็บ

วิธีโหลดไฟล์ใน Google Sheet เป็นไฟล์ Excel เพื่อจัดเก็บ

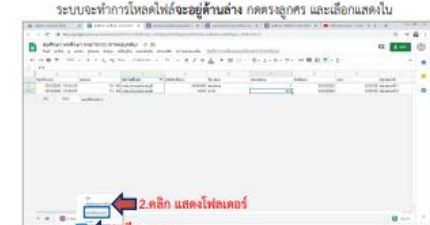
ขั้นตอนที่ 1 (Start) เลือกไฟล์ เลือกคลิก ดาวน์โหลด เลือก Microsoft (xlsx)

ขั้นตอนที่ 2 (END) มี 2 แบบ คือ 2.1 การใช้ Browser Chrome
2.2 การใช้ Browser Firefox

2.1 กรณีใช้ Browser Chrome

ระบบจะทำการโหลดไฟล์จะอยู่ด้านล่าง กดตรงลูกศร และเลือกแสดงใน

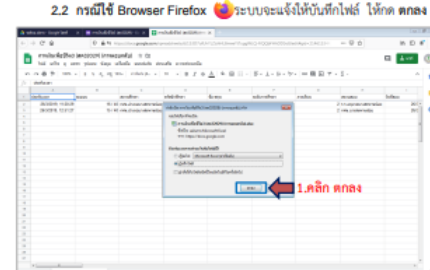
ดำเนินการส่งอีเมลหาทีมสารสนเทศและภาคีความสาส์นด้วยใจจริงมีประชาชน

จะปรากฏไฟล์เอกสารที่เลือกและไฟล์ที่ดาวน์โหลดไว้

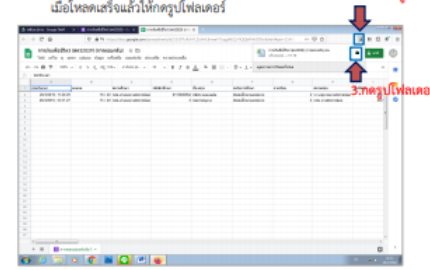

ดำเนินการส่งอีเมลหาทีมสารสนเทศและภาคีความสาส์นด้วยใจจริงมีประชาชน

2.2 กรณีใช้ Browser Firefox ระบบจะแจ้งให้บันทึกไฟล์ ให้กดตกลง

เมื่อคลิกบันทึกไฟล์แล้ว ระบบจะแจ้งว่ากำลังโหลดด้านบน เมื่อโหลดเสร็จแล้วให้ดูรูปไฟล์เตอร์

ดำเนินการส่งอีเมลหาทีมสารสนเทศและภาคีความสาส์นด้วยใจจริงมีประชาชน

จะปรากฏไฟล์เอกสารที่เลือกและไฟล์ที่ดาวน์โหลดไว้

ดำเนินการส่งอีเมลหาทีมสารสนเทศและภาคีความสาส์นด้วยใจจริงมีประชาชน

3. การทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam)

สำนักงาน กศน. มีนโยบายให้ใช้การทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับนักศึกษา กศน. ที่พลาดและขาดสอบการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. โดยสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ในการจัดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. ประชุมวางแผนเพื่อการทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) ร่วมกับสถานศึกษา
2. แต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบ
3. วางแผนบริหารการทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) ในแต่ละภาคเรียน

การดำเนินการ (Do)

1. ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ลงทะเบียนสอบ.
2. การลงทะเบียนสอบ
3. การลงทะเบียนสอบกรณีพิเศษ
4. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดสอบ
5. การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดสอบ
6. การดำเนินการจัดสอบ

การตรวจสอบ (Check)

1. ตรวจสอบจากการประเมินผลการเข้าทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) ของนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน โดยนักศึกษาสามารถทำข้อสอบและทราบผลคะแนนทันทีที่สอบเสร็จ
2. ตรวจสอบสถิติการเข้าสอบ-ขาดสอบจากระบบบริหารจัดการของศูนย์สอบในระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam)
3. ตรวจสอบจากประเมินผลความพึงพอใจในการดำเนินงาน
4. ตรวจสอบจากสรุปรายงานผลของศูนย์ทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam)

การปรับปรุงแก้ไข (Action)

1. สถานศึกษานำผลการทดสอบมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. สถานศึกษาจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม

4. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน

(N-NET)

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำหน้าที่เป็นศูนย์สอบในการบริหารการจัดสอบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Educational Test : N-NET) เพื่อวัดความรู้และความคิดของนักศึกษาภาคเรียนสุดท้ายในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยจัดสอบครอบคลุมเนื้อหา 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิตและสาระการพัฒนาสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดสอบ ดังนี้

1. เพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้อของสถานศึกษา

3. เพื่อประกอบการสำเร็จการศึกษา
4. เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์สอบปฏิบัติงานตามปฏิทินของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เพื่อให้การบริหารการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Educational Test : N-NET) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. การประชุมวางแผนและชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสำนักงาน กศน.

2. แต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบ
3. กำหนดโครงการในแผนการปฏิบัติงานประจำปี
4. การบริหารจัดการงบประมาณตามโครงการ
5. การบริหารวิชาการ

การดำเนินการ (Do)

การดำเนินการตามคู่มือแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์การสอบ N-NET ให้กับสถานศึกษาซึ่งเป็นสนามสอบทราบ
2. ติดตาม สทศ. แจ้งข่าวสาร
3. เข้าร่วมประชุมกับ สทศ. ในการจัดประชุมชี้แจงศูนย์สอบ
4. ศูนย์สอบแต่งตั้งคณะทำงานระดับศูนย์สอบ

5. ศูนย์สอบดำเนินการแจ้งเลขที่บัญชีสำหรับโอนเงินจัดสรรไปยัง สทศ.
 6. กำกับติดตามให้สถานศึกษาจัดส่งข้อมูลจำนวนผู้เรียน จำนวนห้องเรียนและสถานที่ที่ใช้เป็นสนามสอบของสถานศึกษา ในระบบการสอบ N-NET ผ่านเว็บไซต์ สทศ. (www.niets.or.th)
 7. ศูนย์สอบกำกับติดตามการจัดส่งข้อมูลจำนวนผู้เรียน จำนวนห้องเรียนและสถานที่ที่ใช้เป็นสนามสอบของสถานศึกษา ในระบบการสอบ N-NET
 8. ศูนย์สอบแจ้งคณบดีหรือนักศึกษาไปยัง สำนักงาน กศน.
 9. สำนักงาน กศน. นำข้อมูลรายชื่อผู้สมัครสอบส่งมายัง สทศ.
 10. แจ้งให้สถานศึกษาตรวจสอบรายชื่อเข้าห้องสอบและยืนยันข้อมูลในระบบ N-NET
 11. ศูนย์สอบตรวจสอบสนามสอบและเพิ่ม-ลด สนามสอบ
 12. ศูนย์สอบจัดสนามสอบและโอนย้าย กรณีมีความจำเป็นต้องย้ายสนามสอบในระบบการสอบ N-NET
 13. สทศ. ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบ
 14. ศูนย์สอบแต่งตั้งคณะกรรมการ ระดับสนามสอบในระบบบริหารการจัดสอบ
 15. สทศ. โอนเงินให้ศูนย์สอบ และศูนย์สอบส่งใบเสร็จรับเงินให้ สทศ.
 16. สทศ. จัดส่งคู่มือการจัดสอบสำหรับสนามสอบและกรรมการคุมสอบ วิทยากรคุมสอบ เอกสารการจัดสอบและอุปกรณ์ให้ศูนย์สอบ
 17. ศูนย์สอบจัดประชุมชี้แจงกรรมการคุมสอบ
 18. สทศ. ส่งกล่องบรรจุแบบทดสอบ กล่องบรรจุกระดาษคำตอบให้ศูนย์สอบ
 19. ศูนย์สอบส่งกล่องบรรจุแบบทดสอบและกล่องบรรจุกระดาษคำตอบให้สนามสอบในวันสอบ
 20. ศูนย์สอบกำชับสนามสอบ ส่งกล่องบรรจุกระดาษคำตอบ กล่องบรรจุแบบทดสอบและเอกสารการจัดสอบให้ศูนย์สอบ
 21. สทศ. รับกล่องบรรจุกระดาษคำตอบและเอกสารการจัดสอบจากศูนย์สอบ
 22. แจ้งกำหนดการประกาศผลสอบผ่าน www.niets.or.th
 23. ศูนย์สอบจัดทำรายงานผลการจัดสอบและรายงานสรุปค่าใช้จ่ายในระบบบริหารการจัดสอบ
 24. ศูนย์สอบทำลายแบบทดสอบและรายงาน สทศ.
 25. รายงานผลวิเคราะห์คะแนนผ่าน www.niets.or.th
- ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในฐานะศูนย์สอบ จะดำเนินการกำกับติดตามให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ดำเนินการตรวจสอบรายชื่อเข้าห้องสอบและยืนยันข้อมูลที่ต้องในเวลาที่ สทศ. กำหนด เพราะหากไม่ดำเนินการ สทศ. จะตัดรายชื่อที่เข้าห้องสอบส่งผลให้นักศึกษาไม่มีสิทธิ์สอบ

การตรวจสอบ (Check)

1. ตรวจสอบจากผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET)
2. ตรวจสอบจากการติดตามและรายงานผลการบริหารการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในฐานะศูนย์สอบ

การปรับปรุงแก้ไข (Action)

1. นำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาควบคุมดูแลจำนวนผู้เข้าสอบ-ขาดสอบ
3. บริหารจัดการเรื่องการทดสอบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ยิ่งขึ้น

3.2.2 บรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พิสูจน์อักษรและรูปแบบการพิมพ์ผลงานทางวิชาการ

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการแต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน 5 คน เพื่อบรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พิสูจน์อักษรและรูปแบบการพิมพ์ผลงานทางวิชาการของกลุ่มแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แล้วดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงเอกสารให้ถูกต้องตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้จัดการศึกษา

3.2.3 การแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้บรรณาธิการ โดยคณะทำงานการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงเอกสารให้ถูกต้องตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้จัดการศึกษา

3.3 การนำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไปใช้จัดการศึกษาในสถานศึกษา

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทั้ง 8 แห่งในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นำแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการนิเทศ ติดตาม และ

ประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ การจัดกระบวนการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล โดยการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษายุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ (2) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษายุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (3) แบบสอบถามข้อมูลเพื่อศึกษาการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. ผลการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.1 ผลการประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการจัดการศึกษายุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และตอนที่ 3 ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการศึกษายุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
1. เพศ	
ชาย	31.82
หญิง	68.18
2. ตำแหน่ง	
ผู้บริหารสถานศึกษา	7.21
ครู กศน.	92.79

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
3. การศึกษา	
ปริญญาตรี	84.55
ปริญญาโท	14.55
ปริญญาเอก	0.90
4. สังกัด	
กศน.อำเภอหัวหิน	20.00
กศน.อำเภอปราณบุรี	29.09
กศน.อำเภอสามร้อยยอด	6.36
กศน.อำเภอกุยบุรี	9.09
กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	10.92
กศน.อำเภอทับสะแก	10.00
กศน.อำเภอบางสะพาน	8.18
กศน.อำเภอบางสะพานน้อย	6.36
รวม	100.00

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการศึกษาดังนี้

ด้านเพศ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 68.18 รองลงมาคือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.82 ตามลำดับ

ด้านตำแหน่ง พบว่า ครู กศน. ตอบแบบสอบถามสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 92.79 รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.21 ตามลำดับ

ด้านการศึกษา พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 84.55 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14.55 และระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.90 ตามลำดับ

ด้านสังกัด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด กศน.อำเภอปราณบุรีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 29.09 รองลงมาคือ กศน.อำเภอหัวหิน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 10.92 กศน.อำเภอทับสะแก คิดเป็นร้อยละ 10.00 กศน.อำเภอกุยบุรี คิดเป็นร้อยละ 9.09 กศน.อำเภอบางสะพาน คิดเป็นร้อยละ 8.18 และกศน.อำเภอสามร้อยยอดและ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.36 ตามลำดับ

4.1.2 ผลการประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามด้วย Google Forms เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลจาก

Google Forms เพื่อตั้งข้อมูลมาวิเคราะห์ในโปรแกรมไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล หาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาระดับการศึกษานอกโรงเรียนในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.21	0.50	มากที่สุด	2
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.98	0.57	มาก	3
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.85	0.69	มาก	4
4. ด้านการพัฒนาสื่อ	3.75	0.71	มาก	5
5. ด้านบุคลากร	4.25	0.55	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.02	0.50	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.02 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.98 ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.85 และด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาระดับการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครู กศน.นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาของชาติ	4.23	0.64	มากที่สุด	3
2. ครู กศน. นำหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.23	0.63	มากที่สุด	3
3. ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.33	0.62	มากที่สุด	1
4. ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้น	4.23	0.60	มากที่สุด	3
5. หลักสูตรมีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง	4.12	0.67	มาก	5
6. ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.25	0.57	มากที่สุด	2
7. ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อวางแผนทางการศึกษาและการประกอบอาชีพของผู้เรียน	4.21	0.60	มากที่สุด	4
8. หลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ	4.12	0.67	มาก	5

ภาพรวมด้านหลักสูตร	4.21	0.50	มากที่สุด
--------------------	------	------	-----------

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.21 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักสูตรมีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และหลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุดเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาระดับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรคิให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.65	มากที่สุด	4
2.	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ	4.31	0.65	มากที่สุด	2
3.	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน	4.33	0.62	มากที่สุด	1
4.	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม	4.31	0.60	มากที่สุด	2
5.	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ	4.30	0.64	มากที่สุด	3
	ภาพรวม	4.31	0.56	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.31 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ และครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู

กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 แสดงผลการศึกษาดูงานการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์	4.03	0.63	มาก	1
2. ครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์	3.88	0.82	มาก	3
3. ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน				
3.1 Google Classroom	3.81	0.85	มาก	
3.2 Google Sites	3.80	0.78	มาก	
3.3 Google Forms	3.93	0.75	มาก	
3.4 Google Docs	3.76	0.88	มาก	
3.5 Google Sheet	3.76	0.89	มาก	
3.6 Google Slides	3.70	0.93	มาก	
3.7 Flipped Classroom	3.72	0.93	มาก	
3.8 Zoom meeting	3.60	0.92	มาก	
3.9 Google Meet	3.57	0.99	มาก	
3.10 Facebook	4.15	0.81	มาก	
3.11 Line	4.29	0.77	มากที่สุด	
3.12 OBS Studio	3.47	1.08	มาก	
ค่าเฉลี่ย	3.80	0.74	มาก	4
4. ครู กศน. มีการใช้ Social Media เช่น คลิป์วิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ	4.02	0.86	มาก	2
ภาพรวม	3.81	0.73	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.81 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือครู กศน. มีการใช้ Social Media เช่น คลิป์วิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก ส่วนครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก โดยครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line, Facebook, Google Forms, Google Sites และ Google Classroom ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงผลการศึกษากิจการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ด้านการวัดและประเมินผล

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ	3.93	0.74	มาก	1
2. ครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์	3.79	0.74	มาก	3
3. ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms	3.83	0.75	มาก	2
ภาพรวม	3.85	0.69	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผลภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.85 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก ส่วนครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 7 แสดงผลการศึกษากิจการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน	3.55	0.88	มาก	4
2.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ	3.64	0.84	มาก	3
3.	สื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียนมากขึ้น	3.88	0.75	มาก	2
4.	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง	3.92	0.77	มาก	1
	ภาพรวม	3.75	0.71	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.75 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 3.55 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 8 แสดงผลการศึกษาดูการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านบุคลากร

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	ครู กศน. มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT	4.16	0.67	มาก	7
2.	ครู กศน. มีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.62	มากที่สุด	3
3.	ครู กศน. สร้างแรงจูงใจให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.23	0.59	มากที่สุด	5
4.	ครู กศน. สร้างประสบการณ์และเรียนรู้การแก้ปัญหาจากสภาพจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.21	0.65	มากที่สุด	6
5.	ครู กศน. แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	4.24	0.58	มากที่สุด	4
6.	ครู กศน. เข้าใจสถานการณ์สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	4.28	0.65	มากที่สุด	2
7.	ครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู	4.34	0.60	มากที่สุด	1
	ภาพรวม	4.25	0.55	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านบุคลากร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.25 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. เข้าใจสถานการณ์สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู กศน. มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก

4.1.3 ผลการประเมินผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

ผลการประเมินผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะมาสังเคราะห์ตามประเด็นความคิดเห็นจำนวน 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ดังนี้

1. การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงตามสภาพบริบท วิถีของชุมชน เหตุการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและตรงตามความต้องการของผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย มีความยืดหยุ่นและมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. สถานศึกษาและครูผู้สอนต้องเตรียมการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์สื่อดิจิทัลหรือจัดการเรียนรูปแบบออนไลน์เพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตใหม่ เว้นระยะห่าง ใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือ
3. การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนววิถีชีวิตใหม่ ทำให้การเรียนการสอนมีความทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ทำให้เปิดโลกกว้างได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนทำให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์สู่การปฏิบัติได้จริง
4. มีการปรับวิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายจากการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยเรียนออนไลน์ เรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ การศึกษาจากสถานที่จริง การศึกษาจากประสบการณ์จริงและใช้วิธีแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เป็นต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
5. มีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการพบกลุ่ม ควบคู่กับการเรียนระบบออนไลน์
6. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนมากขึ้น การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล ซึ่งต้องมีการพัฒนาระบบออนไลน์ การใช้สื่อดิจิทัล การใช้แอปพลิเคชันมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันโลกโซเซียล

7. มีการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์มากขึ้นโดยผ่านแอปพลิเคชัน ได้แก่ Line Facebook Zoom คลิปวิดีโอจากช่องทางต่าง ๆ เช่น YouTube, Link, Google เป็นต้น ซึ่งจะทำให้มีการสื่อสารกับผู้เรียนได้สะดวก รวดเร็ว ไม่จำเป็นต้องมาพบกลุ่มแบบเผชิญหน้า ผู้เรียนสามารถฝึกทำแบบฝึกหัดได้จากการทำใบงานจาก Google Forms ที่มาจากแผนการจัดการเรียนรู้

8. การพัฒนาครูให้มีความพร้อม เพื่อให้ก้าวทันโลกของเทคโนโลยี การมีความรู้พื้นฐานในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ประเด็นที่ 2 วิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาใดที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุด มีดังนี้

1. การจัดการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการพบกลุ่มและแบบออนไลน์
2. รูปแบบการพบกลุ่ม
3. แบบออนไลน์
4. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. การใช้ห้องเรียนออนไลน์ ด้วย Google Classroom
6. การใช้ Google Forms เพื่อใช้ในการทำแบบทดสอบ
7. การใช้สื่อออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)

ประเด็นที่ 3 วิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาที่ควรใช้อย่างต่อเนื่อง มีดังนี้

1. ห้องเรียนออนไลน์
2. การไลฟ์สดในกลุ่มที่นักศึกษาดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา
3. การใช้สื่อดิจิทัล ผสมผสานกับสื่อเอกสาร เช่น ใบงาน ในความรู้
4. การพบกลุ่ม
5. การออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
8. การใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ เช่น E-book, Google Forms, Google

Classroom, Zoom, Line, Google App และคลิปวิดีโอต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาหรือเรื่องที่เรียน

ประเด็นที่ 4 ในอนาคตจะมีวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่จะทำเพิ่มเติมหรือที่แตกต่างไปจากเดิม ดังนี้

1. การจัดการสอนแบบออนไลน์ Zoom, Google app, Glide App, Google Classroom, Line และ Facebook

2. การใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น พัฒนาสื่อเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

3. การจัดการศึกษาแบบเดิม การเข้าชั้นเรียน ใช้กระบวนการกลุ่ม

4. การใช้นวัตกรรมใหม่ที่เป็นการประหยัดเวลา เข้าใจง่ายและมีความสะดวก รวดเร็ว

5. การจัดการศึกษาแบบ Home School

6. การเรียนการสอนด้วยทางไกล

ประเด็นที่ 5 สิ่งที่เป็นเรื่องที่ทำหายในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. มีดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
2. การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน
3. การสร้างความรู้ให้ผู้เรียนใช้สื่อที่ทันสมัย ปรับวิธีการสอนให้ทันสมัย
4. การทำสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่หลากหลาย
5. การสอนรายบุคคล

4.2 ผลการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
1. เพศ	
ชาย	34.92
หญิง	65.08
2. ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	3.77
มัธยมศึกษาตอนต้น	41.31
มัธยมศึกษาตอนปลาย	54.92
3. สังกัด	
กศน.อำเภอหัวหิน	23.93
กศน.อำเภอปราณบุรี	21.15
กศน.อำเภอสามร้อยยอด	5.08
กศน.อำเภอกุยบุรี	5.08
กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	16.07
กศน.อำเภอทับสะแก	5.08
กศน.อำเภอบางสะพาน	17.87
กศน.อำเภอบางสะพานน้อย	5.74
รวม	100.00

จากตารางที่ 9 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการศึกษาดังนี้

ด้านเพศ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 65.08 รองลงมาคือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 34.92 ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 54.92 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 41.31 และระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.77 ตามลำดับ

ด้านสังกัด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด กศน.อำเภอหัวหิน สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.93 รองลงมาคือ กศน.อำเภอปราณบุรี คิดเป็นร้อยละ 21.15 กศน.อำเภอบางสะพาน คิดเป็นร้อยละ 17.87 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 16.07 กศน.อำเภอบางสะพานน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.74 และกศน.อำเภอสามร้อยยอด กศน.อำเภอกุยบุรี และกศน.อำเภอทับสะแก คิดเป็นร้อยละ 5.08

4.2.2 ผลการประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามด้วย Google Forms เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลจาก Google Forms เพื่อดึงข้อมูลมาวิเคราะห์ในโปรแกรมไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล หาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 10 แสดงผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.27	0.66	มากที่สุด	1
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.19	0.66	มาก	2
3. ด้านการวัดและประเมินผล	4.16	0.74	มาก	3
4. ด้านการพัฒนาสื่อ	4.10	0.73	มาก	4
ภาพรวม	4.19	0.61	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.19 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 และด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความ

ความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครู กศน. นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาของชาติ	4.23	0.76	มากที่สุด	5
2. ครู กศน. นำหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.29	0.76	มากที่สุด	3
3. ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.31	0.76	มากที่สุด	1
4. ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้องสัมพันธ์ และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น	4.30	0.75	มากที่สุด	2
5. ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.29	0.75	มากที่สุด	3
6. ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อวางแผนทางการศึกษา และการประกอบอาชีพของผู้เรียน	4.27	0.77	มากที่สุด	4
7. หลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.22	0.83	มากที่สุด	6
ภาพรวมด้านหลักสูตร	4.27	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 11 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.27 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 12 แสดงผลการศึกษาด้านการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล

ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรคให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.30	0.73	มากที่สุด	1
2. ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ	4.26	0.75	มากที่สุด	4

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
3. ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุ ของผู้เรียน	4.24	0.75	มากที่สุด	5
4. ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มี ความเหมาะสม	4.27	0.75	มากที่สุด	3
5. ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือ สีสี่ที่มีความน่าสนใจ	4.28	0.75	มากที่สุด	2
ภาพรวม	4.27	0.65	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.27 พิจารณาเป็นราย ข้อพบว่า ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. ออกแบบ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสีี่ที่มีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึง ความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 13 แสดงผลการศึกษากิจการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครู กศน. กำหนดตารางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์	4.27	0.77	มากที่สุด	1
2. ครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์	4.24	0.79	มากที่สุด	2
3. ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน				
3.1 Google Classroom	4.19	0.83	มาก	
3.2 Google Sites	4.16	0.81	มาก	
3.3 Google Forms	4.14	0.81	มาก	
3.4 Google Docs	4.12	0.82	มาก	
3.5 Google Sheet	4.14	0.83	มาก	
3.6 Google Slides	4.11	0.82	มาก	
3.7 Flipped Classroom	4.10	0.86	มาก	
3.8 Zoom meeting	4.09	0.87	มาก	
3.9 Google Meet	4.09	0.89	มาก	
3.10 Facebook	4.20	0.85	มาก	
3.11 Line	4.29	0.81	มากที่สุด	
3.12 OBS Studio	4.00	0.95	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.14	0.75	มาก	4
4. ครู กศน. มีการใช้ Social Media เช่น คลิปวิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสาร โต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิด ทักษะ	4.23	0.83	มากที่สุด	3

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ภาพรวม	4.16	0.73	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก โดยครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line, Facebook, Google Classroom, Google Sites, Google Forms และ Google Sheet ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงผลการศึกษาด้านการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครู กศน. ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ	4.16	0.78	มาก	2
2. ครู กศน. ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์	4.13	0.80	มาก	3
3. ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms	4.18	0.80	มาก	1
ภาพรวม	4.16	0.74	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Form มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือครู กศน. ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก ส่วนครู กศน. ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 15 แสดงผลการศึกษาด้านการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน	4.01	0.84	มาก	4
2.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลสามารถใช้งานได้ต้องมีประสิทธิภาพ	4.08	0.82	มาก	3
3.	การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้น	4.14	0.79	มาก	2
4.	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง	4.16	0.78	มาก	1
	ภาพรวม	4.10	0.73	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.10 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก

4.2.3 ผลการประเมินผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

ผลการประเมินผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะมาสังเคราะห์ตามประเด็นความคิดเห็น จำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดการเรียนการสอน มีวิธีการหรือรูปแบบที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ มีดังนี้

1. วิธีเรียนแบบออนไลน์เนื่องจากเข้าถึงง่าย สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่หากมีอินเทอร์เน็ต เพื่อตอบโจทย์ยุคสมัยใหม่ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19
2. การเรียนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Zoom, Line เป็นต้น ผ่านแอปพลิเคชันในมือถือ
3. การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการพบกลุ่มและแบบออนไลน์
4. การใช้สื่อดิจิทัลเนื่องจากทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

5. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์

ประเด็นที่ 2 เรื่องที่เป็นสิ่งท้าทายในการเรียนรู้ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ มีดังนี้

1. การเรียนผ่านออนไลน์ การใช้โซเชียลมีเดีย การใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นเรื่องท้าทายเพราะต้องใช้เวลาในการสร้างความคุ้นเคยและการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในโลกยุคใหม่ พร้อมใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. การจัดการสอนแบบออนไลน์ ที่มีครูผู้สอนเตรียมการสอนโดยการไลฟ์สด หรือทำเป็นคลิปวิดีโอให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนรู้มากขึ้น

3. การเรียนรู้แบบ Active Learning การลงมือปฏิบัติจริง เน้นเรื่องการทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน และการออกแบบผลิตภัณฑ์ชิ้นงานทั้งในแง่ของความสะดวกสบาย ประโยชน์ใช้สอยและการสร้างมูลค่าเพิ่ม การได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพใหม่ ๆ การเรียนรู้แบบโครงการ ได้คิดค้นและทดลองปฏิบัติเรียนรู้ตามวิถีชีวิตใหม่

4. การพัฒนาระบบออนไลน์

5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล

4.3 ผลการประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ดำเนินการประเมินผลการศึกษานำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด มีผลการศึกษา ดังนี้

4.3.1 ผลการประเมินผลการศึกษาข้อมูลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังตาราง

ตารางที่ 16 แสดงผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Website, Fan-page, Facebook, Line เป็นต้น	4.88	0.35	มากที่สุด	2
2.	สถานศึกษามีการรับสมัครนักศึกษาแบบออนไลน์	4.13	0.83	มาก	6
3.	สถานศึกษาจัดทำระบบการลงทะเบียนแบบออนไลน์	3.13	1.36	ปานกลาง	8
4.	สถานศึกษามีการปฐมนิเทศนักศึกษาแบบออนไลน์ หรือการใช้สื่อดิจิทัล	3.25	1.39	ปานกลาง	7
5.	สถานศึกษามีการกำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์	4.13	0.83	มาก	6
6.	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระบบออนไลน์	2.95	0.93	ปานกลาง	9
	ผ่านสื่อ Application				
	6.1 Google Classroom	3.50	2.20	มาก	
	6.2 Google Sites	3.00	1.51	ปานกลาง	
	6.3 Google Forms	4.63	0.52	มากที่สุด	
	6.4 Google Docs	2.25	2.19	น้อย	
	6.5 Google Sheet	2.75	2.12	ปานกลาง	
	6.6 Google Slides	1.50	1.85	น้อยที่สุด	
	6.7 Flipped Classroom	1.13	1.81	น้อยที่สุด	
	6.8 Zoom Meeting	3.25	1.04	มาก	

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
6.9 Google Meet	2.50	1.60	น้อย	
6.10 Facebook	4.88	0.35	มากที่สุด	
6.11 Line	4.88	0.35	มากที่สุด	
6.12 OBS Studio	1.13	1.64	น้อยที่สุด	
7. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ สื่อดิจิทัล เช่น E-book, Video Clips, File, Audio Files เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ	4.88	0.35	มากที่สุด	2
8. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวัดและประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ	4.25	0.89	มากที่สุด	5
9. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์	4.13	0.83	มาก	6
10. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms	4.75	0.46	มากที่สุด	3
11. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการทดสอบระหว่างภาคหรือการทดสอบย่อยผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms	4.63	0.74	มากที่สุด	4
12. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวัดและประเมินผลปลายภาคเรียน (สอบซ่อม) ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms	5.00	0.00	มากที่สุด	1
ภาพรวม	3.56	0.54	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นำแนวทางการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวัดและประเมินปลายภาคเรียน (สอบซ่อม) ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Website, Fan-page, Facebook, Line เป็นต้น และสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ สื่อดิจิทัล E-book, Video Clips, File, Audio Files เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระบบออนไลน์ ผ่านสื่อ Application มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.95 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้ Application Line และ Facebook สูงสุด รองลงมาคือ Google Forms, Google Classroom, Zoom Meeting และ Google Sites ตามลำดับ

4.3.2 ผลการประเมินผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปตามประเด็นที่กำหนด 4 ประเด็น ได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมีผลการสรุปความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ประเด็นที่ 2 สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาในการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา พบว่า

1. การบริหารจัดการ

1.1 บุคลากร (Man) โดยสถานศึกษามีการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร ดังนี้

1.1.1 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จัดโครงการ 1) การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2) การใช้สื่อออนไลน์ 3) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ

1.1.2 กศน.อำเภอหัวหิน จัดโครงการ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ PLC ด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อขับเคลื่อนการใช้หนังสือทะเล มหาสมุทรและผลประโยชน์ทางทะเล 4) การประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์หลักสูตรอุทยานราชภักดิ์ ฉบับปรับปรุง 2563 5) การประชุมเชิงปฏิบัติการการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์หลักสูตรศาสนา ฉบับปรับปรุง 2563

1.1.3 กศน.อำเภอปราณบุรี จัดโครงการ 1) การจัดทำชั้นเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom 2) Google Forms ในการสร้างแบบสอบถาม ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ

1.1.4 กศน.อำเภอกุยบุรี ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ทั้งที่สถานศึกษาจัดเองและหน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น

1.1.5 กศน.อำเภอทับสะแก ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ทั้งที่สถานศึกษาจัดเองและหน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น นอกจากนี้ ยังกระตุ้นให้ครูและบุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น YouTube หรือ Website

1.1.6 กศน.อำเภอบางสะพาน จัดโครงการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่าน Application

1.1.7 กศน.อำเภอบางสะพานน้อย จัดโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.8 กศน.อำเภอสามร้อยยอด ดำเนินการโดยใช้ระบบ E-Person ในการจัดเก็บข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการบันทึกข้อมูลฐานข้อมูลครู กศน. ตำบล แผนการปฏิบัติงานและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละคนผ่านระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ สำนักงาน กศน. (DMIS)

1.2 งบประมาณ (Money)

สถานศึกษามีการประชุมวางแผนร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต และการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาทุกแห่งมีการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงบประมาณ ได้แก่ ระบบบริหารงบประมาณ E-Budget โปรแกรม Microsoft Excel และระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ สำนักงาน กศน. (DMIS)

1.3 การบริหารจัดการด้านวัสดุหรืออุปกรณ์ (Materials)

สถานศึกษามีการ 1) จัดหาสื่อและอุปกรณ์โดยใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) 2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผ่านระบบออนไลน์ด้วยโทรศัพท์ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ โดยใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ต 3) การใช้ประโยชน์จากระบบ Google Apps 4) การจัดหาสื่อ คู่มือการจัดการชั้นเรียนออนไลน์สำหรับครูและนักศึกษา และ 5) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดทำสื่อ OBS สำหรับใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 การจัดการ (Management)

สถานศึกษานำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพ PDCA สถานศึกษาและครู กศน. มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การวางแผน (Plan) พบว่า สถานศึกษามีการประชุมวางแผนการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 การปฏิบัติ (Do) พบว่า ครู กศน. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ระบบออฟไลน์ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความพร้อมของผู้เรียนแต่ละคน

2.3 การตรวจสอบ (Check) พบว่า ครู กศน. ใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ Google Forms สถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลการสอบซ่อมและระหว่างภาคเรียนด้วยระบบออนไลน์ ผ่าน Smartphone จัดการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET) ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กศน. (E-Exam) ณ ศูนย์สอบ กศน. อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา

2.4 การปรับปรุง (Act) พบว่า สถานศึกษา นำผลการนิเทศติดตามมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานครั้งต่อไป

3. กระบวนการบริหาร POSDCORB

3.1 การวางแผน (Planning: P) พบว่า สถานศึกษามีการประชุมวางแผนการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการวางแผนนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย รวมทั้งแนวปฏิบัติงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

3.2 การจัดหน่วยงาน (Organization: O) พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบทบาทภารกิจ โดยแบ่งโครงสร้างการปฏิบัติงานเป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มอำนวยการ กลุ่มจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และกลุ่มภาคี

เครือข่ายและกิจการพิเศษ โดยมีข้าราชการเป็นหัวหน้ากลุ่มงาน มีหน้าที่กำกับ ดูแลและให้คำแนะนำช่วยเหลือให้การดำเนินงานแต่ละกลุ่มงานบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

3.3 การจัดบุคลากร (Staffing : S) พบว่า สถานศึกษามีการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน โดยคำนึงถึงคุณภาพของบุคลากรและปริมาณที่เพียงพอกับปริมาณงาน จัดทำคำสั่งมอบหมายการปฏิบัติงานของบุคลากรตามตามความรู้ ความสามารถของบุคลากรแต่ละคน

3.4 การอำนวยการ (Directing : D) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยการในการปฏิบัติงาน กำกับและติดตาม ให้คำแนะนำช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษาให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

3.5 การประสานงาน (Coordinating : C) พบว่า สถานศึกษามีการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการ ผู้เรียน ภาควิชาเครือข่ายศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกันเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายเป็นไปด้วยความราบรื่น ถูกต้องและรวดเร็ว โดยการติดต่อประสานงานผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ได้แก่ 1) Fan-page Facebook 2) Line Group 3) Google Drive 4) Google Meet และ 5) Zoom

3.6 การรายงาน (Reporting : R) พบว่า สถานศึกษามีการรายงานเพื่อแจ้งผลการปฏิบัติงานหรือรายงานความก้าวหน้าในการทำงาน การรายงานถือเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานและสถานศึกษา ได้แก่ 1) ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ สำนักงาน กศน. (DMIS) 2) เว็บไซต์ กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (<http://prachuap.nfe.go.th/prachuap/>) 3) เว็บไซต์ การรายงานข่าว สำนักงาน กศน. (<http://oniepr.com/>) 4) Facebook ประชาสัมพันธ์ สำนักงาน.กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (<https://www.facebook.com/nfe.prachuap>)

3.7 การจัดงบประมาณ (Budgeting: B) พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำแผนการใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาบุคลากร สัญญาณอินเทอร์เน็ต การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

4. การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

4.1 การบริหารทรัพยากร

4.1.1 งานบุคลากร ใช้ระบบสารสนเทศสำหรับงานบุคลากร (E-Person) จัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทุกคนมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการฝึกอบรม ประวัติการทำงาน ประวัติเงินเดือน และสวัสดิการ ความถนัด ความสนใจและความสามารถพิเศษ สามารถนำข้อมูลสารสนเทศนี้มาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งการสรรหา การพัฒนา การรักษาไว้ การใช้ประโยชน์จากบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร

4.1.2 งานงบประมาณ ใช้ระบบสารสนเทศสำหรับงานงบประมาณ (E-Budget) ในการวางแผน กำกับและติดตามการใช้งบประมาณเพื่อใช้ในการจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีดิจิทัล สัญญาณอินเทอร์เน็ตและการพัฒนาบุคลากร

4.1.3 งานอาคารสถานที่ สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแผนผังอาคารและบริเวณโดยรอบ เช่น ห้องทำงาน ห้องประชุม ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ประวัติการ

ซ่อมแซมอาคาร เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานอาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ในอนาคต

4.1.4 งานชุมชน มีระบบสารสนเทศสำหรับงานชุมชน มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแผนที่ตั้งของสถานศึกษา กศน.ตำบล แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งเว็บไซต์ของสถานศึกษา กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ห้องสมุดประชาชน ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ สำนักงาน กศน. (DMIS) คลังข้อมูลด้านวิชาการ (Thailand Knowledge Portal) สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.2 การบริหารงานธุรการ ใช้ระบบสารสนเทศสำหรับงานธุรการ (E-Office)

4.3 การบริหารด้านการเรียนรู้

4.3.1 งานวิชาการ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระบบออนไลน์ผ่านสื่อ Application Google, Zoom Meeting, Facebook, Line, OBS Studio และระบบบริหารจัดการและสารสนเทศทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (<http://edu.nfe.go.th>)

4.3.2 งานพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์

ประเด็นที่ 3 สถานศึกษานำความรู้จากโครงการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่จัดโดยสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปพัฒนาต่อยอดการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา พบว่า

1. การนำไปใช้

สถานศึกษา ครูและบุคลากรนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ในรูปแบบของออนไลน์และออฟไลน์

2. ผลที่เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความรู้และทักษะในการสร้างห้องเรียนออนไลน์ ด้วยระบบ Google Classroom และสามารถนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษาผ่านระบบออนไลน์

2.2 ครูและบุคลากร พบว่า ครูสามารถจัดการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนออนไลน์ด้วย Google Classroom การพัฒนาต่อยอดการสร้างห้องเรียนออนไลน์ด้วย Google Site การสร้างแบบทดสอบออนไลน์ด้วย Google Forms โดยนำข้อมูลเข้าสู่ห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom การสร้าง Template Assignment และทำสำเนาให้กับผู้เรียนแต่ละคน สามารถสั่งงาน กำหนดวันส่งงาน ตรวจสอบและให้คะแนนได้โดย สะดวก รวดเร็ว และสามารถวัดและประเมินผลได้ทันที ตลอดจนจัดเก็บไฟล์งานให้อย่างเป็นระบบ

2.3 ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนผ่านห้องเรียนออนไลน์ ในระดับที่ดี สามารถเข้าถึงข้อมูลการใช้ห้องเรียนออนไลน์ได้ง่ายขึ้น รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายผ่าน Google Docs และส่งเข้า Google Drive ของครูผู้สอน โดยสามารถจัดเก็บไฟล์งานให้อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่าน Smartphone ทั้งระบบปฏิบัติการ IOS และ

Android มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง การสื่อสาร การทำงานและการดำรงชีวิต และนำความรู้ไปขยายผลกับครอบครัว ชุมชนและสังคมได้

2.4 สถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สอดคล้องกับสถานการณ์ นโยบายและวิถีชีวิตใหม่ มีการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายได้รับรู้อย่างทั่วถึง

2.5 ชุมชน พบว่า ชุมชนได้รับการจัดการศึกษานอกระบบที่สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการ Social Distancing และมีความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนออนไลน์

3. แบบอย่างที่ดี

3.1 ครูและบุคลากร

ครู กศน. ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี

3.1.1 นายภานุพงษ์ นันทวิสาร ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

3.1.2 นางสาวทิพวัลย์ ร่มวงษ์ ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอหัวหิน

3.1.3 นางสาวกมลมาศ คล้ายเพ็ญ ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอปราณบุรี

3.1.4 นางสาวกรรณิการ์ ประสิทธิ์พร ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอกุยบุรี

3.1.5 นางสาวสมิตา โชติดาว ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอทับสะแก

3.1.6 นางสาวทัศนิตา สุขเกษม ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอบางสะพาน

3.1.7 นายณัฐภูมิ รอดทรัพย์ ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

3.1.8 นางสาวภรณ์ทิลา อยู่เครือ ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอสามร้อยยอด

3.2 ผู้เรียน

ผู้เรียนที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนออนไลน์ และเป็นแบบอย่างที่ดี

3.2.1 นางสาวนลินรัตน์ หวงสา นักศึกษา กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

3.2.2 นางสาวณัฐทิกา รักเสรีพิทักษ์ นักศึกษา กศน.อำเภอปราณบุรี

3.3.3 นายธีรพงษ์ เขียวขำ นักศึกษา กศน.อำเภอบางสะพาน

3.3.4 นางสาวปลื้มกมล ตระกูลโทน นักศึกษา กศน.อำเภอบางสะพาน

3.3.5 นางสาวพิมลทิพย์ ปูปาน นักศึกษา กศน.อำเภอบางสะพาน

3.3.6 นางสาวสุชาดา ปินซิปิน นักศึกษา กศน.อำเภอบางสะพาน

3.3.7 นางสาวภาทินธิดา คลังทรัพย์ นักศึกษา กศน.อำเภอบางสะพาน

3.3.8 นายสมชาติ ศรีสุวรรณ นักศึกษา กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

3.3.9 นางสาวปัทมาพร แก้วฉวี นักศึกษา กศน.อำเภอสามร้อยยอด

ในภาพรวม มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. สถานศึกษาจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม การสื่อสาร การทำงานและการดำรงชีวิต
2. สถานศึกษาจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนา ครู กศน. ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
4. ผู้เรียนได้รับการฝึกปฏิบัติจริง (E-Learning) ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ เช่น การลงทะเบียนเรียนผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ Google Forms การเรียนรู้ผ่านช่องทางของ Google เช่น Google Drive, Google Forms, Google Site, Google Slides, Google Sheets, Google Classroom และ Application ต่าง ๆ เช่น Line, ZOOM, Team Ling
5. การสื่อสารและการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย เช่น YouTube, Facebook Live, ETV., E-book ฯลฯ
6. จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book), นิทรรศการออนไลน์ QR-Code เพื่อให้ผู้เรียนได้สืบค้นข้อมูลจาก Internet และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดทำรายงาน ชิ้นงาน โครงการงาน เป็นต้น

นอกจากนี้ สถานศึกษายังดำเนินการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ Google Forms ในการวัดและประเมินผล (การสอบซ่อม) ด้วยระบบออนไลน์ผ่าน Smartphone และการทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam) นอกจากนี้ ยังดำเนินการติดตาม ดูแลและช่วยเหลือผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น Line, Facebook, Smartphone ฯลฯ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขวิธีการดำเนินการให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนแต่ละคน

ประเด็นที่ 4 สถานศึกษามีจัดการโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่นอกเหนือจาก สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้จัด พบว่า

1. กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการจัดโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ประจำปีงบประมาณ 2563
2. กศน.อำเภอหัวหิน ดำเนินการจัดโครงการ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์หลักสูตรศาสตร์พระราชา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563 และ 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์หลักสูตรอุทยานราชภักดิ์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563
3. กศน.อำเภอบางสะพานบุรี ดำเนินการจัดโครงการ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของครู กศน. 2) การใช้ Google Classroom for Study
4. กศน.อำเภอกุยบุรี ดำเนินการจัดโครงการการจัดทำสื่อออนไลน์ สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

5. กศน.อำเภอทับสะแก ดำเนินการจัดโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรสร้างสถานีออนไลน์ด้วยโปรแกรม OBS Studio

6. กศน.อำเภอบางสะพาน ดำเนินการจัดโครงการจัดทำสื่อออนไลน์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7. กศน.อำเภอสามร้อยยอด ดำเนินการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของบุคลากร กศน.อำเภอสามร้อยยอด

4.4 ผลการประเมินผลการศึกษาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563

4.1.1 การบริหารจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่าในมาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาทุกประเด็นการพิจารณา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ มีผลการประเมินคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอสามร้อยยอด และ กศน.อำเภอทับสะแก ตามลำดับ มีคุณภาพระดับดีเลิศ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอบางสะพาน และ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ

4.1.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่าในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นการพิจารณา 2.3 ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย มีค่าคะแนนสูงสุดคือ 5 คะแนน มีคุณภาพในระดับดีเลิศ จำนวน 6 แห่ง คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด มีค่าคะแนนรองลงมาคือ 4 คะแนน และมีคุณภาพในระดับปานกลาง จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพาน มีค่าคะแนนต่ำสุดคือ 3 คะแนน

จากการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับแนวทางวิถีชีวิตใหม่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นการพิจารณา 1.5 ผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ ทุกแห่ง มีผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีผลการประเมินคุณภาพ คือ กศน.อำเภอหัวหิน และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด มีค่าคะแนนสูงสุดคือ 4.00 ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม รองลงมาคือ กศน.อำเภอปราณบุรี มีคะแนน 3.70

ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม ส่วน กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีค่าคะแนนต่ำสุดคือ 2.56 ระดับคุณภาพดี

เมื่อสถานศึกษาในสังกัดได้ใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการศึกษาออกตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ กศน. (ONIE MODEL) ผสานกับเทคโนโลยีดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ส่งผลให้ผู้เรียนการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จากการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นการพิจารณา 1.1 ผู้เรียนการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทุกแห่ง โดยมีสถานศึกษาจำนวน 7 แห่ง ที่กำหนดค่าเป้าหมายจากคะแนนเฉลี่ยผลสอบปลายภาคเรียนของผู้เรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยมีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม ค่าคะแนน 10.00 โดยมี กศน.อำเภอปราณบุรี มีค่าคะแนนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 78.13 รองลงมาคือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีค่าคะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.21 ส่วน กศน.อำเภอทับสะแก มีค่าคะแนนต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 ยกเว้น กศน.อำเภอหัวหิน ที่กำหนดค่าเป้าหมายจากคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 54.17

4.1.3 วิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทุกแห่ง ในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกประเด็นการพิจารณา พบว่า การประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกประเด็นการพิจารณา สถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม มีจำนวน 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพาน และ กศน.อำเภอกุยบุรี ตามลำดับ คุณภาพระดับดีเลิศ จำนวน 3 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด ตามลำดับ และมีผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพของการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกประเด็นการพิจารณา สถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม มีจำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน คุณภาพระดับดีเลิศ คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด ตามลำดับ คุณภาพระดับดี คือ กศน.อำเภอทับสะแก และ กศน.อำเภอบางสะพาน

4.1.4 การใช้สื่อการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทุกแห่ง ในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียน

เป็นสิ่งสำคัญ ประเด็นการพิจารณา 2.2 สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาที่มีระดับคุณภาพยอดเยี่ยม ในการใช้สื่อดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ กศน.อำเภอหัวหิน และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด รongลงมา มีคุณภาพระดับดีเลิศคือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอ บางสะพาน กศน.บางสะพานน้อย กศน.อำเภอปราณบุรี และ กศน.อำเภอทับสะแก และการแสดงความคิดเห็นในประเด็นการนำสื่อดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษา มีการจัดทำสื่อห้องเรียนออนไลน์แบบ Google Classroom เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การจัดทำ สื่อการเรียนในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) การเรียนรู้ผ่านสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV Channel) และ YouTube

4.1.5 วัดและประเมินผลการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล

ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้น ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ตามประเด็นการพิจารณาที่ 2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ผลการประเมินคุณภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับคะแนน 4.38 ระดับคุณภาพดีเลิศ เมื่อพิจารณาราย สถานศึกษา พบว่า มีระดับคุณภาพยอดเยี่ยม 3 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี และกศน.อำเภอบางสะพานน้อย รองลงมาคือ ระดับคุณภาพดีเลิศ 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพาน และ กศน.อำเภอ สามร้อยยอด สถานศึกษามีกระบวนการและวิธีการดำเนินงานที่ครู กศน. ทุกคน สามารถวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลด้วย เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ผู้เรียนได้รับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวัดและ ประเมินผลจากครู กศน. ผู้เรียนได้รับทราบผลการวัดและประเมินการเรียนรู้ ทุกรูปแบบ ทุกรายวิชา และทุกระยะ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อัตนเองให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้รายงานได้สรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. เพื่อประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มเป้าหมาย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและพื้นที่ดำเนินการ

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครู และ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 11 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง
2. การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 11 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง

3. การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มเป้าหมายในการจัดทำคู่มือแนวทางจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 12 คน ส่วนพื้นที่ดำเนินการ คือสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอบางสะพานบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพาน กศน.อำเภอบางสะพานน้อย และกศน.อำเภอสамร้อยยอด

4. การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน (2) ครู กศน. จำนวน 137 คน และ (3) นักศึกษา กศน. จำนวน 5,780 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน เนื่องจากคนน้อยจึงไม่ใช้วิธีการสุ่ม (2) ครู กศน. จำนวน 103 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควตา (3) นักศึกษา กศน. จำนวน 375 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เท่ากับ 0.95 และ 0.97 ตามลำดับ การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ส่วนพื้นที่ดำเนินการ คือสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอบางสะพานบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพาน กศน.อำเภอบางสะพานน้อย และกศน.อำเภอสามร้อยยอด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 3 ข้อ เป็นแนวคำถามเพื่อการสนทนาแบบมีโครงสร้าง

2. การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 5 ข้อ เป็นแนวคำถามเพื่อการสนทนาแบบมีโครงสร้าง

3. การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการใช้กระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ดังนี้ (1) การวางแผนการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (3) การนำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้จัดการศึกษาในสถานศึกษา

4. การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ

การจั ด ก า ร ศึ ก ษ า น อ ก ร ะ บ บ ปร ะ ด้ บ ก า ร ศึ ก ษ า
 ชั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจำวงศัรชัณ้ตามความคิดเห็น
 ของนั ก ศึ ก ษ า กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์ (3) แ บ บ ส อบ ถ าม ก าร น ำ แ น ว ท ำ ก าร จ ำ ด ำ ก าร ศึ ก ษ า
 น อ ก ร ะ บ บ ปร ะ ด้ บ ก าร ศึ ก ษ า ชั น ์ พື น ฐ ำ น ใน ยุ ค ดิ จั ท ล ตาม แ น ว ท ำ ก าร วิ ธี ชี วิ ต ใหม่ ไป ใช้ ใน ก าร จ ำ ด ำ ก าร ศึ ก ษ า น อ ก ร ะ บ บ ปร ะ ด้ บ
 ก าร ศึ ก ษ า ชั น ์ พື น ฐ ำ น ของ ส ถาน ศึ ก ษ า ใน สังกัดสำนักงาน กศน.จั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์ และ (4) แ อ ก ส ำ ร ร ำ ย ำ น ก าร
 ปร ะ เ มื น ต ุ น เ อ ง ข อ ง ส ถาน ศึ ก ษ า (Self – Assessment Report : SAR) ปี ง ปร ะ ม ำ ณ 2563

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากแบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group) และเครื่องบันทึกเสียง แล้วสรุป
 ข้อมูลที่ได้จากประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group)
2. รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จาก Google Forms ด้วยโปรแกรม
 ไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล โดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 (S.D.)
4. สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์
5. การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR)

สรุปผลการศึกษา

รายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุค
 ดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์ มี การ ส ร ุ ป ผล ก าร ศึ ก ษ า ตาม วั ต ถ ุ ประ ส ง ค์
 ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์

ผู้รายงานมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ร่วมกับ
 ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
 ในสังกัดสำนักงาน กศน.จั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์ พบว่า

1.1 สภาพบริบทพื้นที่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจั ง หวั ด
 ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์ พบว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์
 ชื่อย่อ “สำนักงาน กศน.จั ง หวั ด ปร ะ จ วั บ ศึ ร ชั น ์” เป็นหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มี
 ส ถาน ศึ ก ษ า ใน สังกัด จ ำ น ุ น 8 แห่ง ดัง นี้
 (1) ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ (2) ศูนย์การศึกษาอกระบบและ
 ก าร ศึ ก ษ า ตาม อั ธ ย ำ ศั ย อ ำ เ ก อ หั ว หิ น (3) ศูนย์การศึกษาอกระบบและ ก าร ศึ ก ษ า
 ตาม อั ธ ย ำ ศั ย อ ำ เ ก อ ปร ำ ณ บุรี (4) ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกุยบุรี
 (5) ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบึงสามพัน (6) ศูนย์การศึกษา
 น อ ก ร ะ บ บ และ ก าร ศึ ก ษ า ตาม อั ธ ย ำ ศั ย อ ำ เ ก อ บ ำ ง ส ะ พ ำ น (7) ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 อ ำ เ ก อ บ ำ ง ส ะ พ ำ น น ้อย และ (8) ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสามร้อยยอด มีหน่วย

จัดการศึกษาและหน่วยบริการการศึกษาในสังกัด ดังนี้ กศน.ตำบล จำนวน 48 แห่ง กศน.เทศบาลจำนวน 5 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทย “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) จำนวน 2 แห่ง หอสมุดรัชมังคลาภิเษกวงไกลกังวล อำเภอหัวหิน ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอบางสะพาน ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 6 แห่ง บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 64 แห่ง และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน กลุ่มเป้าหมาย เป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ ทหารกองประจำการ และผู้ต้องขัง

1.2 สภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.1 ด้านหลักสูตร พบว่า เป็นไปตามหลักการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงาน กศน. โดยมีจุดมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ มีระดับการศึกษา 3 ระดับ คือ (1) ระดับประถมศึกษา (2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ (3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับความต้องการ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการทำงานของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ กศน. หรือ ONIE MODEL

1.2.3 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานตามคู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2555) มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการออกแบบวิธีการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ (1) การประเมินระหว่างภาค และปลายภาคเรียน (2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (3) การประเมินคุณธรรมจริยธรรม (4) การสอบซ่อมผ่านระบบออนไลน์ (5) การทดสอบทางการศึกษานอกระบบระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) และ (6) การทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Exam)

1.2.4 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้กับผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย (1) สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ (2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3) สื่อบุคคลและภูมิปัญญา (4) สื่อแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และ (5) สื่อประเภทเทคนิควิธีการ โดยครูผู้สอนมีการใช้สื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้

1.2.5 ด้านบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสถานศึกษาในสังกัด มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

1.3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1.3.1 ด้านหลักสูตร พบว่า (1) ครูยังไม่มี การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ (2) สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีการประเมินหลักสูตร มีเพียง กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ที่มีการประเมินหลักสูตรรายวิชาเลือกหน้าที่พลเมืองตามรอยพระยุคลบาทรัชกาลที่ 9 ในระดับประถมศึกษา

1.3.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า (1) ครูบางส่วนมีการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้แต่ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ยังไม่สามารถนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียนได้ (2) สถานศึกษาจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตรวจแผน/เห็นชอบแผนก่อนเปิดภาคเรียน รวมทั้งบันทึกหลังจากการจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วน (3) กศน.ตำบล ที่ไม่เป็นเอกเทศ คับแคบ ไม่สามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องได้ และ (4) ผู้เรียนมีการกิจในเรื่องของอาชีพและการดำรงชีวิต ส่งผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

1.3.3 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า (1) มีการจัดทำต้นฉบับแบบทดสอบเพื่อใช้ในการสอบข้ออมในทุกภาคเรียน ทำให้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก (2) หลักฐานที่นำมาใช้เป็นคะแนนระหว่างภาค ควรเก็บคะแนนจากข้อมูลที่ต้องตรงตามเกณฑ์ความเป็นจริง สามารถวัดได้ชัดเจน และ (3) สถานศึกษาควรพัฒนาการวัดและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.4 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาควรจัดหาสื่อ คู่มือ เอกสารที่หลากหลาย ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน

1.3.5 ด้านบุคลากร พบว่า (1) ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ (2) ควรพัฒนาครูให้มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล (3) ครูควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองและดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง (4) ครูควรจัดทำรายงานการค้นคว้าด้วยตนเองเป็นรูปเล่มผลงาน หรือ Portfolio ที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และความต้อ ง ก า ร ข อ ง ก ลุ่ ม เป้ า ห ม า ย และ (5) ครูผู้สอนควรใช้ระบบการเรียนรู้แบบ Google Classroom มาใช้กับกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่ไม่สามารถมาพบกลุ่มได้ เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณการมาพบกลุ่มของผู้เรียนให้เพิ่มมากขึ้น

2. การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้รายงานมีการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถสังเคราะห์ข้อมูลและกำหนดเป็นแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ได้ 5 แนวทาง ได้แก่ (1) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ (2) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ (4) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้ และ (5) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

3. การนำแนวทางไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการวางแผนการดำเนินงานการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ (1) การวางแผนการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) การจัดทำคู่มือแนวทางจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้

4) ด้านสื่อการเรียนรู้ และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีการบรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พิสูจน์อักษรและรูปแบบการพิมพ์ผลงานทางวิชาการและการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้บรรณาธิการ และ (3) การนำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไปใช้จัดการศึกษา ในสถานศึกษา พบว่าสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา ทั้ง 8 แห่ง ในสังกัดนำแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้จัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหาร จัดการ การจัดกระบวนการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล โดยการใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้รายงานมีการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ พบว่า

4.1 ผลการประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตาม แนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย รวมทั้งด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านหลักสูตร ส่วนด้านการพัฒนาสื่อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและราย ข้อ สรุปผลได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน.นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่วนหลักสูตรมีการ ประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และหลักสูตรที่ครู กศน.นำมาใช้ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความ สับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความ เหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ และครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม ส่วนครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมา คือครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิปวิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ ส่วนครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียน

การสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด โดยครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line Facebook Google Forms Google Sites และ Google Classroom ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms ส่วนครู กศน. ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจาก ห้องเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการ เรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียนมากขึ้น ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้ งาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู กศน. มี ทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู รองลงมาคือครู กศน. เข้าใจสถานการณ์ สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ส่วนครู กศน. มีวิสัยทัศน์ ด้าน ICT มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ส่วนผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีแนวทางในการจัดการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีการ เปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ มีวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุด มีวิธีการหรือ รูปแบบการจัดการศึกษาที่ควรใช้อย่างต่อเนื่อง มีแนวทางการจัดการศึกษาในอนาคตที่มีวิธีการหรือรูปแบบการจัด กการศึกษา น อ ก ร ะ บ บ ร ะ ด บ ก า ร คี ก ษ า ขั น พื น ฐ า น ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ที่จะทำเพิ่มเติมหรือที่แตกต่างไปจากเดิม และมีสิ่งที่เป็นเรื่องที่ท้าทายในการจัด การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.

4.2 ผลการประเมินผลการนำแนวทางไปใช้การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความ คิดเห็นของนักศึกษากศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านการพัฒนา สื่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ สรุปผลได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำ หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน.นำหลักสูตร ไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น ส่วนหลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อ การเรียนรู้หลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มี ความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ ส่วนครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. กำหนดตารางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมาคือครู กศน.จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์ ส่วนครู กศน.จัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยครู กศน.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line, Facebook, Google Classroom, Google Sites, Google Forms และ Google Sheet ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ส่วนครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้น ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ส่วนผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.ตามความคิดเห็นของนักศึกษ กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีวิธีการหรือรูปแบบที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดและส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ และแนวทางการจัดการศึกษาที่มีสิ่งที่เป็นเรื่องท้าทายในการเรียนรู้ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

4.3 ผลการประเมินผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวัดและประเมินปลายภาคเรียน (สอบซ่อม) ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Website, Fan-page, Facebook, Line เป็นต้น และการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้สื่อดิจิทัล E-book, Video Clips, File, Audio Files เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อ Application มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.95 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้ Application Line และ Facebook สูงสุด รองลงมาคือ Google Forms, Google Classroom, Zoom Meeting และ Google Sites ตามลำดับ

4.4 ผลการประเมินผลการศึกษาจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีงบประมาณ 2563 พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการประเมินตนเอง ประจำปี 2563 ในมาตรฐานการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประเด็นการพิจารณาที่เกี่ ย ว ขั้ อ ง กั บ แ น ว ท า ง ที่กำหนด ดังนี้

1) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาทุกประเด็น การพิจารณา พบว่า มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอ บางสะพานน้อย กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอสามร้อยยอด และ กศน.อำเภอทับสะแก ตามลำดับ มีคุณภาพระดับดีเลิศ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอ บางสะพาน และ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ

2) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ (1) มีผลจากการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นการพิจารณา 1.5 ผู้เรียนการศึกษานอกระบบมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า มีผู้เรียนการศึกษานอกระบบที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีผลการประเมินคุณภาพ คือ กศน.อำเภอหัวหิน และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด มีค่าคะแนนสูงสุด คือ 4.00 ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม รองลงมาคือ กศน.อำเภอปราณบุรี มีคะแนน 3.70 ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม ส่วน กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีค่าคะแนนต่ำสุดคือ 2.56 ระดับคุณภาพดี (2) มีผลจากการประเมินตนเองในมาตรฐาน ที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นการพิจารณา 1.1 ผู้เรียนการศึกษานอกระบบมีความพึงพอใจต่อการเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาจำนวน 7 แห่ง ที่กำหนดค่าเป้าหมายจากคะแนนเฉลี่ยผลสอบปลายภาคเรียนของผู้เรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษานอกระบบสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดมีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม ค่าคะแนน 10.00 โดยมี กศน.อำเภอปราณบุรี มีค่าคะแนนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 78.13 รองลงมาคือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีค่าคะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.21 ส่วน กศน.อำเภอทับสะแก มีค่าคะแนนต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 ยกเว้น กศน.อำเภอหัวหิน ที่กำหนดค่าเป้าหมายจากคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับพบว่า สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 54.17 และ (3) มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นการพิจารณา 2.3 ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย มีค่าคะแนนสูงสุดคือ 5 คะแนน มีคุณภาพในระดับดีเลิศ จำนวน 6 แห่ง คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด มีค่าคะแนนรองลงมาคือ 4 คะแนน และมีคุณภาพในระดับปานกลาง จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพาน มีค่าคะแนนต่ำสุดคือ 3 คะแนน

3) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ดังนี้(1) มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกประเด็นการพิจารณา พบว่า มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม จำนวน 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอกุยบุรี และ กศน.อำเภอบางสะพาน ตามลำดับ มีคุณภาพระดับดีเลิศ จำนวน 3 แห่ง คือ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด ตามลำดับ และ (2) มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพของการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกประเด็นการพิจารณา พบว่า มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม จำนวน 1 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน มีคุณภาพระดับดีเลิศ คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย กศน.อำเภอปราณบุรี กศน.อำเภอกุยบุรี และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด ตามลำดับ และมีคุณภาพระดับดี คือ กศน.อำเภอทับสะแก และ กศน.อำเภอบางสะพาน

4) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้ มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นการพิจารณา 2.2 สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาที่มีระดับคุณภาพยอดเยี่ยม ในการใช้สื่อดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ กศน.อำเภอหัวหิน และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด รองลงมา มีคุณภาพระดับ ดีเลิศ คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอบางสะพาน กศน.บางสะพานน้อย กศน.อำเภอปราณบุรี และ กศน.อำเภอทับสะแก และการแสดงความคิดเห็นใน

ประเด็นการนำสื่อดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำสื่อห้องเรียนออนไลน์แบบ Google Classroom เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การจัดทำสื่อการเรียนในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) การเรียนรู้ผ่านสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV.) และ YouTube ตามลำดับ

5) แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล มีผลการประเมินตนเองในมาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นการพิจารณาที่ 2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับคะแนน 4.38 ระดับคุณภาพดีเลิศ เมื่อพิจารณารายสถานศึกษา พบว่า มีระดับคุณภาพยอดเยี่ยม 3 แห่ง คือ กศน.อำเภอหัวหิน กศน.อำเภอบางสะพานบุรี และ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย รองลงมาคือ ระดับคุณภาพดีเลิศ 5 แห่ง คือ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กศน.อำเภอกุยบุรี กศน.อำเภอทับสะแก กศน.อำเภอบางสะพาน และ กศน.อำเภอสามร้อยยอด และสถานศึกษามีกระบวนการและวิธีการดำเนินงานที่ครู กศน. ทุกคนสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ผู้เรียนได้รับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลจากครู กศน. ผู้เรียนได้รับทราบผลการวัดและประเมินการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกรายวิชาและทุกระยะ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

อภิปรายผล

การศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อเติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนร่วม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : ออนไลน์) สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุจรยา ชาวสกุล และคณะ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล การปฏิรูปประเทศสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) ที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้เทคโนโลยี ผู้จัดสรรทรัพยากร และผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาทั้งนี้เพื่อให้

สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับผล การศึกษา สุเนตร ชวัลดิว และคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) ผู้ สถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่าสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปฏิรูปด้านการจัดการศึกษาทำให้ทุก คนมีความรู้ความสามารถทางด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เพื่อขับเคลื่อนในเรื่องของนวัตกรรมสร้างชาติ และจัดหลักสูตร การเรียนการสอน แนวทางการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) ในยุคดิจิทัล ปรับบทบาทครูให้เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตาม กระบวนการ Five Step For Learn (Qsccs) หรือ STEM ครูเป็น Facilitator & Coach ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ใช้เทคนิค PBL : Problem & Project Based Learning ให้เกิดกระบวนการคิด และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม และสอดคล้องกับครูสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ปัจจัยที่จะผลักดันให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่าง คุ่มค่า คือการที่ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากการสังเกตในสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจาก สื่อสิ่งพิมพ์และจากสื่อ Electronic เช่น จาก Web Sites เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการทำโครงการอิสระสนองความสนใจ เป็น กิจกรรมที่ต้องฝึกปฏิบัติจาก Software สำเร็จรูป เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการบันทึก วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอ รายงานด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (คณินิจ เกตุแก้ว, 2562 : ออนไลน์)

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณาทางด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 2) กำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นหลักสูตรที่มี โครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหา ให้สอดคล้องกับ วิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม สอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทางการศึกษาคุณนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่า ด้านหลักสูตร เนื้อหาสาระองค์ความรู้ ไม่แยกส่วน จากกัน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ มีความยืดหยุ่น ตามบริบท เชื่อมโยง และสอดแทรกขอบข่ายสห วิทยาการสำหรับศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับพาสนา จุลรัตน์ (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ เรียนในยุค Thailand 4.0 ด้านหลักสูตรว่า การเตรียมหลักสูตรการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปเพื่อให้ สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 3) กำหนด จุดหมายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครั วชุมชน สังคม และประเทศชาติ สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 8 - 9) กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ ของตนเอง ตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่าง ๆ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอก โรงเรียน "คิดเป็น" โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และ ชุมชน สังคม และและสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทาง การศึกษาคุณนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่าด้านกระบวนการเรียนรู้ เน้นวิธีการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่บูรณาการ เทคโนโลยีสืบค้น และใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง สร้างทักษะการคิดในขั้นที่สูง และซับซ้อนขึ้น

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย สูงสุด สอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 :11-12) กำหนดการบริหารหลักสูตรของ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าการวางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนแต่ละบุคคล/กลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตามและประเมินผู้เรียน จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนตามปรัชญาและหลักการ การศึกษานอกโรงเรียน สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการแพร่ระบาดในหลายประเทศรวมถึงประเทศไทย ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 1) ให้สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชนทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งอยู่ในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ และดร. กนกวรรณ วิลาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ว่าการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรของ กศน.อย่างสม่ำเสมอได้จัดอบรมครูผู้สอนทางระบบออนไลน์ในหลักสูตรพื้นฐาน

4. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับระเบียบและแนวปฏิบัติ ในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคุมไปกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และ ค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด และต้องการมีการประเมินผลรวม เพื่อทราบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร ดังนั้นการวัดและ ประเมินผลจึงต้องใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง (สำนักงาน กศน., 2552 : 10) สอดคล้องกับสำนักงาน กศน.(2563 : 1) แจ้งนโยบายการจัดการ เรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยการประเมินผลให้ประเมินจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ และการพบกลุ่มจากห้องเรียน ออนไลน์

5. ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียน สามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 9) ด้านสื่อการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าในการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาได้ด้วยตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ผู้เรียน ครู สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา สอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทางการศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่าด้านการพัฒนาสื่อ สร้างความรู้ในการใช้สื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีหลากหลาย สื่อจาก ICT ระบบ Internet ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ “โลกคือห้องเรียน” และสอดคล้องกับฟาฏินา วงศ์ เลขา (2558 : ออนไลน์) กล่าวว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุค “โลกคือห้องเรียน” มีการนำสื่อเทคโนโลยีในการถ่ายทอดความรู้จาก ครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจใฝ่เรียนรู้สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น

6. ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 กำหนดในหมวด 1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่ เ ส ม อ ห ม ว ด 2 จ ร ร ย า บ ร ร ณ ต อ วิชา วิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556 : 73-74) สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2560 : 2-3) กล่าวถึงวิสัยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ง่ายสู่คุณภาพการศึกษา Thailand 4.0 ครูต้องมีจิตวิญญาณ มีคุณธรรม มีทักษะกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ ออกแบบกิจกรรม ประเมินเพื่อพัฒนา ตรวจสอบครู เข้าใจและพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของตนเอง มีการประเมินขณะสอน ประเมินย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ และประเมินผลลัพธ์ และสอดคล้องกับพาดินา วงศ์เลขา (2558 : ออนไลน์) กล่าวถึงยุค Thailand 4.0 ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและชี้แนะแนวทางเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบางครั้งอาจจะต้องเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนด้วย จึงต้องมีลักษณะที่เรียกว่า e-Teacher

ผลการศึกษารจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย สูงสุด สอดคล้องกับสำนักงาน กศน. มีการเปิดตัว “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์” ตอบโจทย์การจัดการศึกษาออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาด โควิด-19 การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีของการศึกษาทางไกล หนึ่งในภารกิจของสำนักงาน กศน. ดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาทางไกล จะเป็นภารกิจที่สามารถตอบโจทย์การใช้ชีวิตและเข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการพัฒนาจนมีศักยภาพที่ตอบสนองรูปแบบการใช้ชีวิตหรือ Lifestyle ของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการแพร่ระบาดของ Covid-19 จำเป็นต้องมีระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing ซึ่งเนื้อหาสาระของแอปพลิเคชัน ได้แก่ กศน.ออนไลน์ ซึ่งเป็นการศึกษาเรียนรู้รายวิชา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยระบบออนไลน์สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา สำหรับนักศึกษาและประชาชนที่สนใจ (สำนักงาน กศน., 2563) และสอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (1) ห้องเรียน Google Classroom (2) ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) www.classstart.org (3) Zoom Meeting (4) ไลน์กลุ่ม ใช้สื่อการเรียนการสอนได้แก่ (1) VTR/VDO Clip (2) รายการสอนออกอากาศสถานี ETV/DLTV ช่องดิจิทัล กศน. (3) หนังสือเรียน (4) e-Book (5) Platform การเรียนรู้ (สำนักงาน กศน., 2563 : 1)

ส่วนผลการศึกษาเมื่อพิจารณารายด้านตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบและวิธีการตายตัวเหมือนกับ

การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนี้ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและปรับให้เข้ากับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนทำให้การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความเหมาะสมและรองรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้เรียนได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต คือ การใฝ่เรียนรู้และฝึกทักษะที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มความรู้ตามสาระการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอการสอนจากครูผู้สอนในหลักสูตรการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน (สาริพันธ์ ศุภวรรณ, 2555 : 26-27) สอดคล้องกับกิตติชัย สุธาสิโนบล (2562 : ออนไลน์) ได้ศึกษาหลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล เป็นมิติใหม่ของการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ผสมผสานเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ากับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดเชิงนวัตกรรมและการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าถึงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับยีน ภูววรรณ (2557 : 6-8) ได้กล่าวถึง ในอนาคตคนเราจะอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมสื่อใหม่ แสวงหาความรู้เทคโนโลยี ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต วิธีการ และโครงสร้างองค์กร ทำให้ทุกคนเป็น Global citizen การศึกษาต้องปรับตัวเอง ซึ่งต้องใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ Behaviorism Cognitivism Constructivism Connectivism สอดคล้องกับฟาฏินา วงศ์เลขา (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่า ยุคดิจิทัล เป็นยุค "โลก คือห้องเรียน" มีการนำสื่อเทคโนโลยี ในการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจใฝ่เรียนรู้สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับสุขุม เฉลยทรัพย์ (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่า การศึกษาในยุคดิจิทัล (Digital Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนให้ได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์ไร้สายทำงาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ มีส่วนร่วม ความสนใจ และจัดระเบียบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผลการเรียน และนิสัยการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทักษะการค้นหาข้อมูล และการสื่อสารที่ดีขึ้น

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้อยู่ การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. กำหนดตารางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย สูงสุด สอดคล้องกับสำนักงาน กศน.(2563 : 1) แฉงนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยให้เตรียมความพร้อม ได้แก่ กำหนด Timeline การรับสมัคร การเปิดเรียน การสอบ ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมแบบออนไลน์ สำหรับผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้นักศึกษา กศน.ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางการเรียนรู้ออนไลน์ที่กำหนด

4. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555 : 33) กำหนดหลักการวัดและประเมินผลโดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ให้มีการประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องดำเนินการด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและธรรมชาติรายวิชา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทางการศึกษาคุณ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลปฏิรูปแนวการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นการประเมินในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายเน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ประจำวัน

5. ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วย

ตนเอง โดยหลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยครูควรพยายามจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Many Choice) และเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าได้ ส่วนครูเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก และหลักการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการรู้จักแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่ฝังแน่นเมื่อผู้เรียน “เรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learn how to Learn)” (ธีระยุทธ โพธิ์ทอง, 2563 : ออนไลน์) สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ด้านการเตรียมความพร้อมในการรวบรวมสื่อออนไลน์ และการจัดทำ Platform การเรียนรู้ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องสื่อการเรียนการสอน (1) VTR/VDO Clip (2) วิทยุ โทรทัศน์ อออดิโอ วิดีโอ ETV/ DLTV ช่องดิจิทัล กศน. (3) หนังสือเรียน (4) e-Book (5) Platform การเรียนรู้ (สำนักงาน กศน., 2563)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ระดับสำนักงาน กศน.จังหวัด

1. การเสริมสร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล วิถีชีวิตใหม่และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. การพัฒนาครู กศน. ให้มีความรู้และทักษะในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านต่าง ๆ เช่น
 - 3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีเนื้อหาที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
 - 3.2 รูปแบบ เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 3.3 การออกแบบเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบท ความพร้อมของผู้เรียน
 - 3.4 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 3.5 การใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 3.6 การวัดและประเมินผลผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์
 - 3.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
4. การกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลด้วยระบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ระดับสำนักงาน กศน.

1. สำนักงาน กศน.ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง
2. สำนักงาน กศน.ควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อขอรับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ.(2545). พระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ 2545.กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ กรมการศาสนา.

กรมสุขภาพจิต. (2563). New Normal ชีวิตวิถีใหม่. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563.
จาก <https://www.dmh.go.th/news>.

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563) **New Normal ชีวิตวิถีใหม่ และการปรับตัวในภาวะ COVID – 19**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.mhessi.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563, 17 มีนาคม). **เรื่องให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ**. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.
- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2560). **คุณลักษณะครุมีอาชีวศฤการศึษา 4.0 : กรณึศึษาครุที่รึรับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี รางวัลครุคุณากร และรางวัลครุยึงคุณ**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมิวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครึ้งที่ 3 : 2560 นวัตรกรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- กรองไค อุณหสุต. **การออกแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมือวันที่ 10 มกราคม 2563. จาก <https://kamolchanokedu.wordpress.com/2017/03/05>.
- กรุงเทพฐรูกิจ. (2563). **New Normal คึออะไรเมือไควิด-19 ผลักราสู ชีวิตปลกตึวิถีใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมือวันที่ 20 พฤษจิกายน 2563. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882508>.
- กองทุนการอมแห่งชาติ. (2563). **New Normal ความปลกตึในวิถีชีวิตใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมือวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.dmh.go.th/new>.
- กิตตึชัย สุธาสิโนบล. (2562, มกราคม - มิถุนายน). “หลักรสุตรและการเรียนรู้แบบตึดิจิทัล” **วารสารวิชาการศึษาศาสตร์**. 20(1) : 203 - 211.
- เก็จกนก เอือวงศ. (2562, มกราคม - มิถุนายน). “การสนทนากลุ่ม : เทคนึการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ” **วารสารศึษาศาสตร์ มสธ.** 12(1) : 17 – 30.
- เก็จกนก เอือวงศ และพิชิต ฤทธิจรูญ. (2556). หน่วยที่2 วิธึวิจัยทางการบริหารการศึษา. ในประมวลสาระ ชุตึวิชา 23721 การวิจัยทางการบริหารการศึษา (หน่วยที่1-5. น. 2-15 ถึง 2-118). นนทบุรี: สาขาวิชา ศึษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไกรยส ภัทราวาท และกำจร ตตึยกวี. **ขับเคลื่อนการศึษาไทยสู่ ไทยแลนด์ 4.0**. (ไทยโพสต, 2559) สืบค้นเมือวันที่ 20 ธันวาคม, 2563, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/33499>.
- ขวัญชัย ชัวนา และคณะ. (2562). **รูปแบบการพัฒนาครุในการจัดการเรียนการสอนสู่การศึษาไทยแลนด์ 4.0**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมิวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครึ้งที่ 5 : 2562 “ครุศาสตร์วิจัย2562/NACE2019: การวิจัยเพื่อความอยุติมีสุขอยุ่อย่างยึงและสังคมอัจฉริยะ”.
- _____ . (2562). **รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึษาของนักศึษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรสู่การศึษาไทยแลนด์ 4.0**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมิวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครึ้งที่ 5 : 2562 “ครุศาสตร์วิจัย2562/NACE2019: การวิจัยเพื่อความอยุติมีสุขอยุ่อย่างยึงและสังคมอัจฉริยะ”.

- คณิงนิจ เกตุแก้ว. (2562). เทคโนโลยีกับการเรียนรู้. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/16798>.
- จรวยพร ธรณินทร์. (2550). การนำเศรษฐกิจพอเพียงสู่การศึกษา. [Power Point]. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- เดลินิวส์. (2559) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2563 จาก <https://www.dailynews.co.th/article/262150>.
- ทวีศักดิ์ นพเกษร. (2548). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : ชมรมพยาบาลชุมชนแห่งประเทศไทย.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 และหลักการศึกษ และการสอน ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ โพธิ์ทอง. (2557). ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง.[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://sites.google.com/site/thirayutg22/thvsdi-kar-reiyn-ru/thvsdi-kar-srang-xngkh-khwam-ru-dwy-tnxeng>
- นิภา วิจิตรศิริ. (2554). ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บดินทร์ ชาตะเวที. (2563). พฤติกรรมกับชีวิตวิถีใหม่ : New Normal. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.ttmed.psu.ac.th>
- ปิยะ ศักดิ์เจริญ. (2558). ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่และแนวความคิดการเรียนรู้ด้วยการขึ้นาตนเอง: กระบวนการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2563.จาก https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/35127?locale=en_US.
- ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ. (2554). เทคโนโลยีสารสนเทศในงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. ใน ประมวลชุดวิชาการเรียนการสอน การฝึกอบรมการพัฒนาสื่อการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (หน่วยที่ 11, น. 11-1 – 11-83). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปาริฉัตร คำสิงห์. (2560). การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/16798>
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2563,กันยายน – ธันวาคม). “การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19,) วารสารศิลปการจัดการ. 4(3): 783 -795.
- พาสนา จุลรัตน์. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563. จาก [file:///C:/Users/acer/Downloads/144570-Article%20Text-385305-1-10-20180906%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/acer/Downloads/144570-Article%20Text-385305-1-10-20180906%20(1).pdf)
- เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2560). การศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครั้งที่ 3

- : 2560 “ครุศาสตร์วิจัย 2560/NACE2017: นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้”
 โปสตัดูเดย์. (2563). กศน.เปิดตัว “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2563. จาก <https://www.posttoday.com/pr/625802>.
- ฟาภิมา วงศ์เลขา. การจัดการเรียนการสอนในโลกยุคดิจิทัล. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563. จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=43633&Key=hotnews>.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2563). แนวคิดวิถีชีวิตใหม่. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563. จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>
- มูลนิธิยูวพัฒน์. (ม.ป.ป.). ทักษะชีวิตสำหรับวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563. จาก <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th>
- เย็น ภู่วรรณ, (2557). “ความท้าทาย ณ ขอบแดนใหม่แห่งการเรียนรู้: การศึกษาระบบ 4.0 (Challenges of New Frontier in Learning : Education 4.0).” สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ขอบแดนใหม่แห่งการเรียนรู้ : การศึกษาระบบ 4.0 (New Frontier of Learning :Education 4.0) โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ศูนย์นวัตกรรม การเรียนรู้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โยธิน สิทธิประเสริฐ. (2560). กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). **ข้อบังคับครุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/wp-content/uploads/2020/06/>
- _____. (2551). **พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563. จาก <http://www.lertchaimaster.com/doc/nfe-2551.pdf>
- รัตน์ดา เลิศวิชัย. (2560). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- วันเพ็ญ พุทธนันท์. (2563). “New normal”การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://www.thebangkokinsight.com/367124/>
- วิจารณ์ พานิช. การศึกษาศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม, 2563, จาก http://www.noppawan.sskru.ac.th/data/learn_c21.pdf.
- _____. (2560). “เส้นทางสู่คุณภาพการศึกษายุคประเทศไทย 4.0”. การประชุมเชิงวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยวงษ์เขาวงษ์กุล ศูนย์ประชุม

สตาร์เวลล์ จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
 วิรัช ปันต์ศิริโรจน์. **Education 4.0**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน, 2563,
 จาก <http://www.applicadthai.com/articles/education-4-0/>.
 วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสงงดี. (2536). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ
 (พิมพ์ครั้งที่ 2). สมาคมวิจัยเชิงคุณภาพแห่งประเทศไทย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ศิริพรรณ รัตน์อำพร. (2563). **การศึกษาในยุค COVID -19**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่
 21 สิงหาคม 2563 จาก <http://yuvabadhanafoundation.org/th>.

- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออุบลบุรี. (2563). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ 2563**.
 ระบุว่า : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออุบลบุรี.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านดง. (2563). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ 2563**.
 ระบุว่า : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านดง.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพาน. (2563). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ 2563**.
 ระบุว่า : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพาน.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพานน้อย. (2563). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ 2563**.
 ระบุว่า : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพานน้อย.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปราณบุรี. (2563). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ 2563**.
 ระบุว่า : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปราณบุรี.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์. (2563). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ 2563**.
 ระบุว่า : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสำราญ. (2563). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ 2563**.
 ระบุว่า : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสำราญ.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวหิน. (2563). **รายงานการประเมิน**

ตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ

2563. กระจับวชิรชันธ์ : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวหิน.

สงบ อินทรมณี. (2562, มกราคม - มิถุนายน). “การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล”

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 16(1) : 353 - 360.

สนอง โลหิตวิเศษ. (2561). การศึกษาชุมชนเพื่อการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศึกษานอกระบบ. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1, หน่วยที่ 3, น. 3-23 – 3-35). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). ระบบวงจรคุณภาพ PDCA. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน

2563. จาก <http://www.bpi.ac.th/subsite/cdaat/2012/images/stories/pdf/b3.pdf>

สรวงมณต์ สิทธิสมาน. “เดินหน้าการศึกษาไทยอย่างไรให้ตอบโจทย์ Thailand Economy 4.0.”

[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2559. จาก <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9590000069668>.

สารีพันธ์ุ์ ศุภวรรณ. (2555). เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารการศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย. นนทบุรี : สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

สำนักข่าวอิศรา. (2563). การจัดการศึกษาปรับ New Normal พัฒนาครูพร้อมสู่โลกยุคใหม่.

[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.dmh.go.th/new>.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2558). คู่มืออบรมปฏิบัติการ การพัฒนา

คุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT).

[ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563. จาก <http://www.dlthailand.com/dlit>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563.

จาก http://www.qa.ku.ac.th/photo_forweb/new%20web/education/docedu/d7.pdf

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). “กรอบแนวคิดพัฒนาการเศรษฐกิจ/

การศึกษาไทย” เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อปฏิรูประบบการประเมิน

และประกันคุณภาพการศึกษา.

_____. (2559). “นโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา”. เอกสารประกอบ

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563.

จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=develop_issue

- สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2563). **แผนพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (พ.ศ.2561-2565)**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2563. จาก http://www.prachuapkhirikhan.go.th/_2018/files/com_news_project/2021-01_b2afb3a607410f9.pdf
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสกลนคร. (2563). **การเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal อย่างมีประสิทธิภาพ**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG200620111340435>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <http://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). **หลักสูตรการศึกษา**
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
 _____ . (2563, 7 พฤษภาคม). **แนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)**. หนังสือราชการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0210.04/ว 2562.
 _____ . (2563, 12 พฤษภาคม). **การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน. (เพิ่มเติม)**. หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 2609.
 _____ . (2563, 12 มิถุนายน). **คู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน.รับมือโควิด -19**. หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 3244.
 _____ . (2563, 16 กรกฎาคม). **การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน.** หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 4019.
 _____ . (2563,16 กรกฎาคม). **การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน.** หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 4019.
 _____ . (2563). **คู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน.รับมือโควิด-19. ครั้งที่ 1 : สำนักงาน กศน.**
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2563). **การศึกษาสภาพการจัดการในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. ประจวบคีรีขันธ์ : สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระนอง. (2562). **รายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์การขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE**
สู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดระนอง. ระนอง : สำนักงาน กศน.จังหวัดระนอง
- สุขุม เฉลยทรัพย์. **ครูดิจิทัล (Digital Teacher)**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563. จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=40042&Key=news_research.
- สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ. (2560). **ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล**. ลำปาง : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings)

- ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
 สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์. (2558). **แนวคิดร่วมสมัยทางการบริหาร**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา
 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา (หน่วยที่ 10, น. 10-6 – 10-19). นนทบุรี :
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2552). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สุเนตร ขวัญดำ และคณะ. (2560). **แนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL)
 สู่อุตสาหกรรมในยุคดิจิทัล**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอ
 ผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรม
 แห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. **แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563.
 จาก [https://planning2.mju.ac.th/goverment/2011119104835_planning/
 652_358135.pdf](https://planning2.mju.ac.th/goverment/2011119104835_planning/652_358135.pdf).
- สุรพล อิศระไกรศิลป์. (2563). **ราชบัณฑิตบัญญัติศัพท์ คำว่า New normal**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ
 วันที่ 11 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.facebook.com/surapol.issaragrisil>.
- อานนท์ ศักดิ์วีระวิชัย. **10 คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ต้องปฏิรูปจะช่วยให้ Thailand 4.0
 เป็นความจริง**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563. จาก [http://www.manager.
 co.th/Daily/View News. asp?NewsID=9600000002086](http://www.manager.co.th/Daily/View%20News.aspx?NewsID=9600000002086).
- อติพร เกิดเรือง. (2560). **การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุค
 ดิจิทัล**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ
 (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้
 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- อักษร เอ็ดดูเคชั่น. (2563). **การเรียนรู้ใหม่ในวิถี New Normal**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21
 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.aksorn.com>.
- _____. (2563). **การศึกษายุคใหม่ การสอนออนไลน์ในหลังภาวะ COVID-19**. [ออนไลน์]. สืบค้น
 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.aksorn.com>.
- อักษร เอ็ดดูเคชั่น. (2563). **เปิดประตูการศึกษา เรียนรู้ – สู้วิกฤติ (โควิด-19) ความเปลี่ยนแปลง
 สู่ออนไลน์**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.aksorn.com>.
- _____. (2563). **เมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาจากวิกฤติโควิด-19 แล้วอนาคต
 ทางการศึกษา จะเป็นอย่างไรต่อไป?**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2563.
 จาก <https://www.aksorn.com/learningviaonline>.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2556). **ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่ “แอนดราไกจี”**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20
 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://panchalee.wordpress.com>.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. **การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)**.
 [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563. จาก [http://pracharathschool.go.th
 /skill/detail/52232](http://pracharathschool.go.th/skill/detail/52232)

- โอเอ็มบี นิวส์ สำนักข่าวออนไลน์. (2563). “**รมช.ศธ.**” **ลั่น ! การเรียนของ กศน.ตามแนว New Normal มีประสิทธิภาพ.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2563.
จาก <https://www.5onbnews.today/post/31125>.
- Baral,S., Uprety, S. & Lamichhane, B. (2016). Focus group discussion. Retrieved from https://www.herd.org.np/uploads/frontend/Publications/PublicationsAttachments1/1485497050-Focus%20Group%20Discussion_0.pdf.
- Google, (2020,July 21). Google Apps For Education Retrieved from <https://www.google.com/work/apps/education/>
- Krueger, R. A. (2002). Designing and Conducting Focus Group Interview. Retrieved from <http://www.eiu.edu/~ihec/Krueger-FocusGroupInterviews.pdf>
- Kukulska-Hulme and Traxler. **Rethinking Pedagogy for a Digital age designing for 21st Century learning.** New York : Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group, 2013
- Merriam, S. B. (2009). **Qualitative research: A guide to design and implementation.** San Francisco : Jossey-Bass.
- Morgan, D. L. (1998) **The focus group guidebook.** California : Sage Publications.
- Nyumba,T.O., Wilson K.,Derrick, C. J. & Mukherjee N. (2018). The use of focus group Discussion methodology : Insights from two decades of application in conservation. *Methods in Ecology and Evolution*, 9 : 20-32.
DOI : 10.1111/2041-210X.12860.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิธีดำเนินการ

1. แบ่งกลุ่มการสนทนากลุ่ม (Focus group) ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยข้าราชการครู จำนวน 7 คน บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน
2. ดำเนินการสนทนากลุ่มตามประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 3 ข้อ
3. บันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มโดยใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group) และเครื่องบันทึกเสียง

ประเด็นคำถาม

1. สภาพบริบทพื้นที่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร
2. สภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษา
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 2.1 ด้านหลักสูตร
 - 2.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 2.3 ด้านการวัดและประเมินผล
 - 2.4 ด้านสื่อการเรียนรู้
 - 2.5 ด้านบุคลากร
3. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

- 3.1 ด้านหลักสูตร
- 3.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 3.3 ด้านการวัดและประเมินผล
- 3.4 ด้านสื่อการเรียนรู้
- 3.5 ด้านบุคลากร

ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group)

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิธีดำเนินการ

1. แบ่งกลุ่มการสนทนากลุ่ม (Focus group) ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยข้าราชการครู จำนวน 7 คน บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน
2. ผู้ดำเนินการชี้แจงผลการสรุปข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการแบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group) และเครื่องบันทึกเสียง ในการสนทนากลุ่ม (Focus group) เรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อไป
3. ดำเนินการสนทนากลุ่มตามประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 5 ข้อ
4. บันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มโดยใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus group) และเครื่องบันทึกเสียง

ประเด็นคำถาม

1. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารจัดการ
2. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้
4. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสื่อการเรียนรู้

5. แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

**แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.
สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตอบเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลของการตอบแบบสอบถาม ไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของการศึกษาเท่านั้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

2. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้เสร็จสิ้น โปรดส่งข้อมูลคืนให้กับสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านหรือเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. ตำแหน่ง
 - 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ครู กศน.
3. การศึกษา
 - 3.1 มัธยมศึกษา
 - 3.2 ปวช.
 - 3.3 ปวส.
 - 3.4 ปริญญาตรี
 - 3.5 ปริญญาโท
 - 3.6 ปริญญาเอก
4. สังกัด
 - 4.1 กศน.อำเภอหัวหิน
 - 4.2 กศน.อำเภอปราณบุรี
 - 4.3 กศน.อำเภอสามร้อยยอด
 - 4.4 กศน.อำเภอกุยบุรี
 - 4.5 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
 - 4.6 กศน.อำเภอทับสะแก
 - 4.7 กศน.อำเภอบางสะพาน
 - 4.8 กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด
สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ด้านหลักสูตร ครู กศน. นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุค ดิจิทัลไปใช้โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ แผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ แผนการศึกษาของชาติ.....					
2	ครู กศน. นำหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ของผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของ สังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้.....					
3	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิด โอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตาม สภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้.....					
4	ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น.....					
5	หลักสูตรมีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็น ระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง.....					
6	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้าน ทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้.....					
7	ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลเพื่อวางแนวทางในการศึกษา และการประกอบอาชีพของผู้เรียน.....					
8	หลักสูตรที่ ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความ ยุ่งยากหรือความสับสนต่อการนำหลักสูตรมา สู่การปฏิบัติ.....					
	ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	- การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง.....
2	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ...
3	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการ เรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุ ของผู้เรียน.....
4	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม.....
5	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการ เรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพ หรือสื่อที่มีความน่าสนใจ.....
	- การจัดการเรียนการสอน					
6	ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ออนไลน์.....
7	ครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์
8	ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบ ออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน					
	8.1 Google Classroom.....
	8.2 Google Sites.....
	8.3 Google Forms.....
	8.4 Google Docs.....
	8.5 Google Sheet.....
	8.6 Google Slides.....
	8.7 Flipped Classroom.....
	8.8 Zoom meeting.....
	8.9 Google Meet.....
	8.10 Facebook.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	8.11 Line.....
	8.12 OBS Studio.....
9	ครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิป วิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการ สื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและ เกิดทักษะ.....
	ด้านการวัดและประเมินผล					
1.	ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่าน ระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ.....
2.	ครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจาก ห้องเรียนออนไลน์.....
3.	ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบ ออนไลน์ เช่น Google forms.....
	ด้านการพัฒนาสื่อ					
1.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน
2.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี มี ประสิทธิภาพ.....
3.	สื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียน มากขึ้น.....
4.	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจ เนื้อหาได้ด้วยตนเอง.....
	ด้านบุคลากร					
1.	ครู กศน. มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT.....
2.	ครู กศน. มีการพัฒนาตนเองและแสวงหา ความรู้ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง.....
3.	ครู กศน. สร้างแรงจูงใจให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ ด้วยตนเอง.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4.	ครู กศน. สร้างประสบการณ์และเรียนรู้การแก้ปัญหาจากสภาพจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
5.	ครู กศน. แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
6.	ครู กศน. เข้าใจสถานการณ์สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
7.	ครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. การจัดเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาใดที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุด

.....

.....

.....

3. มีวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาอะไรบ้างที่คิดว่าจะใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

.....

.....

.....

4. ในอนาคตจะมีวิธีการหรือรูปแบบอะไรบ้างที่ท่านคิดว่าจะทำเพิ่มเติมหรือที่แตกต่างไป
จากเดิม

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าสิ่งใดเป็นเรื่องที่ท้าทายในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.

สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ให้นักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ตอบเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลของการตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของการศึกษาเท่านั้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

2. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

3. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้เสร็จสิ้น โปรดส่งข้อมูลคืนให้กับสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านหรือเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. สังกัด
 - 2.1 กศน.อำเภอหัวหิน
 - 2.2 กศน.อำเภอปราณบุรี
 - 2.3 กศน.อำเภอสามร้อยยอด
 - 2.4 กศน.อำเภอกุยบุรี
 - 2.5 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
 - 2.6 กศน.อำเภอทับสะแก
 - 2.7 กศน.อำเภอบางสะพาน
 - 2.8 กศน.อำเภอบางสะพานน้อย
3. ระดับการศึกษา
 - 2.1 ระดับประถมศึกษา
 - 2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ด้านหลักสูตร ครู กศน. นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุค ดิจิทัลไปใช้โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ แผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ แผนการศึกษาของชาติ					
2	ครู กศน. นำหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของ ผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้					
3	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาส ให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความ ต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ใน การจัดการเรียนรู้					
4	ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น					
5	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้าน ทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้					
6	ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลเพื่อวางแนวทางในการศึกษา และการประกอบอาชีพของผู้เรียน					
7	หลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความ ยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน					
1	ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ - การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
2	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ					
3	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน					
4	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม					
5	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ					
6	- การจัดการเรียนการสอน ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์					
7	ครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์					
8	ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน					
	8.1 Google Classroom					
	8.2 Google Sites					
	8.3 Google Forms					
	8.4 Google Docs					
	8.5 Google Sheet					
	8.6 Google Slides					
	8.7 Flipped Classroom					
	8.8 Zoom meeting					
	8.9 Google Meet					
	8.10 Facebook					
	8.11 Line					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	8.12 OBS Studio					
9	ครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิปวิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะ					
1.	ด้านการวัดและประเมินผล ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ					
2.	ครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์					
3.	ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google form					
	ด้านการพัฒนาสื่อ					
1.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน					
2.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ					
3.	การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้น					
4.	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

1. นักศึกษาคิดว่าการจัดการเรียนการสอนวิธีการหรือรูปแบบใดที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดและส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

.....

2. นักศึกษาคิดว่าจะมีสิ่งใดที่เป็นเรื่องที่ทำหายในการเรียนรู้ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

.....

ขอขอบคุณ
สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

**แบบสอบถามการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตอบเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลของการตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของการศึกษาเท่านั้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
2. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้เสร็จสิ้น โปรดส่งข้อมูลคืนให้กับสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านหรือเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่ง

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 1.2 ผู้ที่เกี่ยวข้อง ระบุ.....

2. สังกัด

- 2.1 กศน.อำเภอหัวหิน
 2.2 กศน.อำเภอปราณบุรี
 2.3 กศน.อำเภอสามร้อยยอด
 2.4 กศน.อำเภอกุยบุรี
 2.5 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
 2.6 กศน.อำเภอทับสะแก
 2.7 กศน.อำเภอบางสะพาน
 2.8 กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อ	ข้อความ	ไม่ใช้	ระดับการนำไปใช้				
			มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ Social Media เช่น Website, Fan-page, Facebook, Line เป็นต้น						
2	สถานศึกษามีการรับสมัครนักศึกษาแบบออนไลน์						
3	สถานศึกษาจัดทำระบบการลงทะเบียนแบบออนไลน์						
4	สถานศึกษามีการปฐมนิเทศนักศึกษาแบบออนไลน์หรือการใช้สื่อดิจิทัล						
5	สถานศึกษามีการกำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์						
6	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระบบออนไลน์ ผ่านสื่อ Application						
	6.1 Google Classroom						
	6.2 Google Sites						
	6.3 Google Forms						
	6.4 Google Docs						
	6.5 Google Sheet						
	6.6 Google Slides						
	6.7 Flipped Classroom						
	6.8 Zoom Meeting						
	6.9 Google Meet						
	6.10 Facebook						
	6.11 Line						
	6.12 OBS Studio						

ข้อ	ข้อความ	ไม่ใช้	ระดับการนำไปใช้				
			มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
7	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ สื่อ ดิจิทัล เช่น E-book, Video Clips, File, Audio Files เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิด ทักษะ						
8	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการ ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบ ออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ						
9	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการ ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจาก ห้องเรียนออนไลน์						
10	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มี ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms						
11	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการ ทดสอบระหว่างภาคหรือการทดสอบย่อย ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms						
12	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวัด และประเมินปลายภาคเรียน (สอบซ่อม) ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms						

ตอนที่ 3 ผลการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาหรือไม่
 - นำไปใช้
 - อยู่ระหว่างการนำไปใช้
 - ยังไม่ได้นำไปใช้ เนื่องจาก.....

2. สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างไรในการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

2.1 การบริหารจัดการ

2.1.1 บุคลากร (Man)

.....
.....
.....

2.1.2 เงินหรืองบประมาณ (Money)

.....
.....
.....

2.1.3 วัสดุหรืออุปกรณ์ (Materials)

.....
.....
.....

2.1.4 การจัดการ (Management)

.....
.....
.....

2.2 การบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพ PDCA

2.2.1 Plan

.....
.....
.....

2.2.2 Do

.....
.....
.....

2.2.3 Check

.....
.....

.....
2.2.4 Act
.....
.....

.....
2.3 กระบวนการบริหาร POSDCORB

2.3.1 การวางแผนงาน (Planning : P)
.....
.....

2.3.2 การจัดหน่วยงาน (Organizing : O)
.....
.....

2.3.3 การจัดบุคลากร (Staffing : S)
.....
.....

2.3.4 การอำนวยการ (Directing : D)
.....
.....

2.3.5 การประสานงาน (Coordinating : Co)
.....
.....

2.3.6 การรายงาน (Reporting : R)
.....
.....

2.3.7 การจัดงบประมาณ (Budgeting : B)
.....
.....
.....

2.4 การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.4.1 การบริหารทรัพยากร

1) งานบุคลากร

.....
.....
.....

2) งานงบประมาณ

.....
.....
.....

3) งานอาคารสถานที่

.....
.....
.....

4) งานชุมชน

.....
.....
.....

2.4.2 การบริหารงานธุรการ

.....
.....
.....

2.4.3 การบริหารด้านการเรียนการสอน

1) งานวิชาการ

.....
.....
.....

2) งานพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

.....
.....
.....

3. สถานศึกษานำความรู้จากโครงการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่จัดโดยสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปพัฒนา ต่อยอดการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาอย่างไร

3.1 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างห้องเรียนออนไลน์ ด้วยระบบ Google Classroom

3.1.1 มีการนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

3.1.2 ผลที่เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

2) ครูและบุคลากร

.....

.....

3) ผู้เรียน

.....

.....

4) สถานศึกษา

.....

.....

5) ชุมชน

.....

.....

3.1.3 แบบอย่างที่ดี

1) ครูและบุคลากร

1.1) ชื่อ-นามสกุล.....

1.2) การนำไปใช้.....

2) ผู้เรียน

2.1) ชื่อ-นามสกุล.....

2.2) การนำไปใช้.....

3.2 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคลังข้อมูลด้านวิชาการ “TKP” โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3.2.1 มีการนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

.....

3.2.2 ผลที่เกิดกับครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2) ครูและบุคลากร

.....

.....

.....

3) ผู้เรียน

.....

.....

.....

4) สถานศึกษา

.....

.....

.....

5) ชุมชน

.....

.....

.....

3.2.3 แบบอย่างที่ดี

1) ครูและบุคลากร

1.1) ชื่อ-นามสกุล.....

1.2) การนำไปใช้.....

2) ผู้เรียน

2.1) ชื่อ-นามสกุล.....

2.2) การนำไปใช้.....

3.3 โครงการพัฒนาบุคลากรการใช้งานระบบการประชุมทางไกล เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยระบบออนไลน์

3.3.1 มีการนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

.....

3.3.2 ผลที่เกิดกับครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2) ครูและบุคลากร

.....

.....

.....

3) ผู้เรียน

.....

.....

.....

4) สถานศึกษา

.....

.....

.....

5) ชุมชน

.....

.....

.....

3.3.3 แบบอย่างที่ดี

1) ครูและบุคลากร

1.1) ชื่อ-นามสกุล.....

1.2) การนำไปใช้.....

2) ผู้เรียน

2.1) ชื่อ-นามสกุล.....

2.2) การนำไปใช้.....

3.4 โครงการพัฒนาบุคลากรด้านประชาสัมพันธ์ กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.4.1 มีการนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

.....

3.4.2 ผลที่เกิดกับครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2) ครูและบุคลากร

.....

.....

.....

3) ผู้เรียน

.....

.....

.....

4) สถานศึกษา

.....

.....

.....

5) ชุมชน

.....

.....

.....

3.4.3 แบบอย่างที่ดี

- 1) ครูและบุคลากร
 - 1.1) ชื่อ-นามสกุล.....
 - 1.2) การนำไปใช้.....
- 2) ผู้เรียน
 - 2.1) ชื่อ-นามสกุล.....
 - 2.2) การนำไปใช้.....

3.5 โครงการจัดทำวารสารออนไลน์ของสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ 2563

3.5.1 มีการนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

3.5.2 ผลที่เกิดกับครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

2) ครูและบุคลากร

.....

.....

3) ผู้เรียน

.....

.....

4) สถานศึกษา

.....

.....

5) ชุมชน

.....

.....

3.5.3 แบบอย่างที่ดี

- 1) ครูและบุคลากร
 - 1.1) ชื่อ-นามสกุล.....
 - 1.2) การนำไปใช้.....
- 2) ผู้เรียน
 - 2.1) ชื่อ-นามสกุล.....
 - 2.2) การนำไปใช้.....

3.6 โครงการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัด
สำนักงาน กศน.จังหวัด กลุ่มสมุทรคีรี (หมวดที่ 5 ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล)

3.6.1 มีการนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

.....

3.6.2 ผลที่เกิดกับครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2) ครูและบุคลากร

.....

.....

.....

3) ผู้เรียน

.....

.....

.....

4) สถานศึกษา

.....

.....

.....

5) ชุมชน

.....

.....

.....

3.6.3 แบบอย่างที่ดี

- 1) ครูและบุคลากร
 - 1.1) ชื่อ-นามสกุล.....
 - 1.2) การนำไปใช้.....
- 2) ผู้เรียน
 - 2.1) ชื่อ-นามสกุล.....
 - 2.2) การนำไปใช้.....

4. สถานศึกษามีจัดการโครงการ กิจกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลอะไรบ้าง (นอกเหนือจากสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้จัด)

4.1 ชื่อโครงการ/กิจกรรม.....

4.1.1 มีการนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

.....

4.1.2 ผลที่เกิดกับครูและบุคลากร ผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2) ครูและบุคลากร

.....

.....

.....

3) ผู้เรียน

.....

.....

.....

4) สถานศึกษา

.....

.....

.....

5) ชุมชน

.....

.....

.....

4.1.3 แบบอย่างที่ดี

1) ครูและบุคลากร

1.1) ชื่อ-นามสกุล.....

1.2) การนำไปใช้.....

2) ผู้เรียน

2.1) ชื่อ-นามสกุล.....

2.2) การนำไปใช้.....

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus group)
เรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้บริหารการศึกษา

1. นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. นางสาวขวัญจิตต์ ศรีจันทนากุล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
2. นางสาวสุธิกานต์ แยมนิล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหัวหิน
3. นางบุญมา ม่วงศรี	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอปราณบุรี
4. นางสาวกัญรินทร์ คิตควร	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอสามร้อยยอด
5. นางสาววรรรณ จิตรนิยม	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกุยบุรี
6. นางมณีรัตน์ อัจฉริยพันธกุล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอทับสะแก
7. นางสาววัฒน์ย์ พัฒนีย์กานต์	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบางสะพาน
8. นายมานะ หนูภักดี	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

ข้าราชการครู

1. นางสุนิชา บัวทอง	ครูเชี่ยวชาญ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
2. นางวิภารัตน์ ซาแจ้ง	ครูชำนาญการพิเศษ กศน.อำเภอปราณบุรี
3. นางณัฐกฤตา ทับทิม	ครู กศน.อำเภอหัวหิน
4. นางสาวทิพวรรณ รียาพันธ์	ครู กศน.อำเภอสามร้อยยอด
5. นางอักษร ใจอ่อน	ครู กศน.อำเภอกุยบุรี
6. นายสุรพงษ์ อนันต์ชนสาร	ครู กศน.อำเภอทับสะแก
7. นางสาวฐิตาภา คงแสง	ครู กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

บรรณารักษ์

1. นางกิตติยา สายน้ำเขียว	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ ห้องสมุดประชาชนอำเภอกุยบุรี
2. นางสาวปิยภรณ์ พูลน้อย	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ หอสมุดรชมังคลาภิเษก วังไกลกังวล
3. นางสาวสิริลักษณ์ มีเชื้อ	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ ห้องสมุดประชาชนอำเภอหัวหิน

เจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. นางสาววราลี เตี้ยแจ้ นักจัดการงานทั่วไป สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus group)
เรื่อง การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้บริหารการศึกษา

1. นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. นางสาวขวัญจิตต์ ศรีจันทนากุล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
2. นางสาวสุธิกานต์ แยมนิล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหัวหิน
3. นางบุญมา ม่วงศรี	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอปราณบุรี
4. นางสาวกัญรินทร์ คิตควร	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอสามร้อยยอด
5. นางสาววรรณ จิตรนิยม	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกุยบุรี
6. นางมณีรัตน์ อัจฉริยพันธกุล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอทับสะแก
7. นางสาววัฒน์ย์ พัฒนีย์กานต์	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบางสะพาน
8. นายมานะ หนูภักดี	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

ข้าราชการครู

1. นางสุนิชา บัวทอง	ครูเชี่ยวชาญ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
2. นางวิภารัตน์ ชาแจ้ง	ครูชำนาญการพิเศษ กศน.อำเภอปราณบุรี
3. นางณัฐกฤตา ทับทิม	ครู กศน.อำเภอหัวหิน
4. นางสาวทิพวรรณ รियाพันธ์	ครู กศน.อำเภอสามร้อยยอด
5. นางอักษร ใจอ่อน	ครู กศน.อำเภอกุยบุรี
6. นายสุรพงษ์ อนันต์ธนสาร	ครู กศน.อำเภอทับสะแก
7. นางสาวฐิตาภา คงแสง	ครู กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

บรรณารักษ์

1. นางกิตติยา สายน้ำเขียว	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ ห้องสมุดประชาชนอำเภอกุยบุรี
2. นางสาวปิยภรณ์ พูลน้อย	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ หอสมุดรชมังคลาภิเษก วังไกลกังวล
3. นางสาวสิริลักษณ์ มีเชื้อ	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ ห้องสมุดประชาชนอำเภอหัวหิน

เจ้าหน้าที่งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. นางสาววราลี เตี้ยแจ้ นักจัดการงานทั่วไป สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประวัติผู้รายงาน

ชื่อ-นามสกุล นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์

อาชีพ รับราชการ

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 238/55 หมู่ที่ 1 ถนนชนเกษม ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

หมายเลขโทรศัพท์ 088-824-5598

วุฒิการศึกษา

- ประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาเอก การบริหารการศึกษา จากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอก บรรณารักษศาสตร์ สถาบันการศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
- ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอก ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จากกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 363/2563 ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น กระทรวงศึกษาธิการ
2. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 514/2563 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตที่มีคุณภาพและมีระบบการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสมระดับจังหวัดทุกจังหวัด
3. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 1679/2561 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษา
4. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 219/2563 ลงวันที่ 31 มกราคม 2563 เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอและผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ปฏิบัติราชการแทน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสงัด ประดิษฐ์สุวรรณ

ข้าราชการบำนาญ

อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ อุทยานวิทยาศาสตร์

พระจอมเกล้า ฦ หัวก้อ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางสาวสุธิกานต์ แยมนิล

ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ กศน.อำเภอหัวหิน

นางสุนิชา บัวทอง

ครูเชี่ยวชาญ กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

ผู้จัดทำ

นางเรียงตะวัน สิริทิเชนทร์

ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บรรณาธิการ

นางมณีรัตน์ อัจฉริยพันธุ์กุล

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอทับสะแก

นางสาววรวรรณ จิตรนิยม

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกุยบุรี

นางสาวณัฐกฤตา ทับทิม

ครู

นายสุรพงษ์ อนันต์ธนสาร

ครูผู้ช่วย

นายณัฐกานต์ พ่วงเจริญ

ครูผู้ช่วย

นางสาวปิยภรณ์ พูลน้อย

บรรณารักษ์ปฏิบัติการ

นางสาวจันทร์ทิมา ประสงค์กิจ

นักจัดการงานทั่วไป

นายนิยม ภาลีทัศน์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ปก/รูปเล่ม/พิมพ์

นายนิยม ภาลีทัศน์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน